

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési és befizetés

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, keddén és
szombatnapon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. SZEPTEMBER 29.

264. SZÁM

SZOMBAT

A primitív ember

A *Paris Soir* írja, hogy az Amerikából Afrikába küldött Kamerun-Cable expedíció, amelynek feladata az volt, hogy az emberiség bölcsőjét felfedezze, arra az eredményre jutott, hogy az emberiség bölcsője nem Ázsia volt, hanem minden valószínűség szerint Afrika. Az expedíció kellő bizonyítékok birtokába jutott arra vonatkozólag, hogy az emberiség eredete a ma terméketlen, de valamikor rendkívül termékeny Kalahári-sivatag volt. E sivatag a földnek egyetlen olyan vidéke, mely az embernek a földön való megjelenése óta semminemű geológiai változásra nem ment keresztül. Az expedíció reméli, hogy a sivatagon sikerül feltalálni olyan benszülött törzset, mely a maga ősi konzerváltságában minden eddig ismert emberi típusnál primitívebb és régiebb.

Eddig szól a jelentés. Mi pedig ámulva, kételkedő csudálkozással nézünk az exotikus célok után exotikus tájakon loholó expedíció után. Ha őszinte az a vágy, hogy minden eddig ismert emberi típusnál primitívebb, fejletlenebb, vadabb embertörzset találjanak, ne menjenek az afrikai sivatagra. Nézzenek csak szét maguk körül. Amit a világháború produkált ezen a téren, azt nem találják meg a geológiai változásoktól legteljesebben mentes sivatagon sem. Ahogy a világháború felkavarta a civilizáció rétegeit s a zöldelő avar alól feltakarta a trágyát, melynek rothadása megindította az életet s melynek tulajdonságai örökérvényű szabállyal alkották meg a fejlődés irányát, ahogy a világháború lerántotta a leplet arról a bálványról, amit humanizmusnak neveztek s ami elé gögös kérdéssel járultak a maguk haladottságának, erkölcsiségének és emberszeretetének ünneplésére, ahogy az emberiség legutolsó órái kivetkőztették a hazugságok pályáiból a kulturának és civilizációnak konvencióit, ahogy a mai ember a maga primitívességében és vadságában állhat oda a tudományos kutatás elé, ilyen példáit, ilyen meggyőző megnyilatkozásait a legérzékenyebb, legháborítatlanabb, a kultúra átalakító hatásától legelzártabb sivatag homoktengerének fenekén sem találja meg a kutató a primitív embernek.

Mert a primitívesség mértéke ne az legyen, hogy az ember kőbaltával csapja-e agyon ellenfelét, vagy mérgező gázzal fojtja meg. A haladás foka ne a gyilkolás technikájának fejlődöttsége legyen. A mai ember nem civilizáltabb csak azért, mert gombnyomással tud gyilkolni s tömegeket tud megölni, anélkül, hogy bevézné kezét. A gyilkolás is tömegcikké vált. De ez nem az ember érdeme, hanem a gépipar fejlődésé. Ma már a primitív ember sem maga őrli meg gabonáját, nem maga cserzi ki az elejtett állat bőrét és nem maga gyilkolja le az ellenségét. A géptechnika a halál termelésében is forradalmat csinált. A munkamegosztás ezen a téren is felmérhetetlen módon fokozta a munka termelékenységét. Egyik ember tollal, másik ember szóval terjeszti a gyilkolást miázmáit, amelyekben kitenyésződik a gyilkolás ösztöne. Azután jönnek a tankok, elődübörögnek a nehéz ágyuk, felszállnak a repülőgépek és elterpeszkedik a fojtó gáz.

A vadembert ne Afrika szelid sivatagjain keressék. Az emberevő őlt, mert éhes volt. A mai ember öl, mert gyűlöl. Csak vért veszi áldozatának, de nem fogyasztja el. Az emberevő civilizáltabb, kulturáltabb és erkölcsösebb volt. A nyíl erkölcsösebb, mint a gépfegyver, a kőbalt civilizálatlanabb, de kulturáltabb, mint a kézi gránát. A civilizáció útja a gyilkosság kisiparától a tömegmészárlás virágzó gyáriparáig vezet el.

Itt, Európa nyugatán keressék hát a primitív embert. A plasztron, a frakk nem takar fejlődöttebb embert, mint az állatbőr. A világháború története a primitívességbe visszazuhant emberiség tragikus sorsfordulata. S a világháború itt dult, nem Afrikában és nem Ázsiában. Afrikában most készül a fekete ember arra a nagy összetalálkozásra, mely a fehér ember szellemi és morális fölényének illúziójára a legutolsó

csapást készül mérni, a fekete ember világszövetségét készítik elő Afrikában a haladás és szolidaritás jegyében. India népe az erőszaknélküliségben keresi élete boldogságát s nemzeti küldetésének igazolását. Vör nélkül és erőszak nélkül készül a világtörténelmi nagy változásra. Kína százmilliói most rakják le a vérrel öntözött földre új nemzeti és szociális államuk fundamentu-

mát. Miért ott keresi hát a sülyedő nyugat az emberiség bölcsője mellett a primitív embert? Mindenütt több jele, bátorítóbb bizonyosága van a haladásnak, az együttérzés és szolidaritás teremtettségének.

Európa népe addig keresi az emberiség bölcsőjét, míg meg nem találja majd az emberiség koporsóját.

A radikális klub elismeri vezérének Sztanojevics Ácát, de más engedményt nem tesz a főbizottságnak

Nem mond le Angyelinovics Grga építésügyi miniszter — Konferencia a dalmáciai agrártörvény ügyében

Megkezdték a korrupció elleni törvény bizottsági tárgyalását

Beogradból jelentik: A radikális klub szombati ülése iránt állandóan növekszik az érdeklődés. Kíváncsian várják, hogyan fog reagálni Vukicsevics Velja tábora a széles főbizottság ülésén elhangzott támadásokra és a főbizottság által hozott rezolúcióra. Vukicsevics hívei között igen bizakodó a hangulat és egyáltalán nem hajlandók elismerni legyőzetésüket a szűkebb főbizottsággal folytatott harcban. Az előjelek szerint ez a hangulat kifejezésre fog jutni a radikális klub szombati ülésén is. A klub állást fog foglalni Sztanojevics Ácának a radikális párt vezérévé történt megválasztása tekintetében is és a párt új vezérére megválasztása alkalmán üdvözölni fogja, de ennél több concessziót nem hajlandó tenni a főbizottságnak, különösen nem a klubtitkárság felállítását ügyében, amely miatt a legtöbb támadás érte a főbizottság ülésén Vukicsevics Velját. A klubtitkárság felállítását nem maga a klub határozta el, hanem a Vukicsevics-párti képviselők egy külön értekezlete és most ezt a határozatot a klub elé viszik s szabad kezet adnak, hogy döntenek a klub titkárság fenntartásáról vagy megszüntetéséről. A klub nagy többsége a jelek szerint a titkárság fenntartása mellett fog állást foglalni és ezzel válaszol a klub a Vukicsevicset ért támadásokra.

Foglalkozni fog a klub a klubbizottság legutóbbi határozatával is, amelyet a bizottság jóváhagyás végett beterveztett a klubhoz. A klub minden valószínűség szerint jóvá fogja hagyni a klubbizottság határozatát.

Hogy a főbizottság határozatával szemben milyen formában fognak állást foglalni, arról még nem tudni semmi bizonyosat, kétségtelen azonban, hogy valamilyen formában az állásfoglalás a főbizottsággal szemben meg fog történni.

Amint a szélesebb főbizottság ülésén számos táviratot olvastak fel az ország minden részéből, amelyek elítélik Vukicsevics és társai politikáját és üdvözlik a főbizottságot, ugyanígy a klubülésen is fel fogják olvasni számos vidéki szervezet üdvözlő táviratát, amelyek a klub és Vukicsevics működéséhez kívánnak szerencsét s a főbizottság politikáját itélik el. Valószínű, hogy olyan határozatot, amely a két frakció között szakadásra vezetne, nem fognak hozni, úgyhogy a klubülés után tovább is fennmaradnak az összes eddigi ellentétek és mindkét fél a kedvező alkalmat fogja várni az újabb összecsapásra.

Előreláthatólag foglalkozni fognak Racics Szima esetével is és maga Racics fogja szótvetni a kérdést, miután az a lehetetlen helyzet állott elő, hogy Racics Szimát nem ismerte el a főbizottság radikálisnak, holott őt a radikális párt programjával választották meg és a parlamentben több ízben fel is szólalt a radikális párt nevében.

A mi a horvátokkal való megegyezés kérdését illeti, a radikális főbizottság hívei között bizonyos elkeseredés észlelhető amiatt, hogy Sztanojevics Áca békülékeny szövege nem talált megértésre Zágrebben és hogy Sztanojevicsnek sem

hisznek zagrebi politikai körökben. A kormányhoz közelálló politikusok szerint ez is azt bizonyítja, hogy Zágrebbal szemben az általuk folytatott politika a helyes. A horvátoknak a parlamentből való távolmaradása egyébként a dalmáciai agrártörvény tárgyalásánál erősen éreztette hatását, mert a dalmát radikálisoknak sikerült megakadályozni ennek a fontos reformnak a dalmáciai parasztság javára való megoldását. Ha a horvátok jelen lettek volna, kétségtelenül többsége lett volna annak a javaslatnak, amely a kérdést a nagyjórészt horvát dalmáciai parasztság javára akarta megoldani.

A dalmát agrárkonfliktus viszont alkalmas nyújt Angyelinovics Grga horvát demokrata miniszternek, hogy ő lépjen fel mint a horvátok védője és így állítsa helyre Dalmáciában már megingott tekintélyét. Mint ismeretes, Angyelinovics Grga építésügyi miniszter e kérdés miatt már lemondással fenyegetőzött és ugyancsak várták Popovics Dáka agrárminiszter lemondását is, de a két lemondás nem következett be és máris megindultak a tárgyalások a kérdés kompromisszumos megoldása érdekében.

Nincs megegyezés a dalmát agrárkérdésben

A dalmát agrártörvény körül támadt konfliktus ügyében pénteken délelőtt konferenciát tartottak az agrártörvényt tárgyaló bizottságnak a kormánytöbbséghez tartozó tagjai. A konferencián résztvettek Popovics Dáka agrárreformminiszter és Angyelinovics Grga építési miniszter is. Az értekezlet három és fél óra hosszúságú tartott, de megegyezés nem jött létre.

Először Angyelinovics Grga építési miniszter beszélt, hosszasan ismertette a kérdést és azt az álláspontot foglalta el, hogy az ugynevezett kolonátusokat is az agrárreform alá kell venni, mert ha ez nem történik meg, a dalmáciai termőföld 80%-a mentesül az agrárreformtól. Kunjasics dalmáciai radikális képviselő az ellenkező álláspontot védelmezte és követelte, hogy a földbirtokosok érdekeit is vegyék tekintetbe. Szerinte a kolonátusi viszony magánjogi és nem közjogi természetű. Kijelentette, hogy igen sok földbirtokos anyagi helyzete rosszabb, mint a paraszté, aki a földet miveli. Behmen Mahmud muzulmán szerint az alkotmány kimondotta, hogy a föld azé, aki megműveli. A muzulmánok annakidején azért harcoltak, hogy azokat a földeket mentesítsék az agrárreform alól, amelyeket öt-tíz év előtt adtak bérbe a parasztnak, de ebben a harcban nem állott melléjük senki. Most évszázadok óta fennálló kolonátusokat nem akarnak agrárreform alá venni. Véleménye szerint meg kellene hallgatni e kérdésben a dalmát parasztság képviselőit is. Javasolta, hogy a radikálisok előbb egymás között egyezzenek meg.

Parcsanin Ratko radikális szerint a kolonátus hasonló a jobbágysághoz és ezért agrárreform alá kell venni.

Popovics Dáka agrárreformminiszter védelmébe vette a javaslatot és kijelentette, hogy egészen természetes, hogy az agrárreform valamelyik felet megkárosítja.

A konferencia végül úgy döntött, hogy a kérdést a kormánypárti klubok és a minisztertanács elé viszik.

Angyelinovics miniszter nyilatkozata

A dalmáciai agrártörvény ügyében folytatott konferencia után Angyelinovics Grga építési miniszter és Popovics Dáka agrárreformminiszter fölkeresték Korosec Antun miniszterelnököt.

Angyelinovics Grga miniszter az újságíróknak a dalmáciai agrártörvény ügyében a következő nyilatkozatot tette:

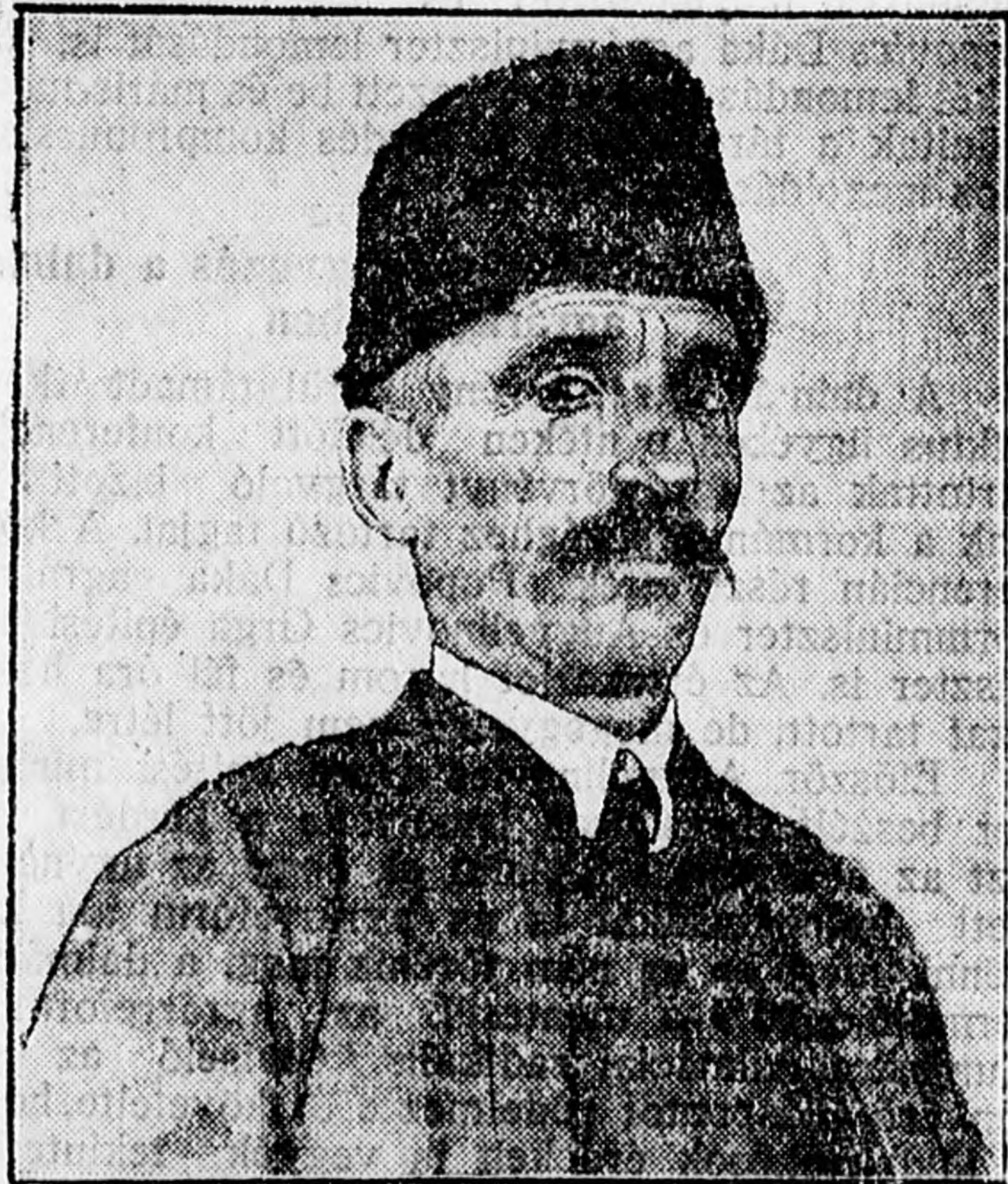
— A tegnapi szavazás nem volt jogérvényes és ezért nincs rá okunk, hogy ebből kérdést csináljunk. Azt állítom, hogy a dalmáciai agrártörvényt meg kell hozni, mert a kormány ezt a kötelezettséget magára vállalta. Sok kérdésben lehetséges kompromisszum, de azt hiszem, azon nem lehet vitatkozni, hogy a jobbágyság és a kolonatus azonosak. Ugy vélem, hogy ennek a törvénynek ki kell terjednie a kolonatusokra is. Nem maradhatok a kormányban, ha a kormány ennek a kötelezettségnek nem tenne eleget. Kérem cáfolják meg, hogy a radikálisok valamennyien állást foglaltak volna ez ellen a törvény ellen. Popovics Dáka agrárreformminiszter a legkorrektebb álláspontot foglalta el, csak a dalmáciai képviselők vannak a törvény ellen. Még a kormányban s a klubokban tárgyalni fogunk erről.

A korrupció elleni törvény

A korrupció elleni törvényt tárgyaló bizottság péntek délelőtti ülést tartott. Az ülésen az egész javaslatot általánosságban és részleteiben letárgyalják, de egyes szakaszokról elhalasztották a döntést, mert nem tudtak megegyezni a szövegben. Különösen a 11. paragrafus körül letartóztatott nagy vita. E szerint a bíróságok kivánságára a hatóságok kötelesek minden aktát a bíróság rendelkezésére bocsátani, kivéve a bizalmas természetű külügyi és hadügyi iratokat. Ez ellen a szövegezés ellen sokan felszóltak, miután a javaslat nem állapítja meg pontosan, hogy kinek áll jogában kimondani, hogy egy akta szigorúan bizalmas jellegű-e.

A földművespárt új törvényjavaslatot nyújtott be a parasztdósságok rendezéséről

Pénteken ülést tartott a parasztdósságok likvidálását tárgyaló bizottság. Az ülésen dr. Andrics Tivadar elnököt és megjelent azon Andrics Vlada földművelési miniszter is. A földmí-

Lazics Voja földművespárti képviselő

velésügyi miniszter kijelentette, hogy még nem volt módjában új törvényjavaslatot kidolgozni, már azért sem, mert igen sok pénzre volna szükség a parasztdósságok likvidálására és ezt az állam a jelen pillanatban nem veheti magára.

Nagy vita következett ezután, amelyben főleg Tupanjanin Milos és Ldzics Voja földművespárti és Milanovics Péra demokrata vettek részt.

Milanovics javasolta, hogy osszák két részre az ügyet. Először meg kell találni a módot, hogy miképpen szabaduljanak meg a parasztdósságoktól, másodszer pedig lehetővé kell tenni, hogy a jövőben ne adósodjék el a parasztság. A második részre hosszabb idő áll rendelkezésre, de az első részt azonnal el kell intézni.

Andrics Vlada földművelési miniszter kijelen-

tette, hogy a földműves hitelekéről szóló törvényt összhangba kell hozni ezzel a törvényvel és külön törvényt kell kidolgozni a szövetkezetekről.

Minthogy az államnak nem áll módjában, hogy eszközöket bocsásson a földművesek rendelkezésére, az az álláspont alakult ki, hogy időt kell adni a parasztságnak, hogy maga rendezze adósságait.

Tupanjanin Milos, a Narodna Banka által adandó hitelekéről beszélt és támadta a bank hitelpolitikáját. A délelőtti ülés ezzel véget ért.

A bizottság délutáni ülésén Tupanjanin és Ldzics Voja földművespárti képviselők új törvényjavaslatot nyújtottak be, amely kizárólag a földműves adósságok likvidálásának kérdését öleli fel. A javaslat pontosan körülírja, hogy mi tekinthető földműves adósságnak és kötelezi azok bírói regisztrálását. A javaslat azt a könnyítést adja, hogy az adósságokat tíz éven belül maximálisan nyolc százalék mellett törleszthetik le, a hitele-

zőknek pedig jogukban áll jelzálogilag biztosítani követeléseiket.

A vita során megállapodtak abban, hogy a bizottság a javaslatot alkalmasnak találja a további tárgyalásokra, de mielőtt érdemileg is foglalkozna vele, a minisztertanácsához teszi át nyilatkozattétel végett, hogy elfogadja-e tárgyalás alapjául.

Popovics Dáka és Barics Sztjepán miniszterek a királynál

Ófelsége Alekszandar király pénteken kihallgatáson fogadta Popovics Dáka agrárreformminisztert és Barics Sztjepán szociálpolitikai minisztert. Az audiencia után Barics Bitoljba utazott, hogy részt vegyen a rokkantak országos kongresszusán. Elutazása előtt a szociálpolitikai miniszter hosszasan tanácskozott Korosec Antun miniszterelnökkel és Vukicsevics Veljával, a radikális klub elnökével.

Letartóztatták a közlekedésügyi miniszterium gazdasági osztályának főnökét

Az osztályfőnököt nagyarányu sikkasztással vádolják

Beogradból jelentik: Beogradban pénteken óriási szenzációt keltett, hogy a rendőrség letartóztatta Mihajlovics Cvetét, a közlekedésügyi miniszterium gazdasági osztályának főnökét. Mihajlovicsot nagy összeg elsikkasztásával vádolják.

A napokban váratlanul rovancsolást tartottak a közlekedésügyi miniszterium gazdasági osztályán. A rovancsolás után Jovanovics, a miniszterium vezérigazgatója telefonon felhívta a rendőrséget és kérte, hogy küldjenek ki egy detektív a miniszteriumba. A detektív jelentkezett Jovanovics vezérigazgatónál,

aki utasította a titkosrendőrt, hogy Mihajlovicsot tartóztassa le, ami meg is történt. A detektív a rendőrségre vitte a sikkasztással vádolt osztályfőnököt, aki letartóztatásban is maradt.

Az újságírók kérdésekkel ostromolták meg a vezérigazgatót, aki azonban semmiféle részletet nem árult el a sikkasztásról és annak módjáról. Annyit sikerült megtudni, hogy Mihajlovics, aki a tisztviselők kifizetésével és egyéb finánciális ügyek intézésével volt megbízva, a reábizott pénzből nagy összeget elsikkasztott.

A bukaresti selyemfiu a vádlottak padján

Izgalmas tárgyalás, amelyen felvonultak a gyilkossági kísérlettel vádolt fiatalember összes hölgyismerősei

Bukarestből jelentik: Kedden délután három órakor kezdődött meg a híres bukaresti selyemfiu, Gaetan bűnügyének fő tárgyalása a bukaresti törvényszéken. A tárgyalótermet már három óra előtt megszállták a kíváncsiak. A tárgyalás megkezdése óta az egész Bukarest az izgalmas tárgyalásról beszélt, amely egymásután szüli az izgalmakat és szenzációkat. Gaetan — mint ismeretes — merényletet követett el Leonida Jozefina gazdag bukaresti hölgy ellen, akivel bizalmas viszonyt tartott fenn.

Vallomásában a vádlott elmondta, hogy jogi doktorátusa van és részletesen beszámolt változtatás pályafutásáról, többek között arról, hogy volt földbíró, volt egy kereskedelmi vállalkozás is.

Az elnök: Te sohasem éltél tisztességes jövedelemből.

— Igaz, sokat kártyáztam és hallatlan szerencsém volt, azonkívül gyakran kaptam kölcsönöket is. Nőktől is. Váltó nélkül, mert megbíztak bennem. Leonida asszonyt három évvel ezelőtt ismertem meg. Ez év februárjában azt mondta nekem, hogy ékszereket akar venni. Erre Tanaszescu ékszerészétől kölcsönkértem néhány gyémántot 800.000 lei értékben. Leonida asszonynak nagyon megtetszettek az ékszerek és azt mondta, hogy kivessz a bankból pénzt, jöjjenek el február 26-ikán hozzá, akkor majd ideadja nekem a pénzt. Én a megjelölt napon el is mentem.

Az elnök: De miért este? És miért osontál be óvatossan a hátsó ajtón? És miért vittél benzint magaddal?

— Nem vittem semmiféle benzint, — feleli Gaetan — de különben lehetséges, hogy vittem.

Az elnök: Ezenkívül kártyát vittél magaddal, meg valami bort, ami mámorossá teszi az embert. S a zsebedben kalapácsot rejtettél el.

Gaetan: Évek óta mindig volt nálam kalapács.

Elmondta további vallomásában Gaetan, hogy Leonida asszony kérdésére kijelentette, hogy a 800.000 lei nála van.

— Brávo — mendottam erre. — Azután megittunk egy-egy pohár bort és eszokolozni kezdtünk. Leonida asszony nagyon heves volt és egyszerre megharapott. Irizatos düh fogott el, előrántottam a kalapácsot és fejbeütöttem. Ő felsikoltott és így szólt: Aranyom, lecsétt egy kép.

Az elnök: Hogyan lehetséges, hogy ilyen forró szerelmi jelenet hirtelen verekedéssé fajuljon.

Gaetan: Leonida asszony részeg volt.

Az elnök: Egy pohár bortól nem lehet berugni. Leonida asszony azért volt mámoros, mert te preparáltad az italt és elkábítottad őt. Az volt a bűnös szándékom, hogy a kalapácsal agyonvered az asszonyt, elrabelod a pénzt, aztán agyonlövöd a szobalányt és végül a benzinnel felgyújtod a házat, hogy semminek sem maradjon nyoma.

— Nem igaz! — védi magát Gaetan.

— De hiszen azután — folytatja az elnök — hogy te fejbeütötted, Leonida asszony a telefonhoz rohant, hogy segítséget kérjen, de te revolvért szegeztél a homlokának.

— Jöjjön ide Leonida asszony és mondja ezt szemembe — húzta ki magát hetykén Gaetan, aki hangzott, hogy az asszony még a merénylet elkövetése előtt odaadta neki a 800.000 leit.

Gaetan kihallgatása után a bíróság először Pilátné asszonyt hallgatja ki, akinél Gaetan lakott. Pilátné egyike a bukaresti legelső előkelőségeknek és dúsgazdag asszony. Az asszony vallomásában elmondta, hogy Gaetan 200 lei napi zsebpénzt kapott, ő is adott neki több alkalommal pénzt, egyszer 200.000, máskor 500.000 leit.

Az elnök: Tett-e önnek házassági ajánlatot a vádlott?

— Igen — válaszolja Pilátné — volt erről szó közöttünk.

Egymás után következnek a kínos kérdések. Pilátné sírógörcsöt kapott és heves zokogás közben jelentette ki, hogy nem tudott arról, hogy Gaetan mással is barátságban van.

A következő tanu dr. Antoniu. Az ő szanatóriumába vitték Leonida asszonyt a gyilkosság éjszakáján. Leonida asszony a szanatóriumban elmondta, hogy leütötték és kirabolták. Amikor megkérdezték tőle, hogy ki a tettes, így válaszolt:

— Hagyjuk, egy jó fiu, ismerem személyesen.

— Mit mondott Leonida asszony, milyen helyzetben történt a bűntett?

— A végsőkig szenvedelmes helyzetben — felelte a tanu és a következő kérdések miatt az elnök kénytelen volt zárt tárgyalást elrendelni.

Egy órai zárt tárgyalás után egy sereg nőt hallgatnak ki, Gaetan klientólájából. A vallomásokból kiderül, hogy Gaetan évenként milliókat kapott barátnőitől. A vallomások közben Gaetan sírógörcsöt kapott és elájult.

A tárgyalást folytatják.

PICHLER JÓZSEF és FIAI

kalapgyárosok, G R A Z

A világhíru vizmentes és viharerős Staiarloden kalapok és kalsztopmok. Kalapok kaphatók:

Novisadon: Jakovljević P. St. és Fuchs György

Subotícán: Braća Lehner és Braća Stipančević

Novivodszon: Philip Jahn

Sentán: Boško Dimitrijević cégnél

azonkívül minden nagyobb város divat- és kalapüzletében

Vezérképviselő:

KARDOS JENŐ, NOVISAD

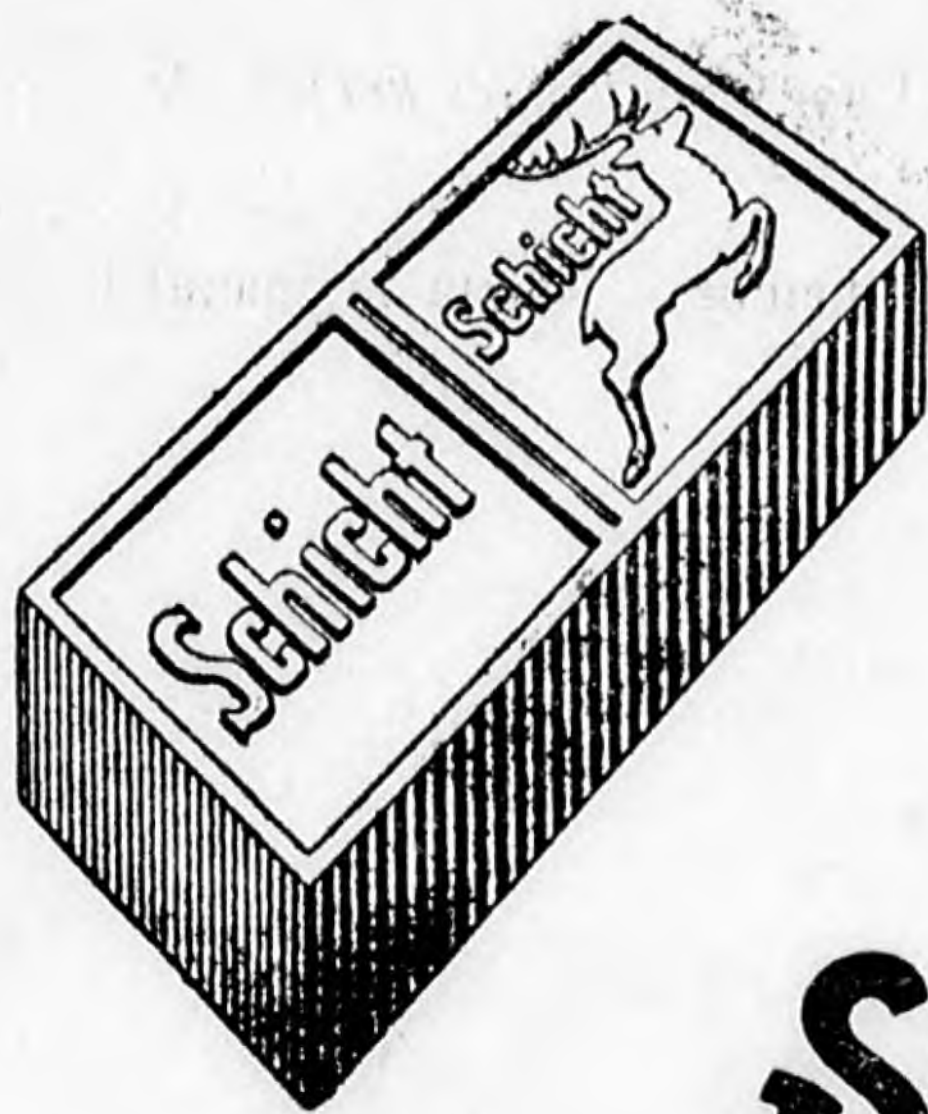
Laze Ko tica ul. 39

Kalap és topminta, szinártyák és árjegyzék mindenkor kapható

1861

A szép szerb

nő szereti a szép
fehérműt, amely
mindig ragyogó
tisztá és tartósan
jókarban marad.
Ezért mosáshoz
csakis

**SCHICHT
SZAPPAN-t**
használ.

Lengyelország litván forradalmat készít elő?

Egy megszökött lengyel vezérkari tiszt kovnói vallomása

Berlinből jelentik: A *Berliner Tagblatt* kovnói tudósítás alapján részletes jelentést közöl egy állítólagos lengyel vezérkari tiszt szökéséről és vallomásáról. Néhány nappal ezelőtt a litván-lengyel határon a litván határrendőrség letartóztatott egy G. F. nevű (a teljes nevét egyelőre titokban tartják) lengyel vezérkari tisztet, aki a litván határ mentén a demarkációs vonalat minden igazoló irat nélkül lépte át. A lengyel tiszt vallomása szerint megszökött Varsóból, mert nem tudta elviselni az ott uralkodó állapotokat, melyek a Pilsudski-párti tisztek szabad prédájává teszik a tisztikar alkotmányhiú részét.

A letartóztatott tiszt többek között a következő szenzációs vallomást tette:

A vilnai legionista kongresszus után Lengyelország elhatározta, hogy támogatni fogja Plecskaitisz litván emigránsvezért és segítségével új forradalmat szít Litvániaiban. Plecskaitisz feladata az lett volna, hogy Kovnót ugyanolyan rajtaütéssel elfoglalja és Lengyelországba bekebelezze, mint annak idején Zeidovszki Vlnát. Az akcióvezetése a lengyel vezérkar második osztályának kezében van. Plecskaitisz és Pilsudski egy-két héttel ezelőtt összejöttek és a marsall lakásán egy többórás tanácskozás után, amelyen

magasrangú lengyel vezérkari tisztek is résztvettek elhatározták, hogy az emigránsvezér egyelőre tízezer dollárt kap Lengyelországtól s az összeget a lengyel vezérkar második osztálya Vlnában már át is adta Plecskaitisznak. Augusztus tizenötödikén a litván emigráns és *Riz-Snigl* lengyel tábornok megbeszélték a rajtaütés részleteit és a térképen kijelölték az elfoglalandó stratégiai pontokat. *Vlnában titokban lengyel támogatás mellett már új litván kormány alakult*, amelybe a következő politikai személyiségek tartoznak: *Kartiklisz* őrnagy, *Kosztokotszki* képviselő, *Abranovics* szenátor, *Okulics* képviselő és *Raskevicz* alezredes. A megbeszélt terveket november folyamán kellene végrehajtani. Vlnában titkos nyomda működik, amely Rigában és a többi litván városban terjesztett lázító felhívásokat ad ki.

Az elfogott lengyel tiszt továbbá szenzációs részleteket közölt *Stkorszki* tábornok meggyilkolásáról, amelyben állítólag Pilsudskinak is része volt.

Varsói jelentés szerint, a litván sajtó közli azt a vallomást, amelyet egy Lengyelországból megszökött állítólagos lengyel vezérkari tiszt Kovnóban a lengyel hadsereg puccsterveiről és a tisztikar belső állapotáról tett.

A lengyel távirati irodát felhatalmazták, hogy ka-

legórikusan cdfolja a lengyel vezérkari tiszt szökéséről. Kovnó elfoglalásáról és a lengyel tisztikar tervéről szóló híreket. Mint Kovnóból jelentik, a lengyel-litván demarkációs vonalon tegnap új tűzharc fejlődött ki a lengyel és a litván határőrök között. A lengyel katonaság betört litván területre és kézigránatokkal támadta meg a litván rendőrsztagokat, de amikor ez utóbbiak erősítést kaptak, sietve visszavonult a határ mögé.

A konkurencia koholta a petrovozelői vérvádat

A zsidó kereskedők ellen bojkottot hirdetnek Petrovozelőn

A petrovozelői vérvád hullámai már elültek és a község lakossága megnyugodott, az ügy epilógusaként azonban most egy különös szövegű felhívás kelt a községben feltűnést. Minden kultúrember tisztában volt mindjárt a vérvád gonosz és képtelen meséjének felbukkasakor, hogy a vádat bizonyos érdekek előmozdításra koholták. Ezt a gyanút most megerősíti az a felhívás, amelyet Petrovozelőn osztogatnak néhány napja. A felhívás a következőképp hangzik:

Keresztények!

Elérkezett az ideje, hogy végre öntudatosak legyetek. Hosszas küzdelmek után a keresztény társadalomból, a kereskedelem minden ágában vannak már képzett szakembereink. Elmúlt már az idő, amikor csak zsidó lehetett kereskedő, mert annak nem kellett más képzettség, csak egy sarokházon ajtót vágni és a keresztény nép hordta neki a pénzt, biztosította neki a megélhetést. Meg kell, hogy szűnjék ez az állapot, kereszténynek keresztényt kell pártolnia, vannak ma már annyian keresztény kereskedők, ha netalán valamelyik nem tudna a keresztény vásárlóközönséghez alkalmazkodni, úgy ott van minden szakmában a másik és ha mégis — amit nem hiszünk — nem lenne léggé alkalmazkodó kereskedő, jöjjenek közületek az újak a keresztények soraiból, talán azok majd ügyesebbek, simulekonyabbak lesznek, de mindig azt tartva szem előtt, hogy keresztény csak kizárólag kereszténynél vásárolhat.

Tartsatok össze, pártoljátok saját véreiteket, ne tekintétek a szemfényvesztégetesi előnyt, mert az a kényelmes semmittevés és egész sereg szolgálatszélyzet, mind a ti általatok adott hasznából kerül ki. Éltessétek a saját véreiteket.

Keresztény kereskedők.

Ebből a felhívásból könnyű következtetni arra, hogy mi volt a vérvád terjesztésének tulajdonképeni célja.

Titokzatos szállítási ügyben nyomoz a novisadi rendőrség

A gyanúsított külföldön tartózkodik

Noviszadról jelentik: Kedd óta Noviszadon szélteben-hosszában suttognak egy titokzatos ügyről.

Kedden reggel feljelentést tettek a rendőrségen egy városszerte ismert hadseregszállító ellen, akiről ismeretes, hogy nagyszemű hadseregszállításokat végzett és feltűnően költséges életet élt. A feljelentés következtében a rendőrség, kedden délelőtt házkutatást tartott a gyanúsított hadseregszállító lakásán. A házkutatás több órán át tartott. A rendőrség ebben az ügyben semmi felvilágosítást egyelőre nem ad. A vizsgálat folyamán, a gyanúsított hadseregszállító feleségét több órán át kihallgatták, majd az uriaszony visszatért lakására, ahol ezidőszereint még házi őrizetben van. A rendőrség ezügyben több kihallgatást eszközölt és a kihallgatottak közül egy még ma is őrizetben van. Maga a gyanúsított hétfőn elhagyta Noviszadot és állítólag Prágában tartózkodik. A gyanúsított Prágából három táviratot küldött a feleségének, amelyek magántermészetű közléseket tartalmaznak.

A Noviszadon megjelenő »Vidovdán« című lap az ügyről többek közt a következőket írja:

»Egyesek azt állítják, hogy D. D. novisadi kereskedőt feleségével együtt letartóztatták és hogy a náluk megtartott házkutatásnál sulyosan kompromittáló aktákat találtak. Mások azt beszélik, hogy nem igaz mintha kémkedésről lenne szó, hanem egy szerelmi afférból kifolyólag, egyszerű denúciálásról és a konkurencia bosszújáról. Követeljük, hogy folytassák le a vizsgálatot és állítsák D.-t a rendes bíróság elé, amely vagy börtönbe juttatja, vagy mint ártatlant szabadon bocsátja. Azt mondják, sok kompromittáló adatot találtak nála. Csedálkozunk azon, hogy D. D. ellenségei, akik már jóval D. eltűnése előtt tudták a vizsgálatról, nem tettek lépéseket, hanem nyugodtan várták, mikor fog D. D. megszökni.»

Csütörtökön ezügyben Noviszadra érkezett Atyimovics Milan, az államrendőrség beogradi főnöke és Filipovics Dusan, a beogradi rendőrség közbiztonsági osztályának főnöke, akik betekintettek a vizsgálat eddigi adataiba.

Földgázra bukkantak Horvátországban

Sziszakon kutfurás közben gáz tört fel

Sziszakról jelentik: Egész Horvátországban nagy szenzációt keltett az a hír, hogy Sziszakon kutfurás közben nagymennyiségű földgázra bukkantak. A földgázleletnek óriási jelentősége van, nem csak a város, hanem az egész állam szempontjából is, mert ha a további furások az eddigiekhez hasonló eredményre vezetnek, akkor meg lehet állapítani, hogy az utóbbi évek egyik legnagyobb földgázterületét sikerült megtalálni Sziszak mellett.

Teszlics Petár, az ismert horvát nagyipáros sziszei likörgyárának a telepén néhány héttel ezelőtt egy új ártézi kut furását kezdték meg. A munka néhány napig rendben ment, amikor azonban a furógépek elérték a százkilencvennégy méter mélységet, a munkások közül munkaközben többen rosszul lettek. A mélységből fojtó gázok törtek felszínre és napirenden volt, hogy a furógépek közelében foglalatokodó emberek rövidebb-hosszabb időre elvesztették eszméletüket. A munkások eleinte nem tudták mire vélni ezt a jelenséget, amelyről csakhamar jelentést tettek

Teszlicsnek.

A rejtély csakhamar megoldódott: amikor a készülő kut előtt gyufát gyújtottak, hatalmas robbandó reszkettette meg a levegőt és a mélységből lángoszlopok törtek fel. Az emberek rémülten menekültek el az égő kuttól és csak később meereszkedtek vissza. Rövidesen világos lett mindenki előtt a tény, hogy földgázra bukkantak. A lelőhelyre Zagreből szakértő-bizottság szállt ki, amely megállapította, hogy a Sziszakon felfedezett földgáz egyik a legjobb minőségűeknek, 9500 kalóriát tartalmaz és vegyelemzés során megállapították, hogy a földgáz nagymennyiségű metánt is tartalmaz.

Teszlics Petár elhatározta, hogy a furásokat tovább folytatja, mert a szakemberek szerint kétszáz-kétszázötven méter mélységben az eddiginél is jobb és több földgáznak kell lenni.

A mélységből feltörő gáz egyébként állandóan ég és a ritka látványhoz mindenfelől összesereglenek az érdeklődők.

A szülők szerint meggyilkolták a Zugligetben holtan talált topolai cipésmestert és családját

Manhardt Andor jó anyagi viszonyok között élt és semmi oka nem volt öngyilkosságra

Manhardt Andor topolai származású cipészt feleségével és kisgyermekükkel együtt szeptember 22-én — mint anik idején jelentettük — meggyilkolva holtan találták meg Budapesten a Zugligetben levő Disznófó-vendéglő mellett. A budapesti rendőri nyomozás azt állapította meg, hogy Manhardt ölte meg feleségét és gyermekét, azután öngyilkos lett. A borzalmas családi tragédia előidézője a nyomozás adatai szerint a nyomor volt. A cipész nem tudta eltartani családját és ezért ment közös megegyezéssel halálba a kis család.

A szörnyű tragédiáról a szerencsétlen cipész Topolán élő szülei a *Bácsme gyei Napló*ból értesültek és Manhardt Bálint, Manhardt Andor édesapja levelet intézett a *Bácsme gyei Napló* szerkesztőségéhez. A levélben a lesújtott szülő közli, hogy

elképzeltetném tartja, hogy fia a nyomor miatt kiirtotta volna családját és azután öngyilkosságot követett volna el, mert Manhardt Andor nem élt rossz anyagi viszonyok között, ellenkezőleg tetemes készpénzzel rendelkezett.

Manhardt Bálint levele szerint fia négy héttel ezelőtt volt otthon feleségével és gyermekével együtt Topolán és

a kis család a legnagyobb boldogságban élt és mintegy tízezer dinár értékű ajándékokat is hoztak magukkal szüleiknek.

Az ajándékok különböző ruhaneműk és ékszerek voltak és Manhardt Andornál háromezer pengő készpénz és egy a nevére kiállított ötezer pengőt tartalmazó takarékkönyv volt. Ez összesen nyolcvanezer dinárt tesz ki és így teljesen érthetetlen, hogy miért lett volna egy hónappal később a cipész »a nyomor« miatt öngyilkos.

Manhardt Bálint azt hiszi, hogy a rendőri nyomozás teljesen téves uton haladt és fia nem követte el a családirtást, minthogy erre semmi oka sem volt, hiszen a legbékésebb családi életet élte és anyagi gondjai sem lehettek.

A szerencsétlen apa azt hiszi, hogy fia és annak családja gyilkosságnak estek áldozatul és Manhardt Bálint fel is utazott Budapestre, hogy gyanuját közölje a hatóságokkal és a nyomozás úrafelvételét követelje. Topolán nagy érdeklődéssel várják a további fejleményeket.

A szombori közigazgatási tanfolyam hallgatói tiltakoznak tanáruk megrágalmazása ellen

Rezolúciót hoztak, amelyben kijelentik, hogy a Berics Szvetiszlávnak tulajdonított kijelentések nem hangzottak el

A Szuboticán megjelenő *Hírlap* szeptember 28-iki számában hosszabb cikket közöl arról, hogy Budanovic püspök feljelentést tett a szombori állami közigazgatási tanfolyam igazgatója, Berics Szvetiszláv ellen, aki állítólag a katolikus vallást sértő kijelentést tett a tanfolyamon. A püspök feljelentése szerint Berics azt mondotta volna a tanfolyam hallgatói előtt, hogy kénytelen volt bealazni azt az ajtót, amelyen keresztül éjszaka a papok az apácákhoz jártak és ugyanennek az előadásnak keretében a katolikus vallást sértő egyéb kijelentéseket is tett. Berics Szvetiszláv, aki a szombori tanítóképzőnek az igazgatója, a közoktatásügyi kérdések előadója a szombori közigazgatási tanfolyamon. Az a hír, hogy a püspökség feljelentést tett ellene, természetesen nagy szenzációt keltett és elsősorban a közigazgatási tanfolyamon pertraktáltak élénken ezt az ügyet. A közigazgatási tanfolyamon most azok a tisztviselők nyerne elméleti kiképzést, akik a vajdasági falvakban mint közösségi jegyzők, vagy segédjegyzők működnek s akiknek most a tanfolyam a néhány hónapos tanulmányok elvégzése után bizonyítványt ad, amelynek alapján jegyzökké megválaszthatók, illetve mostani állásaikban megerősíthetők.

A cikk megjelenése után ezek a hallgatók felkeresték Konyovics Nikolt, a tanfolyam igazgatóját, akinél bejelentették, hogy a *Hírlap* cikke, illetve a püspökség feljelentése valótlanokat tartalmaz és azok ellenük tiltakozni kívánnak. Az igazgató kijelentette, hogy a hírlapi közlés szerint az ügy bírói elbírálás alatt van és a bírói eljárás során a tanfolyam hallgatóit eskü alatt ki fogják hallgatni. Az igazgató felhívta a hallgatókat, hogy csak az igazságnak megfelelő kijelentéseket tegyenek. A hallgatók erre

bizottságot választottak, amelynek elnöke Csikics Krisztofor, titkára Petrovics Nikola lett. A bizottságba tíz tagot választottak és pedig Sugár Károly magyart, Schild Ottokár németet, Stankovics István bunyevácot, Martinenko Boris orosz, Grünwald József németet, Szuvajdzsics Nebojsza, Jovánovics Szvetiszláv szerbeket, Schiller József németet és Krecuj Todor román. A bizottság a következő rezolúciót hozta:

— A *Hírlapban* szeptember 28-ikán közölt valótlan cikk miatt az elégtételt Berics Szvetiszláv tanár fogja önmagának megszerezni. Mi hallgatók erre a cikkre egyáltalában nem válaszolnánk, ha nem annak az iskolának tekintélye volna megsértve, amelynek mi hallgatói vagyunk. Megállapítjuk és leszögezzük, hogy a püspök urnak rossz szolgálatot tettek azok, akik a feljelentésben foglalt valótlan adatokat közölték vele, ami csak egy nem komoly ember lelkiismeretlenségéből eredhetett, aki nem átalotta, hogy valótlanosságot mondjon és ezzel botrányt idézzen elő. Kijelentjük, hogy Berics igazgató semmi olyasmit nem mondott, hogy ajtót falaztatott be, amelyen apácák és lelkészek egymással közlekedtek, sem ilyet, sem hasonlót nem is mondhatott, mert mi, hallgatók, komoly és meglett emberek vagyunk, akiknek nem lehet a megállapított tanrend helyett dekameronszerű meséket előadni. A leghatározottabban cáfoljuk, hogy Berics igazgató a cikkben idézett szavakat bármikor használta vagy előadásában bármely hitvallást sértett, vagy lealacsonyított volna. Ezt kizárja iskolánk komoly szelleme, mert nálunk a tanításra szánt rövid idő alatt a leglelküimeretesebb munka szükséges, hogy az óriási tananyagot elvégezhessük. Hazánk különböző részeiből összegyűlt különböző nemzetiségű és vallású hallgatók vannak közöttünk, akik között

a legnagyobb harmonia áll fenn. Az iskolában soha nem politizálunk és sem vallási, sem faji kérdéseket soha nem bolygatunk, nem is faji és vallási alapon oktatnak bennünket. Évek óta szolgálunk különböző községekben, amelyeknek lakossága különböző valláshoz vagy nemzetiséghez tartozik és soha semmiféle konfliktus nem volt közöttünk és a lakosság között. Méltatlankodva tiltakozunk az ellen, hogy a helyi alaptalan pletykákból kifolyólag a közigazgatási tanfolyam tiszteletreméltó nevét ilyen sértő módon rágalmozó cikkekre vonják bele.

Pénteken délután egy órakor az intézet összes Szomborban időző hallgatói — 113-an — megjelentek az intézet helyiségében és egyhangulag elfogadták ezt a rezolúciót.

Dr. Dedk Leó és Bosnyák Antal tartományi képviselők pénteken huszonegy aláírással ellátott beadványt nyújtottak be a főispáni hivatalhoz. A beadványban, amelyet hat magyar, hat bunyevác és kilenc német tartományi képviselő irt alá, rendkívüli közgyűlés összehívását kéri, azzal az indoklással, hogy Berics Szvetiszláv felettes hatósága a tartományi választmány, azonkívül szükséges a rendkívüli közgyűlés összehívása az állandó közigazgatási zavarok megszüntetése miatt is.

A főispán valószínűleg nem teljesíti a beadvány aláíróinak a kérését, mert a rendkívüli közgyűlés hatvanézer dinárba kerülne és október 5-ikén ugyanis összeül a tartománygyűlés rendes közgyűlése.

CIRKUSZ

Még egy nagysága, aki világrekordot javított

Beszárguldotta a világsajtót az a hír, hogy Gladys Smith, egy newyorki vállalkozó fiatal hitvese szenzációs hőstettel írta be a nevét a legújabb történelem könyvébe. Az olimpiász megmutatta, hogy a nők rendkívüli teljesítményekre képesek, de Mrs. Smith még világrekordok idejében is kimagasló eredményt ért.

Othonában látogattuk meg a legfrissebb rekordernőt. Éppén a filmgyárak ajánlatait szortírozta. Kedvesen mosolygott, majd így szólt:

— Maga a 276-ik újságró, aki interjút kér tőlem. Irja: Sokáig gondolkoztam rajta, hogy nekem mint gyenge nőnek mit kellene elkövetnem, valami olyat, amit modern nő még nem csinált. Egy kicsit nehéznek látszott a dolog. Jól tudja, hogy Earhardt kisasszony átrepülte az oceánt, Miss Ederle átuszta a La Manche-csatornát és Cathérvood kisasszony százhatvan centiméteren felül ugrott magasba. A rekordteljesítmények alaposan ki vannak merítve. Sokáig törtem a fejem és egyszer csak eszembe jutott a nagy ötlet. Olyat fogok csinálni, amit talán csak az antik római kor asszonyai tettek még meg...

Kedves közvetlenséggel ismétli meg a nagy hőstettet, mintha csak valami egyszerű sportbravurról volna szó:

— A konyhába mentem és egyedül megfőztem az ebédet az uram számára...

A szeme csillog. Egy modern nő, aki megmutatta, hogy nincsenek lehetetlenségek, csak akarni kell.

— És simán ment a dolog? — kérdeztük.

Egy kicsit szomorúan nézett maga elé.

— Tudom, hogy mire céloz — mondta leverten. —

Az ellenségeim és még inkább a konkurencia azt terjesztí rólam, hogy vendéglőből hozattam mindent és megvesztegettem a zsűrit. Aljas rágalom. A nemzetközi zsűri tekintélye garantálja, hogy nem történt visszaélés. Ime az étlap, magam csináltam mindent... 2 óra 34 perc és 28 másodperc alatt... Az elért idő csak hat perccel rosszabb, mint a maratoni futás világrekordja...

A babékoszorúkkal körülfönt étlapot teszi elének. Ez áll rajta aranyos betűkkel:

Paradicsomleves
Libamáj rizotto
Sertéskaraj párolt káposztával
Csokoládé torta
Őszi barack

Csodálkozással kérdezzük:

— Az őszi barackot is maga csinálta?

Főlényesen válaszolja:

— Igen, sajátkezűleg vettem a piacon...

Már be is fejeztük az interjút. Még csak családi viszonyairól érdeklődöm:

— No és a kedves férje, bizonyára nagyon örül ennek a diadalnak?

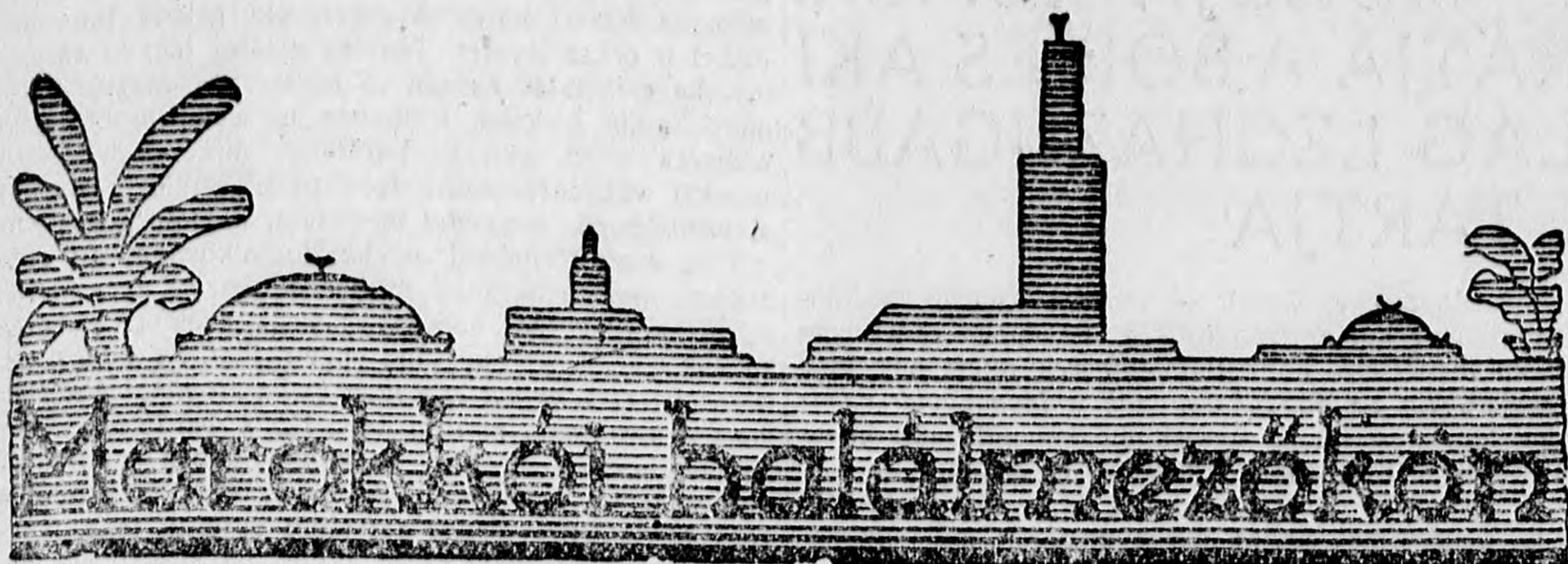
Egyszerre könnybe lábad a szeme és bánatosan mondja:

— Hiszen látja, ez az... Az én örömöm ürömbé vegyül... Nagyon fáj nekem, hogy szegény férjem nem osztozhat a dicsőségemben...

— Ugyan! Mi történt vele?

Könnyei között suttogta a választ:

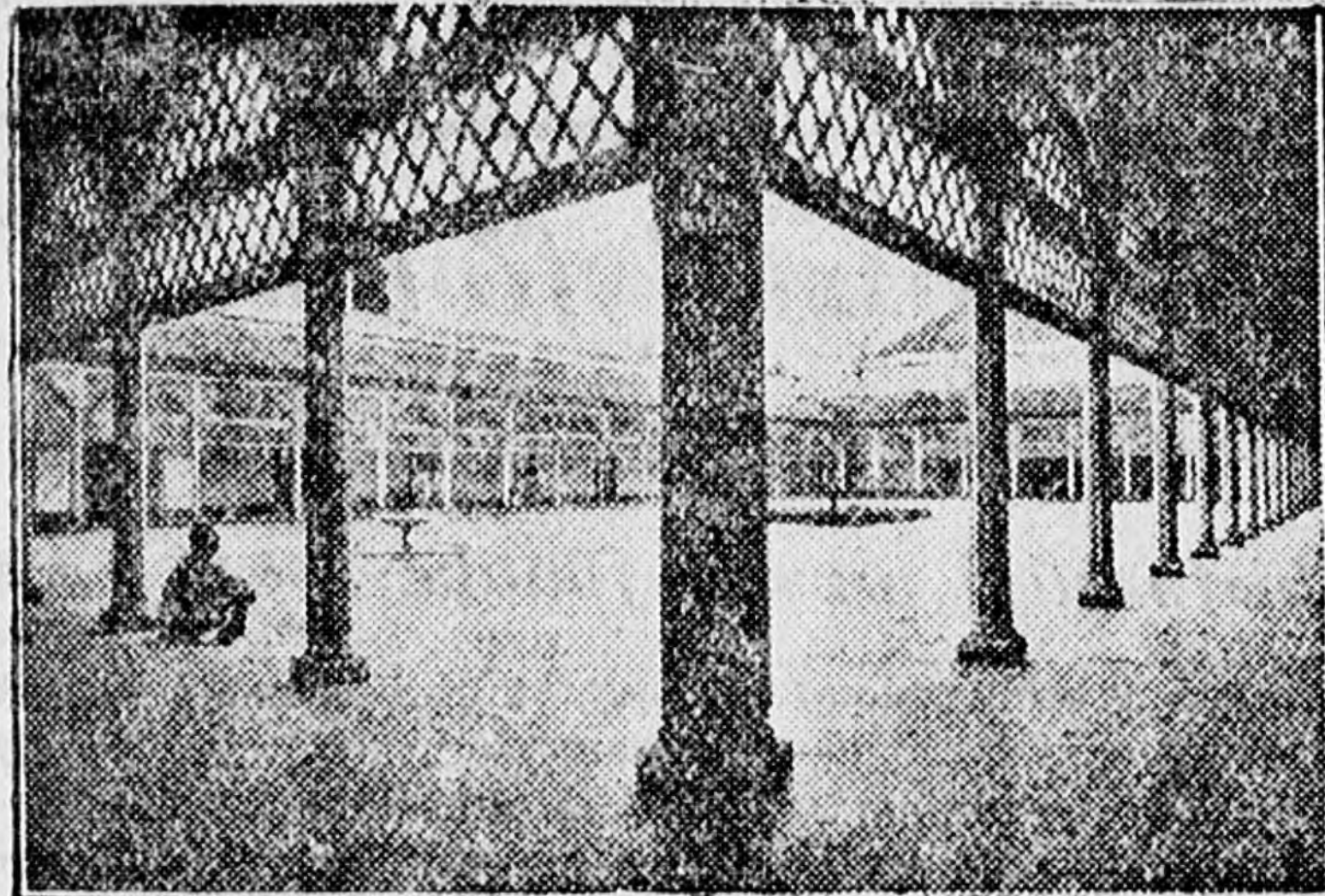
— Meghalt szegény... Gyomormérgezést kapott a csokoládétortától és az orvosok nem tudták megmenteni...

Fischer Árpád szuboticaí fiatalember 1923-ban belépett a francia idegen légióba, amelyből csak öt évi szenvedés után szabadult meg és tért haza Szuboticára. A Bácsmezei Napló folytatásokban közli Fischer Árpád napóját, amely feltárja mindazt a borzalmat és szenvedést, amelyben az idegen légió összetoborozott szerencsétlenjeinek része van.

A vér ünnepe

A legionista nem szereti a harcot, de irtózik a béke unalmas napjaitól is, pedig Abd el Krim leszerelése után ezek a napok virradtak ránk. A frontkatonaságot a hadvezetőség természetesen visszarendelte az ezredek székhelyére és csak néhány erődben maradt még kevés számú legénység, főképp az elhagyott vidékek közbiztonságának megvédése érde-

A meknesi szultáni palota udvara

kében. Bennünket visszahelyeztek Meknesbe, ezredünk székhelyére, ahol hónapokig éltünk anélkül, hogy a kötelező gyakorlatokon kívül, fegyvert fogtunk volna. Egy-két barátommal többnyire a városban kószáltam, megtekintettem a szultán palotáját, amely a mór építőművészet egyik legszebb alkotása. Olyankor, amikor a szultán távol volt, az idegeneket bebozsították a hatalmas épületbe, amely vetélkedik bármely európai uralkodó palotájával. A termék a legnagyobb keleti fényűzéssel vannak berendezve, a falakon százezeket érő szőnyegek és képek, többnyire arab festőművészek munkái, itt-ott azonban látható európai művész képe is. A palotának tekintélyes részét a hárem lakosztálya foglalja el, ide azonban nem lehet bemenni még akkor sem, ha lakói távol vannak. A tizenhétéves szultánnak hatvanöt felesége van és bárhova megy, legalább tízet mindig elvisz magával. Néha az egész kollektívát, főképp tavaszkor, ilyenkor jobban nyílnak a szerelem rózsái Marokkóban is.

Az unalom napjait augusztus 25-ikén az arabok nagy ünnepe szakította meg. Ezen a napon van az úgynevezett Vér-ünnep, amelyen felelhetetlen látványosságban lehet része az odavetődő idegeneknek. Nekem már jóval előtt felhívták a figyelmem a vér ünnepe, amelyre már napokkal előbb tizezrével ösztönölnék a benszülőttek egész Marokkóból. Hatásos képet nyújt az a sok diszruhás törzsfőnök, akik szilaj méneken jönnek le a hegyek közül, kíséretükkel. Valamennyin valóságos fegyvertár és üng és mondják, hogy egy ilyen fegyvertár árából bőven kitelne valamelyik kisebb bank alaptőkéje. Csupa arany és ezüst ötvösmunka, amelyeken szikráznak a drágakövek, gyémántok, rubinok, smaragdok, na és a lovak, igazi arab telivérek, amilyenek Európában nem is láthatók.

A messzi földről jött idegenek megérkezésük után a város falai alatt sátorot vertek és ebben a munkában résztvettek az asszonyok is. Estére pedig a sátrak között kigyulladtak a tábortüzek, amelyek kísérteties fényénél táncoló nők szilhuettjei keringtek vad gyorsasággal exotikus hangszerek monoton hangjaira.

Csak éjjeltájban csendesült el a sátor tábor, hogy reggelre új életre ébredjen. Másnap reggel már nagy tömeg vette körül azt a térséget, ahol a vérünnep attrakcióit rendezték. Ember ember hátán tolongott, az erősebbek a gyengébbeket hátrább szorították, néhol egy-egy pofon is elcsattant, mások öklükkel dolgozták fel magukat az első sorokba. Dán Márkkal és

még néhány bajtársammal mentem ki a város alá, ahol már annyit ember gyűlt össze, hogy valósággal ki kellett verekednünk egy jobb helyet.

— Rosszul csinálják ezek az arabusok — jegyeztem meg.

— Miért?

— Jegyeket kellene kiadniok magas helyárral.

— Na akkor nem lenne, aki előtt mutogathatnák magukat.

Beszélgésünket hangos moraj szakította félbe, megérkezett a kádi, akire eddig vártak, hogy az ünnepeket megkezdhesék.

A legfantasztikusabb mutatványok követték egymást. Legelőször egy szikár fiatalember lovagolt a tér közepére, lassan körülnézett, azután egyet húzott a gyeplőszáron és a ló vad iramban vágatott a tömeg felé. Az embereknek a hajukszála már égnek állt, ez a vad hegyi lakó még képes legázolni az egész gyülekezetet. Már már futásra gondoltak a közvetlenül érdekeltek, de hirtelen a ló megtorpant, anélkül, hogy az arab egy ujjal is hozzányult volna.

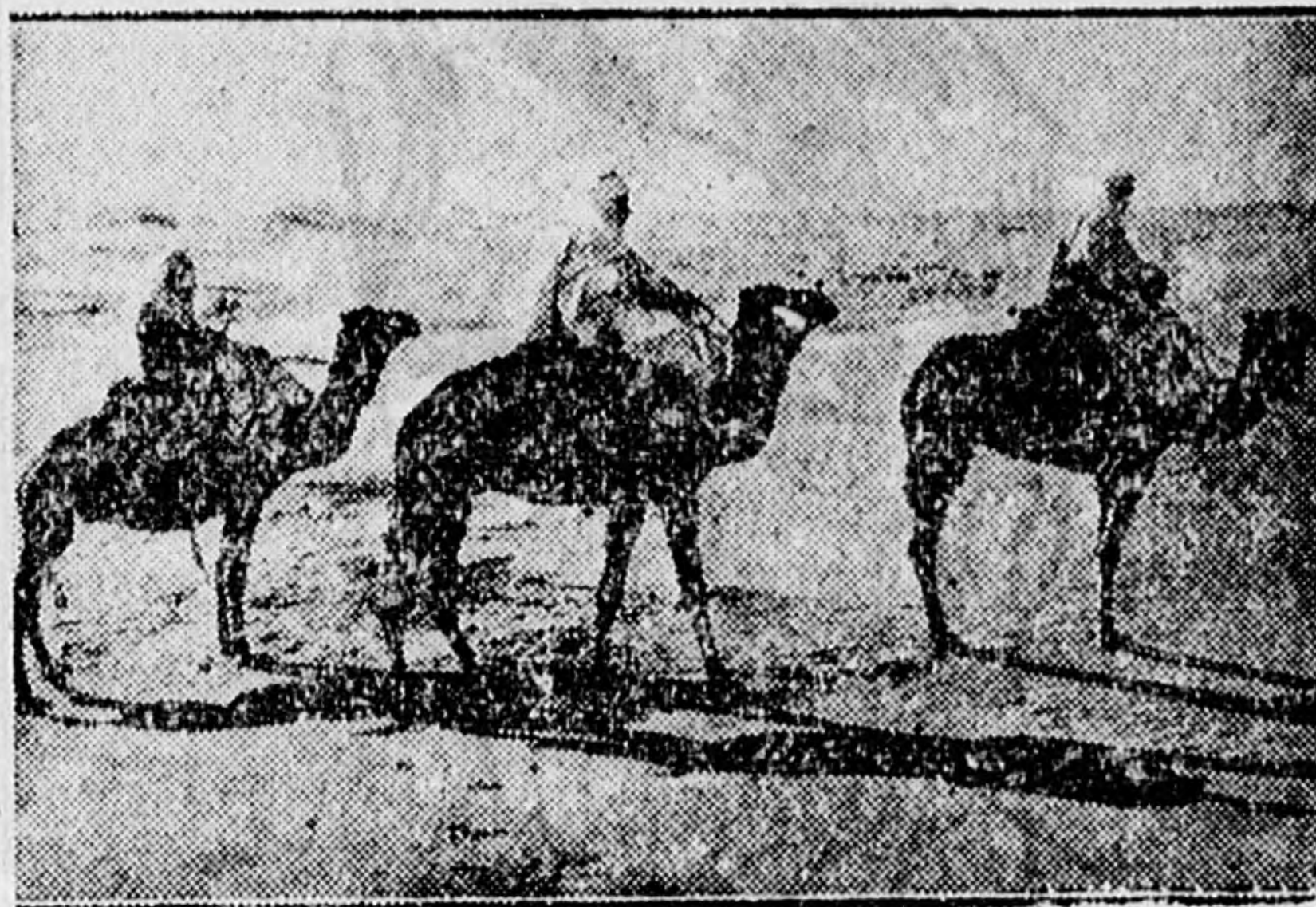
— Na ez csak ijesztésre volt jó — állapítottuk meg egyhanguan.

Az arab visszalovagolt és helyet adott egy másiknak, aki felállott a nyeregben és puskáját minduntalan a levegőbe dobálva száguldott körbe-körbe. Sikerként cirkuszi mutatvány volt. Ezért éppen nem muszáj arabnak születni. Egymást érték a hasonló lovabravurok és meg kell adni, egy sem törte ki a nya-

kát. Az ünnepi program fénypontja ezután következett. Az egyik oldalon megtisztították a teret a kíváncsiaktól és sűrűn egymás mellé céltáblákat állítottak. Amikor ezzel elkészültek és minden célpont a helyén volt, a kádi vezetése alatt felvonult mintegy nyolcvanfőnyi csoport egyvonalba. Mély csendben dördült el a startjelző pisztoly, mire a lovak megindultak és örült iramban száguldottak a cél felé a hátukon ülő arabok pedig mintegy vezényszóra egyszerre dobták levegőbe és kapták el fegyverüket, majd a célvonalától száz-százötven méternyire hirtelen megálltak és a következő pillanatban egyszerre dördült el nyolcvan fegyver és valamennyi céltáblán ott sötétlett a golyó helye. Minden lövés talált.

A hideg végig futott a hátunkon, eszünkbe jutva, hogy a hegyek között hánszor voltunk mi is céltáblájuk.

Az ünnepek a késő éjszakáig tartottak, de most már csak nézőközönség nélkül. Idegeneknek nem tanácsos estefelé a sátrak felé közeledni, mert

A Szaharún

az övekben hamar megmozdul a kés. Ami már ezután történik, az az ő privát ügyük.

Azzal azonban még mindig nem vagyok tisztában, hogy ezt a cirkuszi produkciót miért hívják vér ünnepekné. Az egészben mindössze annyi vér szerepelt, amennyi a lakomára szánt birkákból csorgott a szikad homokra.

Gyilkosság a fáskamrában

A felelbiteli bíróság megsemmisítette az ítéletet Friez Miklós vrbászi gazdálkodó meggyilkolásának bünperében

Rendkívüli érdekes bünügyben tartott tárgyalást pénteken a noviszadi felelbiteli bíróság.

Novivrbaszon az elmúlt év február 26-ikán borzalmas gyilkosság történt: Ilics Zsivojin szerbiai származású cipész fejszeapásokkal megölte Friez Miklós ötvenkét éves vagyonos gazdálkodót. Ilics, aki 1926-ban került a Vajdaságba, munkakeresés közben vetődött Vrbaszra, ahol megismerkedett Friez Miklós tizenhét éves leányával, Katicával. Az ismeretségből csakhamar szerelem támadt, a leány szülei azonban nem nézték jó szemmel a fiatalok vonalmát, mire Ilics megszóktette szerelmest. A szökevények először Szerbiába mentek, majd hazajöttek Vrbaszra és megérkezésük estéjén bekopogtattak a leány szüleihez. Az öreg gazdálkodó a szerelmeseket nem akarta befogadni házába és így azok a kamrában töltötték az éjszakát. Késő este kijött hozzájuk Friez Katalin, a gazdálkodó felesége, aki a vádirat szerint leányával együtt rábeszélte Ilicset, hogy ölje meg az öreg Friezt. Az öregasszony a gyilkosság jutalmául megígérte a cipésznek, hogy feleségül adja hozzá a leányát, sőt nagyobb hozományt is ígért neki. Leánya másnap elutazott Kulára, Ilics pedig fejszével feifegyverkezve a fáskamrában rejtőzött el egy fejszével. Friezné a vádirat szerint úgy tervezte, hogy az éjszaka valamilyen ürüggyel kiküldi férjét a fáskamrába, ahol a leány végezni fog vele. A hullát kiviszik majd a közeli vasuti sínekre és úgy helyezik el, hogy az éjszakai vonat elgázolja.

A részletesen megbeszélte terv szerint a leány másnap február huszonhatodikán el is utazott Kulán lakó testvérbarátjához. A Friez-házaspár ezen az éjszakán erős kutyaugatásra lett figyelmes. A gazdálkodó felkelt és kiment az udvarba körülnézni. Az öreg Friez néhány perc múlva jött vissza véresen. Elmondotta, hogy benézett a fáskamrába is, ahol egy ismeretlen ember fejszével többször fejbesújtotta. A szerencsétlen embert a fejszeapások olyan súlyosan megsebesítették, hogy másnap meghalt.

— Ilics Zsivojin — folytatja a vádirat — kezében a véres fejszével lement a Péter király-csatornához. A gyilkosnak, akit lelkiismeretfurdalások kínoztak, az volt a szándéka, hogy a vízbe öli magát, de az öngyilkosság végrehajtásához nem volt elég lelkiereje, ehelyett egyenesen a csendőrségre ment és gyilkosság miatt feljelentést tett önmaga ellen.

A szombori törvényszék a múlt év november 28-ikán tárgyalta ezt a bünügyet. Ilics a tárgyaláson beismerte a gyilkosságot. Elmondotta, hogy a gyil-

kosság elkövetése előtt, amikor belépett az öreg Friez szobájába, a falon Ferenc József és Zita képeit pillantotta meg. Emiatt szemrehányást tett a gazdálkodónak, csakhamar szóváltás támadt köztük és ő verekedés közben önvédelemből ölte meg Friezt. Friez Katica, akit a vádirat fejbujtással vádolt, a tárgyaláson tagadta a terhére rótt bünceleményt és kijelentette, hogy azért ment Kulára, mert Ilics többször megfenyegette, hogy megöli.

Friez Miklósné, aki szintén fejbujtással volt vádolva, ugyancsak tagadott. A szombori törvényszék Ilicset előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetésében mondta ki bünösnek s nyolcévi fegyházra ítélte, míg a leányra fejbujtásért szintén nyolcévi, az áldozat feleségére pedig tizenötévi fegyházat mért.

Felelbités folytán került az ügy a noviszadi tábla elé, ahol pénteken tartotta meg a főtárgyalást dr. Gyurgyev Boskó tanácsa. A felelbiteli tárgyaláson a három szabadlábban levő vádlott közül egyedül Friez Miklósné, az áldozat felesége jelent meg, aki tagadta, hogy Ilicset gyilkosságra bujtotta fel.

— A kritikus estén — mondotta tanuvallomásában az asszony — együtt vacsoráztam az urammal. Később zajt hallottunk és férjem kiment az udvarra, hogy utána nézzen, mi történt. Amikor visszajött, több sebből vérezett. Én a sebeket bekötöttem, sőt annyira megrémültem, hogy még a szomszédoktól is segítséget kértem.

A tárgyaláson felolvasták Milenkovic Iván kulai csendőrmester tanuvallomását. Eszerint Ilics a kritikus estén véres baltával ment a csendőrségre és bejelentette, hogy megölte szerelmest. A csendőrség annak idején kihallgatta az özvegyet is, aki még nem tudott arról, hogy a gyilkos önként jelentkezett s akkor is úgy vallott, mint később a tárgyaláson. Friezné védője, dr. Aracki Mita kérte a felelbiteli bíróságot, hogy semmisítse meg a törvényszéki ítéletet, mert annak rendelkező része ellenkezik az indokolással. Az ítélet rendelkező része ugyanis Frieznét és leányát gyilkosságra való fejbujtásban mondta ki bünösnek, míg az indokolás mint tettestársakra hivatkozik rájuk.

Ilics védőjének, ifjabb dr. Hadzsics Kosztának védőbeszéde után a felelbiteli bíróság helyt adott Aracki dr. érvelésének, a gyilkossági bünpör mindhárom vádlottjára nézve megsemmisítette az elsőfokú ítéletet és a szombori törvényszéket új ítélet meghozatalára utasította.

AZ ÉLET GYÖNYÖRÜ — MONDJA KUPRIN, AKINEK LEGJOBB BARÁTJA A BOR ÉS AKI MAXIM GORKIJT A VILÁG LEGHAZUGABB IRÓJÁNAK TARTJA

Beográdból jelentik: A beográdi újságírók felkeresték szállodájában Kuprin Ivanics Alexandert a világhírű orosz író, aki most az orosz írók és újságírók kongresszusán Beográdban tartózkodik. »A vörös lámpás negyed« szerzője ingben, papucsban fogadta az újságírókat és mindjárt bocsánatot is kért azért, hogy későn délelőtt tíz óraker még nem készült el nappali toalettével. Kuprin bőbeszédű, robbanó temperamentumu ember, akihez az újságírónak nem kell a szokott kérdéseket intézni, magától beszél és minden szava,

Kuprin

minden mozdulata a nyilvánosságnak szól és minden megnyilatkozása érdekes. Mosakodáshoz lát, de egyúttal mindjárt nyilatkozik is:

— Tudják kérem — mondja — nekünk szlávoknak két fontos dolgra van szükségünk. Kenyérre és vízre. *Abban a pillanatban, ha a vízből és kenyérből mindenkinek elég fog jutni, nem lesz többé háború és akkor elmondhatjuk a világnak, hogy mi nem akarunk háborút többé.* Hiszen önök is tudják, hogy mindazok a népek, akik nem háborúztak, nagyon meggazdagodtak. Valaha a spanyol pezeta nem ért egy fityinget sem, ma már ez a pénz is hihetetlen magasságra szökent. És az önök dinárja? És milyen és mit ér a mi rubelünk?

A dinárról és a rubelről azonnal a szlávok egyesülésére ugrik át és azt mondja, hogy ha egyszer a szlávok összefognak, az isteni dolog lesz.

— Mi a véleménye Ivanics Alekszander, az irodalomról?

— Mindenki írjon úgy, ahogy akar! Jelenleg nem írok semmit sem, csak olvasok. A legjobb Tolstojt, Rudyard Kiplinget és Stevensont szeretem. Stevenson olyan szépen írja meg, hogy az életben miképpen lehet az ember egyszerű és bölcs, azonban a mai ember ezeket az életcélokat nem tudja megvalósítani. Különbö a legnehezebb írónak lenni, az író leírja azt, ami eszébe jut és még mindig akadnak emberek, aki elhiszik az író írásait. *Az írók között Maxim Gorkij a legnagyobb hazug, de Andrejev Leonid sem őszinte ember, bár nem készakarva hazudik.* A szerb írók közül a legjobban Sztankovics Borát ismerem és nagyon sajnálom, hogy az életben nem tudtam vele találkozni. Különböben is nagyon tragikus, hogy az egyet gondoló írók, művészek sohasem találkoznak és nem beszélnek egymással. Balsac mennyire szerette Rembrandtot és sohasem találkozhattak... Lermontov mennyire szerete Puskit és az életben sohasem lehettek együtt. Mondják meg már nekem, hogy ki akadályozza meg az írókat és a művészeket abban, hogy találkozzanak egymással. *Csak nem az Isten...?* De tényleg, *az Isten nem gondolhatja irói randevukra.* Az Isten abszolút jó és nem foglalkozhatik ilyen apróságokkal. Az Isten az embereknek nagy dolgokat adott, így az Isten adta az értelmet és a szabad akaratot. *Ha az Isten most a mi beszélgetésünkben részt venne, azonnal azt javasolnám neki, hogy tartsa el Nansen-t.* Ez az ember különben nagyon érdekes volt mindaddig, amíg nem jutott el az északi sarkra, most, hogy oda eljutott, azóta mindig a mi szláv ügyünkbe avatkozik bele. Őt az Istennek el kellene itélni arra, hogy ne Balzaccal és Rembrandttal találkozzék, hanem velem vagy valaki mással, aki közülünk való.

— Mi a véleménye az életről? — adták fel a második kérdést az újságírók.

— *Az élet gyönyörű* — mondja Kuprin. — Minden pillanat külön gyönyörűség. És éppen ezért nem tudom megérteni, hogy fiatal emberek miért ölik meg magukat. *Én az öngyilkosságnak a legnagyobb ellensége vagyok, mert az életnek minden pillanatát ki lehet élvezni.* Egy adomát mondom el önöknek.

»Egy orosz vendéglőbe bejön egy orosz diák, szegény, pénz nélküli ember, aki a pincértől tolat és papirost kér. A pincér elhozza neki a kívánt dolgokat, azután megkérdi:

— Parancsol valamit inni, uraságod?

— Mi van inni való? — kérdi a diák.

— Sört talán? — kérdi a pincér.

A diák hallgat.

— Bort talán?

A diák nem felel.

— Parancsol talán valamit enni? — kérdi most a pincér.

— Mi van enni való? — kérdi a diák.

— Borjusult — válaszolja a pincér.

— Valami enni való szeretnék — mondja a diák.

— Talán csirkesültet?

— Valami enni való!

A pincér látja, hogy a diáknál nincsen minden a legnagyobb rendben és eltalálja, hogy a diák öngyilkosságra gondol. A pincér hirtelen a következő kérdést intézi a diákhöz:

— Talán elhozzam a gazdám revolverét?

A pincér ötletes szavai öntudatára térítik és visszaadják az életnek a szegény éhes diákot.

— Mi a véleménye a barátságáról? — kérdik az újságírók.

— Isteni dolog — mondja Kuprin. — Nekem különféle barátaim vannak. Az egyik jóbarátom Jakomilo, az ismert hülye Auguszt, aki nekem latin betűkkel ír orcsz levelet. Tényleg mester legyen az ember, ha elolvassa. Azután jó barátom a maguknál ismert Zajkin birkozó. Különböben is a cirkusból való emberek mind igen jó barátaim, mivel nehéz testi munkát végeznek, ezért igen jó a szívük. Amikor *A vörös lámpás negyed* megírtam, nagyon sokat kellett az esett férfakkal, nőekkel foglalkoznom. Itt győzöttem meg arról, hogy *csak ezek között az emberek között vannak igaz barátok és csak ezek az emberek tudnak igazán szeretni.* Ami engem illet, *én a legbarátságosabb viszonyban egy igen jó barátommal élek, aki bizony nem más, mint a bor.* Ez a barátom ezelőtt hü volt hozzám, azonban az utóbbi időben a bor kezdett nekem parancsolni és éppen ezért szakítottam vele. A vizet nem sokra becsülöm és csak teában veszem a számba, vagy pedig akkor, ha keserű porokat nyeletnek velem. Beográdban *Zetát* szívok és jelenleg a halott világból ez a legjobb barátom.

— Mi a véleménye a sportról?

— Isteni dolog. Sajnos, a tennis előttem született, a futball pedig utánam jött a világra. Az angolokat bölcs népek mondják, hiszen a sporton keresztül egyenesítették ki görbe lábaikat. A gyerekeknek sokat kellene sportolniuk, hogy jókedvű, vig, vállalkozó szellemű emberek legyenek.

— A színházat szereti-e?

— Undok dolog. Ha elmegy az ember egy színházba, akkor sokáig elég beöle.

— Mit ír mostanában?

— Gyermekekéket. A gyereket kell szeretni és a gyerekeknek kell írni.

— Meddig marad Beográdban?

— Nem sokáig maradhatok, mert a legfőbb bírő nem engedi.

— Ki az a legmagasabb bírő?

— Xénia, a leányom, aki jelenleg Párisban él és akinek minden lépéséről számadással tartozom és ezért már hétfőn visszamegyek Párisba.

Lázics Zsika közbiztonsági osztályfőnököt belügyminiszterhelyettesnek nevezték ki

Todorovics Rada lett a közbiztonsági osztály főnöke

Beográdból jelentik: Öfelsége Alekszandar király pénteken kelt ukázával nyugdíjazta Milovanovics Zsarkó belügyminiszterhelyettesét és miniszterhelyettesé Lázics Zsikát, a belügyminisztérium közbiztonsági osztályának főnökét nevezte ki. A közbiztonsági osztály fő-

nökévé a belügyminiszter Todorovics Rádát, az államvédelmi osztály főnökét nevezte ki.

A közbiztonsági osztályt és az államvédelmi osztályt egyesíteni fogják és az egyesítésig a közbiztonsági osztály ügyeit Lázics inspektor vezeti.

Uj gázzal tett kísérleti utat a „Graf Zeppelin“

Huszonöt hivatalos utast vitt a léghajó

Friedrichshafenből jelentik: Pénteken már hajnalban nagy volt a sürgés-forgás a Zeppelin-művek telepén. Ezrével csődültek ki a kíváncsiak, mert hire futott, hogy a »Graf Zeppelin« reggel startolni fog. Félhét óraker érkezett ki a léghajócsarnokba dr. Eckener, hogy az előkészületeket felülvizsgálja, mingyárt utána megjelent Loeb birodalmi gyűlési elnök, aki a léghajó utján résztvett. *Az időjárás nem kedvezett, hideg északkeleti szél fújt és sűrű esett az eső, de ez nem tartotta vissza a kíváncsiak ezreit, sőt a tömeg egyre nőtt.*

Néhány perccel hét óra előtt, dr. Eckener jelt adott és kivontatták a csarnokból a léghajót. A mérnökök és a mechanikusok már a helyükön voltak és beszállottak az utitársak is, köztük Loeb birodalmi gyűlési elnök.

Összesen huszonöt vendég volt a léghajón, amelynek parancsnokságát maga dr. Eckener vette át. Az utolsó percekben még átnézte a meteorológiai állomások jelentéseit, majd

pontban hét óraker elküldte a vezényszót:
Hoch!

A két motor dolgozni kezdett és a »Graf Zeppelin« lassan a magasba emelkedett, miközben a közönség lelkesen hurrázott. Nedves volt a levegő és nagy sullyal nehezedett a léghajóra, tehát Eckener parancsot adott, hogy vízballszot kell kiengedni. Akkor aztán szemlátomást hírtelen emelkedett a léghajó és néhány perc múlva eltűnt a sűrű ködben.

A pénteki próbauton, amely már a negyedik, az új gázzal kísérleteztek,

amiből 1200 köbméternyi mennyiséget vitt magával a léghajó és ezt felosztotta mind a 14 gáztartóra. Utközben a motorokat, amelyek benzinerővel indultak, át kapcsolták gázerőre.

Indulás előtt dr. Eckener, akit megkérdeztek, hogy mi az utirány, azt mondta, hogy az időjárás nem kedvező és így talán ezuttal eltekint attól, hogy Bécs fölött is megjelenjék a léghajó, de biztosan nem tudja, majd az uton szikratávírón tájékozódni fog és

ha a válaszok kedvezők lesznek, mégis elröpül Bécs fölött.

Müncheni jelentés szerint a »Graf Zeppelin« félkilenc óraker jelent meg München felett. Rengeteg nép futott ki az uccára, mindenki igyekezett a tágas közterekre, hogy mentől jobban láthassa a léghajót. Loeb birodalmi gyűlési elnök és utána dr. Eckener rövid beszédet mondott a léghajó rádiófogójába, amelyeket a müncheni rádióállomás vett át és továbbított a német birodalmi és az ausztriai leadóállomásokra. Körülbelül félóra hosszat keringett a »Graf Zeppelin« a bajor főváros felett, aztán Rosenhain felé vette útját s onnan — mint a léghajóról közölték — Salzburgba ment.

Egész Salzburg talpon volt a léghajó érkezésekor, a lakosság az uccára csődült, az iskolákból még a gyermekeket is kivezették a közterekre, hogy lássák a »Graf Zeppelin-t.« A gyárakban és műhelyekben megállt a munka és a háztetők is megteltek érdeklődőkkel. A várbán két ágyulövés dördült el, amikor feltűnt a léghajó, amely tíz óra hat percker méltóságos, nyugodt repüléssel szállt el Salzburg felett nagy kört írva le.

A léghajó ezután Regensburgon és Augsburgon keresztül visszatért Friedrichshafenbe és a bécsi ut elmaradt,

mert a kedvezőtlen idő miatt a tura hosszabb időt vett igénybe és ha a »Graf Zeppelin« Bécsig repült volna, akkor naplemente előtt nem tudott volna visszatérni Friedrichshafenbe.

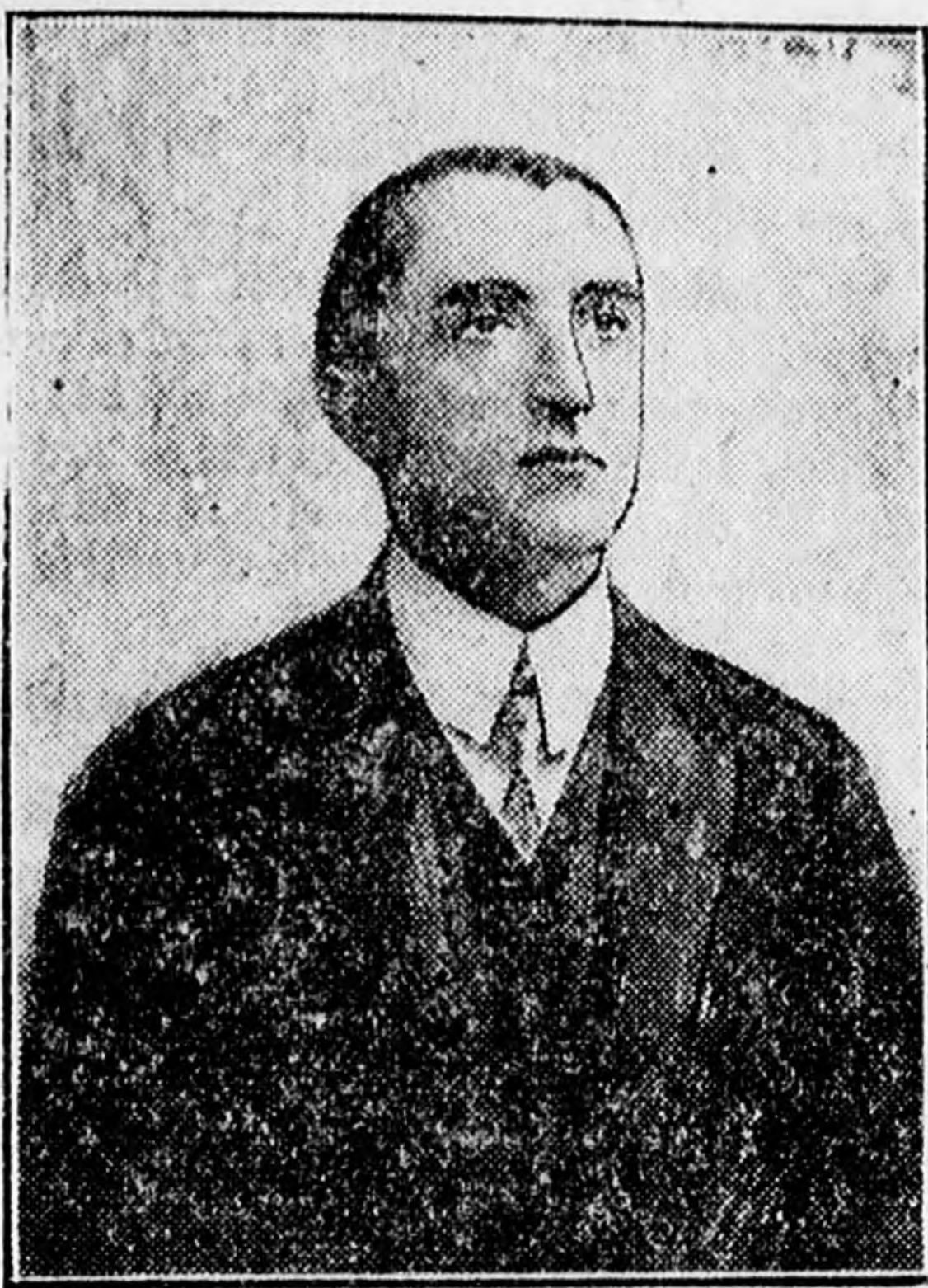
A Graf Zeppelin fedélzetén működő rádióállomás a berlini stúdió utján szüntelen összeköttetésben állt a németországi rádióelőfizetőkkel.

Először Eckener mondott üdvözlő beszédet, majd a léghajón tartózkodó újságírók adták le jelentéseiket az ut részleteiről és közben megszólalt a léghajó gramofonja is. Berlinben a léghajó rádióját kisebb zavaroktól eltekintve, meglehetősen tisztán hallották. Most először történt meg, hogy léghajó fedélzetéről előadásokat közvetítettek a rádióelőfizetőknek.

Személyi változások lesznek a vajdasági közigazgatásban

Strupin Sztanko, a B. B. B. ügyosztály új főnöke hivatalvizsgálatokat fog tartani a Vajdaságban

Beogradból jelentik: A belügyminisztérium B. B. B. ügyosztálya a Vajdaság közigazgatása szempontjából fontos rendeleteken dolgozik. Strupin Sztankó, a B. B. B. ügyosztály új főnöke most tanulmányozza a vajdasági közigazgatás ügyeit és rövidesen beutazza a Bácskát, Bánátot és Baranyát, hogy a helyszínen ismerkedjék meg az új ügyosztálya hatáskörébe tartozó terület közigazgatási, politikai és társadalmi vi-

Strupin Sztanko

a belügyminisztérium B. B. B. ügyosztályának új főnöke

szonyaival. Ezalkalommal az osztályfőnök több helyen, főleg a járási székhelyeken, hivatalvizsgálatot fog tartani.

Jól értesült helyen úgy tudják, hogy Strupin Sztankó osztályfőnök nagyobb jelentőségű változásokat fog eszközölni a vajdasági közigazgatásban, különösen a fősztalgabirói karban lesznek nagyobbárrányú áthelyezések.

SZUBOTICAI PANORÁMA

Térzene

A térzene ugyanaz a nép egyszerű, de zenekedvelő gyermekeinek, mint a minden esti opera egy Wagner-gourmandnak vagy Puccini-menyecnek. Valóságos istenáldás ez a térzene, egy kis adag sodró, pezsdítő muzsikaszó a szubotikai vasárnap délelőttök egyhanguan ismétlődő verssoraihoz. A sétáló cipők ütemesen dobbantanak a magával ragadó ritmusra, a vasúti park öreg fái rosszalólag csóválják a koronájukat a szélben, bucsuzó madarak telefonálnak istenhozzádát egymásnak, a promenádozók pedig lassankint áhítatos félkört formálnak a zenészek körül, mintha egyetlen taktust sem akarnának kiengedni a sorfalból a részvétlen és botfülü messzeségbe.

A pamutharisnyás kislányok ilyenkor sétálják ki magukból az egy heti robotot, ilyenkor lélekez ki a műhelyek gőzét és ilyenkor rázzák ki káprázó szemükből a pult riasztó fekete sziluettjét is. Nekik nagyon jól jön ez a térzene, a cintányér veszett kiabálása, a pocakos kürt duzzogása, jól jön az egész ingyenes és bérmentett muzsika, mert enélkül elkerülhetetlenül eszükbe jutna szegényeknek a szeptember és fanyar ciberelevése az ősz, amelyet százhusz hosszú napon keresztül kell majd kortyolgatniuk mostantól fogva.

Igy a zenétől pedig nem is juthat eszükbe ilyesmi. A zene gyönyörű, hangos és elnyom mindent az emberben. Nem hallani kívülre semmit és nem látni egyebet, mint a hangszerek csillogó sárgarézét, amelyet büszkén fürdet meg a napban a komoly katonazenész. Az ember ilyenkor csak felül a hangok hátára, az ember egy gondolára gondol, a kékszemű tengerre gondol és csak annyit mond, mint Mancí a bal harmadik padról:

— Gyönyörű. Isteni.

Mancí miközben ezeket mondja, kéjesen behunyja a szemét és áradó szívvel megöleli a bal harmadik pad rozoga támláját.

— Mi is ez — ráncolja össze a homlokát az egyik női eszterláncból — mi is ez?

— Pedig tudtam — teszi hozzá azután.

A bal negyedik padnál a kérdésre mozgolódás támad és egyszerre hárman is átkiabálják szolgálatkészen:

— A Toszta kejjcsókolom..

Igy is meglehet ismerkedni. Persze a zene mindig nagy kerítő volt és miért ne hozhatna össze a Toszta három unatkozó fiatalembert a rövidáruszakmából ugyanannyi illendően öltözött leányzóval a kalapki-főtöröncből.

A bal harmadiknál halk és izgatott tanácskozás indult meg a nem várt beavatkozásra:

— Kiabáljatok már vissza valamit — suttozta izgatottan az egyik.

— Mit?

— Akármit.

— Hát... jó... — vállalkozott végre Mancí, akiben legtöbb volt a démonból.

És méltóságteljesen át szólt:

— Köszönjük.

Igy tört meg a jég. Barátságos padközi beszélgetés indul meg és a bal harmadik publikuma rövid, de szenvedélyes tanácskozás után elhatározta, hogy átközeledik.

— Bocsánat — hajolt meg udvariasan az első számú ifju és elrebegette vezetéket és keresztnevét. A többiek habozás nélkül követték.

— Meg van bocsájta — viccelt Mancí és megkérdezte:

— Maga is úgy szereti a zenét?

— Imádom — tette szívre a kezét az ifju — különösen a Toszta. Kedvenc darabom.

— Nekem is...

Ezt Mancika mondta és kimondhatatlanul hálás pillantást vetett a cintányérra, mintha a népszerű instrumentumnak köszönhetné volna az ismeretséget. Biztos éppen ilyen áradó hálával gondolt a Toszta is.

Pedig az Aida volt.

(de. jó.)

Átadták Párisban és Londonban az Egyesült-Államok jegyzékét

Az amerikai kormány további tárgyalásokat javasol a flottaegyezmény ügyében

Párisból jelentik: Az amerikai jegyzék, amelyet Párisban és Londonban ma adtak át az Egyesült-Államok követi három részből áll.

Az első részben a washingtoni kormány rendkívül barátságos hangon sajnálatát nyilvánítja, hogy az angol-francia egyezményhez nem csatlakozhat. A másik részben a washingtoni kormány ismerteti álláspontját a tengeri leszerelés kérdésében és azt fejegeti, hogy a tízezer tonnát meghaladó cirkálók építésének korlátozásával egyidejűleg a kisebb buvárhajó és cirkálók építését is korlátozni kell. A harmadik részben az amerikai kormány javaslatot tesz a további tárgyalásokra, de konkrét indítványt erre vonatkozólag nem tartalmaz a jegyzék.

Együtt a halálba

Egy magyar szerelmespár megrendítő öngyilkossága Szlovéniában

Ljubljanából jelentik: Megdöbbentő szerelmi tragédia játszódott le szerdán az esti órákban a szlovéniai Rajhenburg községben. Nagy Ernő koprivnicai kereskedelmi utazó és ennek kedvese, Gáspár Irén, a rajhenburgi szállodában közös elhatározással öngyilkosságot követtek el. A magyar utazó és szerelmese a szálloda szobájában felválták az ereiket és mire rájuk találtak, már mindketten halottak voltak.

Nagy Ernő a leánnyal együtt esütörtökön reggel érkezett Rajhenburgba. A vasútállomásról egyenesen a szállodába hajtottak, ahol szobát béreltek. A vendégek rögtön visszavonultak szobáikba és oda kérték a reggelit is. A szerelmes pár egész nap nem mozgott ki a szobából, ahova este hat óra tájban bőséges vacsorát vittek fel és két üveg likört is rendelték.

Este tíz óra tájban a szálloda egyik alkalmazottja bekopogott a szerelmespár szobájába, ahonnan azonban nem kapott választ. A szálloda személyzete rosszat sejtve feltörte a szoba ajtaját és mikor oda beléptek, borzalmas látvány tárult a szemük elé: a két vendég hatalmas vértócsában, holtan hevert a szoba padozatán. Az asztalon ott voltak a vacsora maradványai és a két likörös üveg üresen: az életunt szerelmespár, mielőtt végzetes tettet elkövette, elfogyasztotta mind a két üveg tartalmát.

Nagy Ernő és kedvese felválták ereiket és az ital okozta kábulatban vérezték el. A szálló személyzete nyomban orvosért küldött, aki rövidesen meg is jelent a tragédia színhelyén, de már csak a beállott halált konstatálhatta. Az éjjeli szekrényen egy kusza ceruza sorokkal teleírt levelet talált a megjelent hatóságok bizottság. A levelet a szerencsétlen pár a leány szüleinek címzte. A bucsulevél megrendítő tragédiára vet világosságot. Nagy Ernő és Gáspár Irén már évek óta szerették egymást, de a leány szülei, akik jómódu emberek, nem akarták hozzáadni leányukat a csekély jövedelmű kereskedelmi utazóhoz. Nagy és szerelmese néhány nappal ezelőtt megszöktek. Egy-

ideig Ljubljanában éltek, majd kltaztak Rajhenburgba, ahol közös elhatározással elkövették végzetes tetteiket. A bucsulevél a következőképen hangzik:

Bocsánatot kérünk mindenkitől, nem tudunk egymás nélkül élni és nem tehetünk másként. Néhány szép napot loptunk el az élettől és most közös elhatározással megyünk a halálba.

Tovább sztrájkolnak a szentai mészárosok

A sztrájkoló mészárosok küldöttséget menesztettek Beogradba

Szentáról jelentik: A városi tanács és a mészárosok között kitört harc pénteken sem enyhült. A mészárosok kijelentették, hogy nem hajlandók félbehagyni a sztrájkot, viszont a városi tanács ragaszkodik a 20 parával felemelt végőhídi illethez.

A mészárosok küldöttsége felkereste a polgármestert, aki a városi tanácsulésen fogadta a deputációt és figyelmeztette a mészárosokat a sztrájk következményeire. Az ipartörvény rendelkezései szerint ugyanis a mészárosok az üzembeszünetés bejelentése után még három hónapig kötelesek üzemeiket fenntartani, különben elvesztik iparigazolványukat. A polgármester rámutatott arra, hogy az illeték felemelését a felsőbb hatóságok is jóváhagyták, így tehát a tanácsnak nincs joga azt leszállítani.

A mészárosok ezzel szemben előadták, hogy a lakosság szüksége igen csekély és nekik nagy adókat, nagy boltbérceket kell fizetniük és a nyáron a hus hűtése naponta hetven dinárba került. A hus árát a mészárosok nem emelhetik fel, mert a fogyasztás még kisebb volna, mint eddig. A tanács által kilátásba helyezett más kedvezmény olyan minimális, hogy azzal a mészárosok egyáltalán nem volnának kárpótolva.

Miután a tárgyalások a mészárosok megbízottal és a városi tanács között nem vezettek eredményre, a mészárosok küldöttsége pénteken Beogradba utazott Huszogh Jenő, a mészárosiparosok elnökének vezetése alatt, hogy a felsőbb hatóságok közbenjárását kérje a megegyezés érdekében.

Bizalmatlansági indítvány a topolai bíró és jegyző ellen

Huszonnyolc képviselőtestületi tag lemondással fenyegetőzik, mert a bíró nem engedte tárgyalni az ellene benyújtott bizalmatlansági indítványt

Topoláról jelentik: Szirtes Sándor topolai demokratapárti községi bíró — mint a Bácsmegeyi Napló megírta — Beszámoló címen röpiratot adott ki és abban sikkasztással és lopással vádolta meg a volt községi jegyzőt, bírót, az előljárást és az egész községi képviselőtestületet.

A súlyos vádak tartalmazó röpirat óriási felháborodást keltett a községben és megindította a harcot a kormánytámogató pártok és a demokraták között.

A megvádoltak a vádak elhangzása után kérték a szolgabírószágtól a fegyelmi vizsgálat megindítását. Sztájics járási fősztalgabiró Balogh István járási számvevővel átvizsgálta a községi zárszámadásokat és semmiféle szabálytalanságot nem állapított meg. Szirtes Sándor beszámolójában elhangzott vádak alaptalanoknak bizonyultak. Az ilyen módon elégtételt kapott képviselők ezután írásban kérték a képviselőtestület összehívását és bizalmatlansági indítványt tettek Szirtes Sándor községi bíró és Dimitrijevic Vojiszláv jegyző ellen. Az ellenzéki képviselők álláspontja az volt, hogy Szirtes Sándor községi bíró visszaél a képviselőtestület bizalmával és hatalmát pártérdekek elősegítésére használja fel, ahelyett, hogy a község érdekeit tartaná szem előtt. Ehhez az indítványhoz csatlakozott a munkáspárt tizenegy képviselője és így az indítványt huszonnyolc képviselő védte hat demokrata ellen, míg a hat Pribicevic-párti képviselő álláspontja ismeretlen volt.

A közgyűlésen Szirtes Sándor bíró elnökölt, aki látva, hogy kisebbségben van, elnöki jogánál fogva levette a napirendről a bizalmatlansági kérdést. Erre a huszonnyolc ellenzéki képviselő tüntetőleg elhagyta az ülést, ahol csak hét képviselő maradt. Ezek megszávták a napirendre tűzött összes pontokat.

Az ülésről távozva az ellenzék a fősztalgabiróságra ment, ahol Sztájics Damján fősztalgabirónak jegyzőkönyvbe mondták panaszukat. A radikális-, magyar- és munkáspárti képviselők kijelentették, hogy addig nem hajlandók a képviselőtestület munkájában résztvenni, míg Szirtes Sándor bíró önkényes eljárásért elégtételt nem kapnak. Ha pedig ez rövidesen nem történik meg, valamennyien lemondanak mandátumukról és elkerülhetlenné teszik az új választást.

A topolai polgárság most érdeklődéssel várja az érdekes pártharc fejleményeit.

A bilincsbevert rendőr- főnök

A csehszlovák belügyminisztérium politikai rendőrfőnökét részegen botrányokozásért a rendőrségi fogdába vitték, ahol megbilincselték

Prágából jelentik: Prága főuccán kedd éjszaka egy jólöltözött étes ur kinos feltűnést keltett azzal, hogy a németül beszélőket rendreutasította, beléjük költött és mindenkit zsidónak mondotta, aki németül beszélt. A járőkelők végül is megsokalták a garázda ember okvetetlenkedését és átadták egy rendőrnek, aki az ellentálló őregurat két másik rendőr segítségével bebiserte a kerületi rendőrségre.

Az ügyeletes rendőrtisztviselő jegyzőkönyvet akart felvenni az előállítottal ez azonban lehetetlen volt, mert az ittas ember felkapott egy széket és le akarta ütni a rendőrtisztviselőt, akl erre megbilincselte. A részeg ember erre teljesen megvadult, dühöngeni kezdett és fenyegetőzött, hogy mindenkit el fog csapni, mert ő Heismann a belügyminisztérium politikai rendőri osztályának főnöke. A kerületi kapitányságon nem hederítettek ezekre a fenyegetőzésekre, hanem bevitték a dühöngő embert egy cellába, ahol tovább ordított és tört, zuzott, mire beküldték hozzá a rendőrorvost. A dühöngő ember ráugrott az orvosra és a kezén levő bilincsel fejbevdta. Erre lábaira is vasbilincseket raktak.

Reggel, amikor a letartóztatott kialudta mámorát, a rendőrtisztviselők legnagyobb meglepetésére igazolta, hogy tényleg Heismann a belügyminisztérium politikai rendőrségének vezetője. Természetes, hogy azonnal szabadon engedték és még természetesebb, hogy a rendőrség egy szóval sem tett jelentést az ügyről, míg pénteken a Bohemia című prágai lap kipattanította a botrányt.

TŐZSDE

Zürich, szept. 28. (Zárlat.) Beograd 9.13, Páris 26.32, London 25.20625, Newyork 519.65, Brüsszel 72.225, Milánó 27.16, Madrid 85.60, Amszterdam 208.40, Berlin 123.87, Bécs 73.175, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.25, Budapest 90.58, Bukarest 3.16.

Beograd, szept. 28. (Zárlat.) Páris 221.70—223.70, London 275.81—276.61, Newyork 56.84—57.04, Brüsszel 7.89.76—7.92.76, Zürich 1094.10—1097.10, Milánó 296.65—298.65, Berlin 13.55.75—13.58.35, Bécs 8.002—8.032, Prága 168.37—169.17, Budapest 9.9136—9.94.36.

Szombori terménytőzsde, szept. 28. Buza 240—245, rozs 235—240, zab 232.50—237.50, árpa 240—245, tavaszi 270—275, tengeri 300—305, bab 300—320, liszt 0-ás 340—360, 2-es 320—340, 51ös 295—315, 6-os 260—280, 7-es 220—240, 8-as 200—210, korpa 182.50—187 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom: 308 vagon.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 28. Buza bácskai és felsőbácskai 79—80 kg. 242.50—245, tiszavidéki bácskai 79—80 kg. 242.50—245, bánáti 79—80 kg. 240—242.50, szerémi 79—80 kg. 242.50—245. Árpa bácskai, szerémi és bánáti 64 kg. 245—250, bácskai tavaszi 68—69 kg. 280—290. Zab bácskai 237.50—242.50, szerémi és szlavóniai 237.50—242.50. Tengeri bácskai 300—305. Lisztek: Ogg és Og bácskai 350—350, kettes 330—340, ötös 310—320, hatos 265—275, hetes 230—240, nyolcas 200—210. Korpa bácskai 182.50—187.50, szerémi és bánáti 180—185. Irányzat: állandó. Forgalom: 212 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, szept. 28. Határidőüzlet: Buza októberre 26.32—26.40, zárlat 26.34—26.36, márciusra 28.94—29, zárlat 28.96—28.98, májusra 29.68—29.78, zárlat 29.72—29.74. Rozs októberre 25.35—25.60, zárlat 25.52—25.54, márciusra 27.84—28, zárlat 27.92—27.94, májusra 28.20—28.32. Tengeri márciusra 29.50—29.56, májusra 28.90—28.96, zárlat 28.90—28.92. Készárupiac: buza 26.20—27.15, takarmányárpa 26.50—27, köles 27.50—28, köles 27.50—28, tengeri 31—31.20, korpa 20—20.50, rozs 24.85—24.95, sörárpa 27—29.25, repce 45.50—46, zab 26—26.75. Irányzat: szilárd.

Chicagói terménytőzsde, szept. 28. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat). Buza szept. (115 3/4) 116 1/4, december (118 3/8) 118 1/2, március (122 3/8) 122 7/8. Tengeri szept. (95 3/4) 93 1/2, december (78 3/8) 78 1/4, március (80 1/8) március (80 1/8) 80 1/4. Rozs szept. (106 1/8) 108, december (102 3/8) március (103 3/8).

Winnipeg-i terménytőzsde, szept. 28. Középfolyamok: Buza október (115 3/4) 116 7/8, december (115 7/8) 116, május (121 3/4) 122.

Liverpooli terménytőzsde, szept. 28. (Zárlat.) Buza október (9 sh 0 3/8 d) 9 sh 0 1/2 d, december (9 sh 3 d) 9 sh 2 1/2 d, március (9 sh 5 d) 9 sh 4 1/2 d.

HIREK

— **Öfelsége Alekszandar király szentesítette az állampolgárságról szóló törvényt.** Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király szeptember 21-ikén kelt ukázzal szentesítette az állampolgárságról szóló törvényt. Korosec Antun miniszterelnök-belügyminiszter utasította a belügyminisztérium illetékes ügyosztályát, hogy a törvényhez egy végrehajtási utasítást dolgozzon ki.

— **Változások a pénzügyminisztérium adóügyi vezérigazgatóságánál.** A pénzügyminiszter a minisztérium adóügyi vezérigazgatóságához vezérigazgatóvá Pojics Rudolf oszjeki pénzügyigazgatót, helyettesévé Matics J. Dragoljub minisztériumi osztályfőnököt, illetékügyi osztályfőnöké Petrovics Petar ügyosztályvezetőt nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Noviszadról jelentik: A pénzügyminiszter Pintén Boldzsár noviszadi tartományi pénzügyigazgatósági inspektort ugyanilyen minőségben, a pénzügyminisztérium számviteli vezérigazgatóságához helyezte át.

— **Szenta város közgyűlése.** Szentáról jelentik: Gyogyevics Szlobodán szentai polgármester október 3-ikára, szerdán délelőtt kilenc órára rendes közgyűlést hívott össze. A közgyűlés tárgysorozatán több interpelláció is szerepel.

— **Dr. Ribár Iván sajtópere Jevgyevics Dobroszláv ellen.** Noviszadról jelentik. Jevgyevics Dobroszláv a »Vidovdan« április 28-iki számában cikket írt, amelyet dr. Ribár Iván magaránézve sértőnek talált és ezért dr. Matics Milán noviszadi ügyvéd után sajtóper indított Jevgyevics Dobroszláv ellen. A sajtóper a noviszadi törvényszék pénteken tárgyalta és Jevgyevics Dobroszlávot tíz napi elzárásra ítélte. Mindkét fél felebbezett az ítélet ellen.

— **Nemzetközi szerzőjogi kongresszus Beogradban.** Beogradból jelentik: A nemzetközi szerzőjogi kongresszust pénteken nyitotta meg Nusics Branislav, a hírneves író. Javaslatára a kongresszus elnökévé Maillard francia író és Kumanudi beogradi polgármestert választották. Az elnöklést Kumanudi vette át, majd indítványára három alelnököt és titkárt választottak. Ezután Maillard vette át az elnöklést és érdekes beszédben ismertette a nemzetközi szerzőjogi törvényjavaslatot. Ostertag Franz, az írói és művészi tulajdont védő nemzetközi iroda igazgatója ismertette hosszasan a javaslatot és annak a reményének adott kifejezést, hogy a szerzői tulajdont védő törvényt minden állam el fogja fogadni és mindenütt életbeléptetik a berni konvenciókat. A javaslat felett ezután hosszú vita fejlődött ki.

— **A budapesti sakkverseny állása.** Budapestről jelentik: A budapesti sakkverseny pénteki fordulóján a függőben maradt partikat játszották le. A legnagyobb érdeklődés a Steiner—Capablanca párti iránt nyivánult meg, amely gyors iramban fejeződött be és az exvilágbajnok végül is a játék feladására kényszerítette Steinert. Capablanca és Marshal most együtt haladnak az élen és csak a verseny izgalmas finise fogja eldönteni az elsőség kérdését. Vajda nyert Steiner ellen, Havasi Merényi ellen, Kmoch pedig Balla ellen. A verseny jelenlegi állása: Capablanca, Marshal 4 és fél pont, Spielmann 3 és fél pont. Vajda 3 pont, Kmoch és Stohmes 2 és fél pont (1), Steiner 2 és fél pont, Balla két pont (1), Havasi két pont, Merényi egy pont (1).

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Dél-nyugati légáramlással hőemelkedés és nyugatról terjeszkedő eső várható.

— **Csökken a jugoszláv bankjegyforgalom.** Beogradból jelentik: A Narodna Banka legutóbbi hivatalos kimutatása szerint az ország bankjegy forgalma szeptember 15-ikétől 22-ikéig terjedő időközben 27 millió dinárral 5.583.000.000 dinárra csökkent. A Narodna Banka ércpénzkészlete 378 millió dinárra emelkedett, míg a váltóforgalom tizenhárom millióval 1.652.000.000 dinárra csökkent.

— **Zagreb a jövő évben semmitőszéket kap.** Zagrebból jelentik: Az alkotmány értelmében az 1929. év folyamán Horvátország számára semmitőszéket kell felállítani, amelynek székhelye Zagrebban lesz. A horvát fővárosban az alkotmány rendelkezéseire képest már meg is kezdték a legfelsőbb bírói fórum megszervezésének előkészítő munkálatait.

— **A vajdasági és szerémségi demokrata szervezetek gyűlése Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A vajdasági és szerémségi demokrata szervezetek október 14-ikén Noviszadon az Odeon helyiségében reggel nyolc órai kezdettel gyűlést tartanak. A gyűlésen megjelenik Grol Milán közoktatásügyi miniszter is, valamint az összes vajdasági és szerémségi képviselők, ugyszintén az egyes helyi szervezetek elnökei. A gyűlés meghívóját dr. Nikolics Brankó, a noviszadi, dr. Dimitrijevic Drágó a szuboticei, Boksán Demeter a szombori, Moliác Milán a becskerekői, Karas Milán a pancsevői és Popov Milán a szerémségi szervezetek nevében írták alá.

— **Egy kilakoltatás epilógusa.** Noviszadról jelentik: Krämer Flórián veprováci katolikus kántor-tanítót 1925. február elsején a veprováci iskolaszék kilakoltatta a plébánián levő lakásából és a kilakoltatási határozatot a szombori kerületi iskolaszék is jóváhagyta. Krämernek a kilakoltatási végzés kézhezvétele után félórával már el is kellett hagynia lakását, butorait pedig az uccára dobálták ki és a berendezési tárgyak hat napig voltak szabad ég alatt. A kántor-tanító pert indított Schmidt József tanító ellen, akinek az iskolaszék a lakást kiuzalta. A kulai járásbíróság Krämert vissza is helyezte lakásába. Ezzel párhuzamosan a veprováci katolikus hitközség is pert indított a szombori kerületi iskolaszék ellen birtokháborítás miatt. A szombori törvényszék a hitközséget elutasította a keresetével és az ügyel pénteken foglalkozott másodfokon a noviszadi felebbviteli bíróság. Beleszlin Brankó kincstári ügyész a tárgyaláson arra az álláspontra helyezkedett, hogy a hitközségnek nem volt joga bepörölni az iskolaszéket, mert az állam elvette a veprováci hitközség ingatlanait s így a hitközség nem tekinthető többé tulajdonosnak. A veprováci katolikus hitközség erre visszavonta a hitközség keresetét.

— **A Színházi Élet új száma a szokott érdekes tartalommal és gazdag terjedelemben jelent meg.** Érdekes képek, cikkek, regény, kottamelléklet és gazdag rovatok teszik változatosá az új számot, amely darabmellékletül Hatvani Lili »En garde« című szindarabját közli. A Színházi Élet a Literária árusítóinál kapható.

— **Tizenhárom pályáznak a doroszlóvi jegyzői állásra.** Doroszlóvról jelentik. A doroszlóvi jegyzői állásra eddig tizenhárom küldték be pályázatukat. A pályázók a következők: Atanaczkov Novó doroszlóvi aljegyző, Csávosi László telecskai jegyző, Medákovic Jován odzsači aljegyző, Vujics Milán katarinai (Bánát) jegyző, Tyirics Lázár volt paragal jegyző, Duranci János szelencei aljegyző, Szimics Milorad csionoplyai jegyző, Csirits Kristívoj, Lepojev Péter sztarisziváci aljegyző, Jancsa Péter veprováci jegyző, Tucakovic Antal doroszlóvi helyettes jegyző, Pujics Milán krnyaji aljegyző és Kikics Szvetozár. A választást Ráics Gábor apatini főszolgabíró szabadságról való visszatérése után tartják meg.

— **Festő- és rajtanfolyam nyílik Szubotícán.** Rajkovic Száva festőművész, szuboticei főgimnáziumi rajtanár október hónapban festő- és rajtanfolyamot nyit a tehetséges tanulók részére és azoknak, akik festő-képességüket tovább akarják fejleszteni. Külön osztály lesz azok részére, akik selyemfestést akarnak tanulni. Beiratkozni lehet október 1., 2. és 3-ikán Rajkovic tanárnál a főgimnáziumban.

— **Véres legénylábóru.** Noviszadról jelentik: Major István és Tapolcsányi Ferenc bácskoprovoszeli legények egy veszekedés alkalmával úgy megverték Gál Pál nevű társukat, hogy az súlyos sérüléseket szenvedett. A noviszadi törvényszék pénteken foglalkozott a verekedő legények ügyével és Majort, valamint Tapolcsányit négy-négy havi fogházra ítélte.

— **Súlyosbodott a noviszadi autókatasztrófa áldozatának állapota.** Noviszadról jelentik: Dr. Novák Tomislav vizsgálóbíró pénteken kiszállt a noviszadi kórházba, ahol Abt Vilmost a hétfői autókatasztrófa egyik áldozatát akarta kihallgatni. A kihallgatást azonban nem lehetett lefolytatni, mert Abt állapota ismét súlyosabbra fordult. Alexa Mária a szerencsétlenség másik életbenmaradt áldozata kihallgatása alkalmával megismételte előbbi vallomását. Dr. Novák vizsgálóbíró az ügy iratait indítványtétel végett visszaküldte az ügyészséghez.

— **Óriási tűz Sanghaiban.** Sanghaiból jelentik: A városban borzalmas tűz pusztított. Kétezerkétszáz ház elhamvadt, százötven ember a tüzvész áldozata lett. A hajlék nélkül maradt lakosságot éhínség fenyegeti.

— **Halálozás.** Glied Jakab szuboticei fakereskedő felesége, született Klein Juliska 35 éves korában csütörtökön Szubotícán meghalt. Az elhunyt temetése pénteken délután folyt le nagy részvét mellett.

— **Nagy bankbukás Kopenhágában.** Kopenhágából jelentik: A Politiken jelentése szerint Kopenhága egyik legnagyobb bankja, a Privatbanken csütörtökön hetven millió passzíval fizetéseképtelenséget jelentett. Az óriási bankbukás okáról az igazgatóság nem ad közlést, de úgy tudják, hogy a bank egy gyárvállalat bukásával kapcsolatban óriási kárt szenvedett és ez vontta maga után a fizetéseképtelenséget.

— **A francia textilgyárak beszüntetik üzemüket.** Párisból jelentik: A textilgyári munkások sztrájkjával kapcsolatban a gyárak azzal a tervvel foglalkoznak, hogy beszüntetik üzemüket. Armendterben a sztrájkolók megtámadták a dolgozó munkásokat, majd amikor kivonult a rendőrség, több lovasrendőrt leráncigáltak a lóról és kövekkel dobálták meg.

— **Betörték Odeshalki herceg bécsi lakásába.** Bécsből jelentik: Odeshalki László herceg Herengasse 21. szám alatti háromszobás lakásában betörők jártak, akik ékszereket és éremgyűjteményt vittek magukkal. A betörést a hazatérő komornyik vette észre, aki értesítette a rendőrséget.

VASÁRNAP

— A szubotocai kereskedők és az üzletzárásról szóló rendelet. A szubotocai kereskedői világot élénkítő foglalkoztatja az üzletek zárásáról és nyitására szóló rendelet. A kereskedők csütörtöki küldöttsége után az alkalmazottak egyesületével kezdtek tárgyalni, de minden eredmény nélkül. A városházán lehetetlennek tartják a kereskedők kívánságainak teljesítését elsősorban azért, mert ezek homlokegyenest ellenkeznek a miniszteri rendelet világos rendelkezéseivel és a munkásvédelmi törvénnyel. A főispáni hivatal a rendelettervezetet már korábban megküldötte az egyes szervezeteknek és egyesületeknek és a legtöbb helyről már visszaérkeztek a megjegyzések. Az iparosok semmi kifogásolni valót nem találtak a tervezetben.

— **Miért halnak meg a tizenhatszázöt-huszonegy éves leányok?** Londonból jelentik: Alfred Watson, a híres statisztikus, érdekes statisztikát hozott most nyilvánosságra. Összeállította az európai államok halál- és születési statisztikáját és ebből azt a meglepő eredményt vonta le, hogy az utóbbi években nagymértékben szaporodott azon leányoknak a száma, akik tizenhatszázöt és huszonegy életévük között halnak meg. A statisztikus orvosprofesszoroknál kutatta ennek a jelenségnek az okát és megállapította, hogy sokkal több fiatal leány hal meg évenként Angliában is, mint hasonló életkorú fiatal asszony. Ennek a jelenségnek az az oka, hogy a mai rossz gazdasági viszonyok között több fiatal leánynak kell farszót munkát vállalnia, mint a háború előtt. A lányok legnagyobb része zárt helyiségekben dolgozik reggeltől-estig. Ez azonban nem volna ok pusztulásukra. Az a baj, hogy munkájuk után nem keresik a szabad levegőn való üdülést, hanem szórakozásul zárt mulatóhelyekre mennek és táncolnak. Éjszakai pihenésükből rabolják el a szórakozás óráit és másnap fáradtan és álmosan térnek vissza munkájukhoz.

— **Kerületi papi gyűlés Petrovoszelón.** Petrovoszelóról jelentik. A petrovoszeli katolikus espereskerület papsága csütörtökön Petrovoszelón gyűlést tartott. A gyűlés után Szalai Károly petrovoszeli esperes plébános díszszózatot adott.

— **A Tolnai Világlapja** legújabb száma az érdekes képek és olvasnivalók gazdag tárháza. A népszerű képes hetilap, amely külön regénykötetet ad mellékletül, a Literária árusítójánál kapható.

— **Halálra ítélte magát egy bicskázó jánoshalmi legény.** Jánoshalmáról jelentik: Különös körülmények között lett öngyilkos Kapás János 21 éves jánoshalmi legény. Vasárnap este szüreti mulatság volt Jánoshalmán Taskovics István vendéglőjében. A mulatságon résztvett Szabó Márton 22 éves legény is, aki éjfél után indult haza társaival. A Diófa uccába érve tíz legény fogta körül őket és egyikük odaugorva Szabóhoz, súlyos sebet ejtett bicskájával a karján, aztán szétszaladtak. A csendőrség másnap megejtette a nyomozást a bicskázás ügyében és a bicskázással gyanúsított Kapás János 21 éves legényt berendelték a községházára. A fiatal legény tagadta az őrszobán, hogy ő szúrta volna meg Szabót. Hazaengedték, másnapra azonban összes társaival együtt újra beidézték. Kedden délelőtt lett volna a döntő kihallgatás, ezen azonban Kapás János már nem jelent meg, mert szegényen és a büntetéstől való félelmében szülei Szunyog uccai házában a padlásán felakasztotta magát. Kapás János csendes, dolgos embert volt és csak a bor és a virtus adta kezébe a bicskát, másnap azonban már elszállt a mánora és önmaga mondott ítéletet maga felett.

— **A szubotocai városi számvizsgáló bizottság ülése.** A szubotocai városi számvizsgáló bizottság pénteken délután tartotta utolsó ülését, amelyen az 1916—1927. évekre szóló városi zárszámadásokat vizsgálták felül. A zárszámadásokat legközelebb a városi tanács elé terjesztik, majd október hó folyamán rendkívüli közgyűlést hívnak egybe a zárszámadások tárgyalására.

— **Vukováron elfogták egy rablótámadás tettesét.** Vukovárról jelentik: A rendőrség pénteken a vasútállomáson felismerte és letartóztatta Vidovics Györgye földművest, aki az elmúlt hét szombatján rablótámadást kísérelt meg Obradovics Milán gazdag borovói földbirtokos ellen, akit késszurásokkal súlyosan megsebesített. Vidovics az elmúlt hét szombatján éjjel két óra tájban megismerkedett Obradovicsal, aki előtt jómódú kereskedőnek mutatkozott be. A két ember csakhamar megbarátkozott egymással. Barátságos iddögálás után Obradovics hazafelé készült és Vidovics felajánlotta neki, hogy elkíséri. A két ember a késő éjszakai órákban megindult a borovói országúton a gazdálkodó lakása felé. A néptelen országúton a napszámos hirtelen kést rántott és többször megszurta Obradovicsot. Amikor a gazdálkodó, akit a késszurások a válán sebesítettek meg, felocsudott első meglepetéséből, birokra kelt támadójával, Vidovics azonban a földre teperte. A dulakodás zajára egy arra cirkáló csendőrijárőr sietett elő, Vidovics ekkor futásnak eredt. A csendőri több lövést adott le a menekülő napszámos után, Vidovicsnak azonban az éj sötétjében sikerült elmenekülnie. Pénteken délután a vukovári állomáson a rendőrség egyik közege felismerte a múlt heti rablótámadás tettesét és Vidovicsot abban a pillanatban tartóztatták le, amikor be akart szállni az indulófélben levő vonatba.

A múlt vasárnap technikai okokból a szokottnál valamivel vékonyabb volt a Bácsme gyei Napló vasárnapi száma. A technikai akadályt sikerült elhárítani s a holnapi szám újra a megszokott nagy terjedelemben a szokott gazdag tartalommal jelenik meg. Ebből a tartalomból kiemeljük a következőket.

Irodalomtörténeti vonatkozású cikkek: A híres nögyűlölő osztrák filozófusról, Weininger Ottó-ról halálának huszonöt éves évfordulója alkalmából cikket írtunk, Petelei Istvánról, a már-már elfeledett erdélyi íróról szintén cikk emlékezik meg, a Pesti Újságírók című cikksorozatban Lázár Miklós-t mutatjuk be. Az író is ember rovatban Paulini Béla rajzolja meg és le önmagát, Stella Adorján arról ír érdekes riportot, hogy hogyan lett színpadi szerző Molnár Ferenc.

Magister, akinek irodalmi értékű kis tanulmányait joggal megkedvelte a publikum Elssler Fanny — Baker Josephine cím alatt a *szent szövetség és a népszövetség* alakításának korszakáról fest találó korpét a két táncosnővel kapcsolatban. — Folytatjuk a Felszabadult bécsi levéltárban című riportorozatot, Dohány Gyula most fejezi be nagyrde kű cikkét, Wagner »tudományos« antiszemizmusának megvilágítását, Bertalan József München-ről ír, Weidinger Károly a montmartrei romantika halálát siratja el, Blazsek Ferenc a *sztaribecseji gyilkos famillával* kapcsolatos megfigyeléseket ír meg, J. Winterry, a grafologia művésze az emberismeret alapjai címen a maga okkult tudományát ismerteti, Szász Márton Nyitott szemmel címen vak emberekkel való találkozásról ír lírai megfigyeléseket, László Ferenc a berlini színpadokon alkalmazott újabb technikai találmányokról ír.

Novellákat írtak: Debreczeni József, Gergely Boriska, Govorkovich János.

Verseket közlünk Blazsek Ferencről, Czárkó Tibortól, Gergely Boriskától, Kosztolányi Dezsőtől, Somlyó Zoltántól, Vértes V. Károlytól.

Az állandó rovatok között most újból megjelenik a Terefe. — Színházi kistükör. — Lesz a lapban Történelem apró történetek-ben, Filmhírek, Keresztosor rejtvény.

Az elmúlt héten a Habos Torta sem jelenhetett meg. Kis olvasóinkat sietünk megnyugtanni, hogy most nem marad el. Benne lesz a Cirkusz Hoplahopp s egyéb érdekes és kedves olvasnivaló.

A Bácsme gyei Napló vasárnapi száma képekben is igen gazdag lesz s az ára 4 dinár.

— **Körösnémeti eröpróba — kartöréssel.** Szegedröl jelentik: Szegeden egyik felsövárosi vendéglőben a napokban munkásokból és iparosokból álló társaság mulatozott. A társaságban volt egy jól megtermett fiatalember is, aki néhány pohár bor elfogyasztása után az erejével kezdett dicsekedni. — Ki tudja behajlítani a karomat? — szólít barátaihoz és már is levette kabátját és karját kifeszítette. A társaság tagjai közül többen kísérleteztek, de eredmény nélkül. A meddő kísérletezések láttára a fiatalember most már az egész vendéglő publikumát kihívta eröpróbára: — Tíz pengőt adok annak, aki behajlítja karomat! — kiáltotta öntelten. Az egyik asztalnál ült Sásdi Sándor hajókormányos, aki felállt asztalától és szembe állt a kihívóval: — Tegye ki a tíz pengőt! »De maga is ám, mert ha nem hajlítja be a karomat, én kapok egy tizedet!« szólta a fiatalember. Ezután mind a ketten kitették a tízpengősöket és Sásdi Sándor hozzálátott a munkához. Szorongatta a fiatalember csuklóját, erősködött, a homlokán kidagadtak az erek, majd egy jalkiáltással feladta a küzdelmet. A győztes zsebre vágta a két tízpengőt és nyugodtan, büszkén visszaült helyére. Sásdi Sándor azonban olyan rosszul lett, hogy a mentőket is ki kellett hívni. A mentők megállapították, hogy a hajókormányosnak a nagy erőlködésben eltörtött a karja. Sásdi Sándort a mentők a sebészeti klinikára szállították.

— **Kukoricatolvajok garázdálkodnak a molgunarasi határban.** Molgunarásról jelentik: Több molgunarasi garázdálkodó feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek lopkodják a kukoricát. A rendőrség a határba kettözött járőröket küldött ki.

— **Állásától lenmontett tartományi pénzügyigazgatósági adótitst.** Noviszadról jelentik: A pénzügyminiszter állásától saját kérelmére felmentette Gracsanin Gaja noviszadi tartományi pénzügyigazgatósági adótitstet, aki a Putnik igazgatója lett.

— **Halbrohr László kárpótolta az agyonlött lovak tulajdonosait.** Halbrohr László szubotocai földbirtokos a sajtótörvényre való hivatkozással annak közlését kéri, hogy az ügyészségen nem folyik ellene harminc ügyben eljárás. Halbrohr László felmutatta az államügyészség 2518—928. számú végzését, amelyből kitűnik, hogy testi sértésért szintén nincs folyamatban ellene eljárás. Halbrohr László egyébként azokkal a fuvarosokkal, akiknek lovait agyonlötték, már kiegyezett és a lovakért megfelelően kárpótolta őket.

— **Rejtélyes családi dráma Berlin mellett.** Berlinből jelentik: A Spreewaldban, egy erdei vadonban holtan találták a napokban Pohle hatvan éves erdőőr és harmincnyolcéves leányát. Mindkettőjükön lőtt sebek voltak. Mellettük feküdt Pohle vadászkutyája, amelyet szintén agyonlöttek. Nem sikerült megállapítani a borzalmas eset pontos részleteit. Valószínűnek tartják, hogy Pohle agyonlötötte a lányát s azután öngyilkos lett, miután még a kutyájával is végzett. Pohle különös életű ember volt és a szomszéd falvak népe csunya dolgokat suttozott az öreg erdőőr-ről és leányával kapcsolatban. Annyi tény, hogy egy alkalommal az erdőőr leánya sirva rohant le a faluba és a csendőrtől kért védelmet brutális apja ellen. Levelet nem hagyott hátra az erdőőr és így valószínűleg sohasem fog kiderülni a sötét emberi dráma titka.

— **Halálos szerencsétlenség a novogradiskai vasútállomáson.** Novogradiskáról jelentik: Péntekre virradó éjjel halálos szerencsétlenség történt a novogradiskai vasúti állomáson. Vorel Lajos vasutas a sötét pályatesten két vagont akart összekapcsolni, szerencsétlenségére azonban a még mozgó kocsi ütközői közé került, amelyek a szószoros értelmében összelapították. A szerencsétlen ember nyomban meghalt. A vasutas-tragédia ügyében megindították a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy terhel-e valakit felelősség.

— **A mélységbe zuhant egy kiránduló autó Dubrovnik mellett.** Dubrovnikból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt csütörtökön a Hercegovai felé vezető serpentinuton. Egy kirándulókkal telt automobil Dubrovnik közelében a magasan fekvő hegyi utról a mélységbe zuhant. Csodálatos véletlen folytán az utasok közül csak ketten sebesültek meg könnyebben, míg a többiek sértetlenek maradtak. Autó izzé-porrá zuzódott.

Dr. Wohl József specialista szülész és nőorvos teljes ellátásban és orvosi felügyeletben részesít lakásán (Kr. Aleksandrova ulica 9. szám alatt) szülőnőket.

— **Hajsza a zsebtolvaj után.** Noviszadról jelentik: Csütörtökön valóságos filmre illő zsebtolvajhajsza folyt le egy robogó vonat tetején. Borovón egy zsebmetsző üldözői elől felugrott egy ép akkor induló gyorsvonatra. Telefonértesítésre a vinkoveci rendőrség a beérkező vonat tetején meglátta a keresett zsebtolvajt, aki közben eldobta magától a lopott tárgyakat. Lehozták a kocsi tetejéről és visszavitték abban az irányban, ahol a zsebtolvaj a lopott dolgokat eldobhatta. Hirtelen szembejött egy vonat és ezt a pillanatot a zsebtolvaj arra használta fel, hogy a vonat előtt átugrott a síneken, ahova üldözői csak akkor követhették, amikor a vonat már elhaladt. A zsebtolvaj eközben elbujt a kukoricásban, ahol földművesek abban a hiszemben, hogy baromfit akar lopni, elfogták és elverték. Az odaérkezett rendőrök szabadították ki és tartóztatták le. A zsebtolvajt Filipovics Nikolának hívják.

Az isiaszról. Ennek a nagyon elterjedt betegségnek oka sok minden lehet, de az orvostudomány jelenlegi állása mellett még mindig nem ismerjük az összes okokat, amelyek isiaszos megbetegedésekre vezetnek. Az eddigi gyakorlat azonban már megmutatja, hogy ez a betegség sem villanyozó készülékekkel, sem más, problematikus módszerrel nem gyógyítható. A céltudatos gyógyítás első feltétele, hogy mindazoknak a zavaroknak, amelyek isiaszos betegnek fel szoktak lépni, elejét vegyük. Meghülés ellen a legésszerűbb és legcélravezetőbb védekezés a test megedzése, a nedvkeringésben fellépő zavarok ellen megfelelő testgyakorlatok és gondos végtágolás. Aki fiatalkorától kezdve ezeknek az elveknek szem előtt tartásával él, annak nem kell félnie, hogy a későbbi években isiaszos lesz. De épen a mostani generáció vétkezett az egészsége ellen, aminek oka az, hogy a gyógytorna csak most kezd általánossá lenni. Erre vezethető vissza az a szomorú tény, hogy az idősebb egyéneknek nagyon jelentős száma szenved isiaszban. De ezeknek sincs okuk a kétségbeesésre. Ma már a hatásos gyógyszereknek egész arzenálja áll rendelkezésünkre a kínzó csipőfájdalmak és ideggyulladások okozta fájdalmak leküzdésére, amelyek közül ezuttal csak a két legfontosabb és legjobban bevált szert, az aszpirint és a pyramidont említjük meg.

AUTÓTAXIK
telefonhívásra
minden időben
(éjjel-nappal)

jutányos áron
állnak a közönség rendelkezésére

3 perc alatt ott vagyunk!
Telefon 2-50
Vadonutaj kocsik! Szolid árak!

— **Fűtő- és mozdonyvezetővizsgák Beeskereken.** A fűtőket és mozdonyvezetőket vizsgáló bizottság Beeskereken a legközelebbi lokomobil fűtői és gépkezelői vizsgát november hó 17-ikén, a stabil fűtői és gépkezelői vizsgát pedig november 21-ikén tartja meg. A vizsgáznai szándékozókna november 12-ikén délelőtt kell jelentkezni a vizsgáztató bizottságnál Vel. Beeskereken Obala Princeze Jelene 4. (Inspekcija parnih kotlova). Ugyanezen a napon délután kezdődik a tanfolyam is. A vizsgázóknak a következő okmányokat kell felmutatniok: 1. anyakönyvi kivonat, 2. erkölcsi bizonyítvány és 3. a hat hónapi gyakorlatot igazoló bizonyítvány, mely gyakorlatot vizsgázott gépész mellett végezte. Ezen utóbbi bizonyítványt köteles a géptulajdonos kiállítani és a község által hitelesíteni kell.

— **Elöléptetés.** Apatinból jelentik: Arnovljevic Vladimirt, az apatini erdőigazgatóság számvevőségi tanácsosát királyi ukázzal számvevőségi főtanácsos-sá léptették elő.

— **Betörések Belacrkván.** Belacrkváról jelentik: Ismeretlen tettesek betörték Gerhart Lina házába, ahonnan nagymennyiségű élelmiszert vittek el. A betörők azonban, ugylátszik, nem voltak megalégedve ezzel a zsákmánnyal, mert a szomszédban lakó Ochs Ferdinand gazda házába is behatoltak, ahonnan ruhaneműket vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

Dr. Lakatos szanatóriuma

Baden bei Wien

Diétás gyógyintézet Őszi főszezon
Kénes fürdők
Külön szivosztály Mérsékelt árak

— **Visszahelyezték állásába a horgosi jegyzőt.** Szentáról jelentik: A szentai főszolgabíróóság mintegy két hónappal ezelőtt felfüggesztette állásától Klobucsarevic Dragutin horgosi községi jegyzőt, mert ez egy magyarországi illetékességű nőnek horgosi illetékesi bizonyítványt adott ki. Klobucsarevic ellen megindult a fegyelmi vizsgálat, amelynek eredményeként Klobucsarevicet pénzbírságra ítélték és visszahelyezték állásába.

— **Noviszadon megalakult a földművespárt városi szervezete.** Noviszadról jelentik: Noviszadon a Pávavendéglőben csütörtök este megalakult az országos földművespárt noviszadi szervezete, amelynek elnökévé Džanics Zsiván földművelőt, alelnökévé Zecsevics Mladen kovácsot és titkárrá Medemia Szávó kereskedőt választották meg. Az alakuló gyűlés elhatározta, hogy képviselteti magát az országos földművespárt szeptember harmincadikán és október elsején Csacsakon megtartandó országos pártkongresszuson.

— **Parago üdülőtelep** értesíti az érdekelteket, hogy a részvényjegyzési határidőt folyó évi október 15-ig meghosszabbította. Előzetes gyűlés október 21-ikén délelőtt tíz órakor. Az alapító bizottság.

— **Vajdasági tanítók nyugdíjazása.** A közoktatásügyi miniszter Gromesz Darinka szubotica, Petkovics Cveta sztarivrbaszi, Magaresavics Mirkó noviszadi, Kiss Mária beeskereki, Frazon bajmoki, Csankás Ljuba szubotica, Gáspár Vilmos csantaviri és Gerencsér Eugenia bulkeszi tanítónőket, illetve tanítókat nyugdíjazta.

Legujabb

Őszi divatot

láthatja

Székely Árúház

kirakataiban

A TUNGSRAM BÁRIUM CSÖVEK

Tehetjük ezt annál is inkább, mert csöveink minden készülékben és minden kapcsolatban **a legtökéletesebbet nyújtják** és a gyártás eddigi tartama alatt egyetlen panasz nem trtént ő

ZAGREB TUNGSRAM D. D. BEOGRAD

minden egyes darabjáért, bárkinél vásárolta is azokat
100%-os garanciát vállalunk

SZINHÁZ

Magyar író premierjei Madridban, Berlinben, Stockholmban, Bécsben és Helsingforsban. Orbók Attilának ebben a szezonban külföldön öt premierje lesz. Nagysikerű párisi vigjátéka, »A király negyvenlőerős autója« október havában színrekerül Madridban, ahol a legjobb spanyol társulat, Enriquo Guiterez Roig-e mutatja be. Berlinben a nagy német komikus Roberts színházának második újdonsága lesz a darab, a német bemutató után pedig Stockholmban kerül színpadra. Orbók új vigjátéka, a »Fiacskám« is színrekerül még ebben a szezonban, szintén idegenben. A »Fiacskám« rendkívül érdekes és teljesen újszerű ötleten épül fel. Hőse egy haszontalan és meddő életet élő lump agglégény, akihez becsompésznek egy csecsemőt. Ez a csecsemő a lelke mélyéig átforgalmazza az agglégényt, akiből szorgalmas, puritán életű ember lesz. Anyát is keres a gyermek mellé és megnősül. A darabban két nagy női szerep van, az egyik az anyaságtól irtózó mondaine nő típusa, a másik, egy leány, az egészséges ösztönű, anyaságra termett nő alakja. Az agglégényt ezt az utóbbit veszi el feleségül. Tudunkkal ez az első vigjáték, amely az apai szeretet gloriifikálása, alapötlete esemény számbamenő, nagyszerű kitalálás. A »Fiacskám«-at a finn nemzeti színház fogja elsőnek bemutatni. A darabot a legnagyobb élő finn író, Larin-Kyösti fordította finn nyelvre. A »Fiacskám« Bécsben is színrekerül. A német adaptációt Heinrich B. Kranz, a kiváló fiatal osztrák író csinálta, akinek legutóbb az »Oel« című amerikai darab átültetésével volt Reinhardt színházaiban nagy sikere.

SPORT

Szeptember 14-én lesz a birkozószövetség közgyűlése

A közgyűlés napján Zagrebben rendezik meg a horvát-szlavon birkozó-bajnokság versenyeit

A Jugoszláv Nehéztatlétikai Szövetség október tizenegyedikén délelőtt nyolc órakor tartja évi rendes közgyűlést Zagrebben, a Draskovicseva-uccai Pick-vendéglőben. A közgyűlés napirendjén a szokásos jelentések szerepelnek, ezeken kívül pedig határozni fognak arról, hogy a szövetség hol rendezi meg Jugoszlávia 1928. évi országos bajnokságát. A közgyűlés elé szánt javaslatokat nyolc nappal a megtartás előtt írásban kell benyújtani a szövetség titkárához. Ha a közgyűlés időpontjában megfelelő számú résztvevő nem jelenik meg, ugy azt egy fél órával később minden körülmények között megtartják.

A közgyűléssel kapcsolatban a nehéztatlétikai szövetség ugyancsak a Pick-vendéglő helyiségében október tizenegyedikén délelőtt tíz órai kezdettel birkozóversenyt rendez Horvátország és Szlavónia bajnokságáért. A versenyen részt vehetnek a szövetséghez tartozó birkozó egyesületek igazolt atlétái. A nevezés legkésőbb október tizenharmadikán déli tizenkét óráig küldendő be a nehéztatlétikai szövetségnek és abban fel kell tüntetni az induló atléta sulycsoportját. A verseny napján délelőtt kilenc órakor tartják meg a mérlegelést és az arról távolmaradó birkozók nem vehetnek részt a versenyen. Nevezési díj nincs. Az I., II. és III. helyezettek éremmel lesznek díjazva. A versenyt a Jugoszláv Nehéztatlétikai Szövetség szabályai szerint husz percig tartó menetekkel, pontozási rendszer alapján bonyolítják le.

A közgyűlés és a verseny résztvevői félru menetdíjkedvezményben részesülnek oly módon, hogy az elutazásnál megváltott jegy érvényes lesz a visszautazásra is. A menetjegyet ezért meg kell őrizni.

A közgyűlés e' a vajdasági birkozó egyesületek is nagy érdeklődéssel tekintenek. A zagrebi versenyen előreláthatólag néhány vajdasági atléta is indulni fog.

— **Bogojevón is feléledt a névvegyelemzés.** A névvegyelemzés soha nem halt meg egészen. Grol miniszter becsületes intenciókból fakadó becsületes rendeletét majdnem minden iskolaigazgató a saját tetszése szerint hajtotta végre. Mindenki meglebbezhetetlen jogforrás, aki valamit a kisebbségek ellen tesz. Most egyre-másra kapjuk az értesítéseket, hogy azokban az iskolákban, ahol a magyar tanulókat felvették a magyar osztályokba, sorra áteszik őket a szerb osztályba. Az igazgatók, akik látják, hogy semmi baja sem lett annak, aki a magyar tanulókat nem vette föl a magyar osztályokba, nem akarnak visszamaradni ambiciózus kartársaik mögött, s most a magyar osztályokba felvett tanulókat sorba visszaküldik a szláv tagozatba. Legutóbb Bogojevórol kaptunk panaszos levelet, amely elpanaszolja, hogy olyan tanuló is, akít még a legortodoxabb névvegyelemzés sem tarthat másnak, mint magyarnak, s aki nem is tud más nyelven, csak magyarul, a magyar osztályból a szerb osztályba tettek át. Ideje volna, hogy Grol miniszter megvizsgálná ezeket a panaszokat.

— **Szépségápolás.** Hajszálak, redők, anyajegy, szemölcs, végleges eltávolítása villannyal. Hámlasztókurák és kékfénykezelés. kaphatók saját készítményű szeplő, májfojt, miltesszer, pattanás elleni és arcfehérítő krémek, arcvizek, puderek stb. Olcsó bérletrendszer. Vidéki megrendelés utánvétellel. Tantványokat kiképezek. Roth Olga kozmetikai intézete Szubotica, Kralja Alekszandra ulica 4.

— **Életmentő farkaskutya.** Strassburg közelében egy munkásasszony fehéreneműt mosott a folyó partján. Mosás közben hirtelen beleszédült a vízbe és az örvény elkapta. A közelben tartózkodott az asszony hatalmas farkaskutyája. A kutya nyomban gazdája után vetette magát és sikerült is kihuznia az asszonyt a partra. A víz azonban a mosásra szánt fehéreneműt elsodorta. Amikor az asszony ezt megtudta, ujból a vízbe akarta magát vetni, a kutya azonban ruhájánál fogva olyan erősen tartotta, hogy az öngyilkosság kísérlet nem sikerült.

— **Az Enjoy-játék** iránt megnyilvánuló nagy érdeklődésre való tekintettel közlöm azokkal, akik még az Enjoy-játék szabályait nem ismerik, hogy Enjoy-lapokat és játékszabályokat nálam minden vevő teljesen díjmentesen kap és egyuttal azt is, hogy az Enjoy-játékban résztvevők között minden hónapban több nagyértékű nyereményt sorsolok ki. Az első huzás október 3-ikán. Vujkovic Péro, divatárúüzlete.

— **A baranyai menekültek ülése.** A baranyai menekültek szubotica csoportja szeptember 30-ikán vasárnap délelőtt fél tízkor a Karlovics-féle vendéglőben taggyűlést tart. A vezetőség felhívja az összes tagokat, hogy a tárgysorozat fontosságára való tekintettel vaia mennyien jelenjenek meg az ülésen.

— **Coty nem igazít helyre.** Párisból jelentik: Az Ami du Peuple annak kapesán, hogy a párisi magyar követség felszólította a szeptember 6-iki számában megjelent magyarelles és az igazsággal ellenkező cikkének rektifikálására, lényegében ujra megismétli a frankhamisítással kapcsolatban emelt vádjait és kitér a multkori cikk állításainak helyreigazítása elől.

— **Céllövő versenyek Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi polgári lövészegeyesület szeptember hó harmincadikán, október tizenegyedikén, huszonegyedikén, huszonnyolcadikán és november negyedikén tartja meg idei őszi céllövőversenyeit.

— **Ischiásnál egy pohár természetes »Ferenc József«** keserűvíz reggel éhgyomorrra véve biztosan elmozdítja a gyomor- és a belek működését s ennek következtében csakhamar a megkönnyebbülés jóleső érzése tölti el a beteget. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József víz a máj és a végbél felé irányuló vértódlulásoknál, valamint aranyérről és prostatabajoknál is áldásos hatást fejt ki. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Oktoberben Szentán is megkezdik az adóvégrehajtásokat.** Szentáról jelentik: A szentai pénzügyigazgatóság pénteken átiratot intézett a városi tanácshoz, hogy október 3-ikáig készítsék el a városi adóhivatalban az adóhátralékosok névjegyzékét a hátralékos összeg megjelölésével és azt küldjék meg a pénzügyigazgatóságnak. A pénzügyigazgatóság tisztviselői a kimutatás alapján megkezdik Szentán az adófoglalásokat és a végrehajtásokat.

KÖZGAZDASÁG

A pesti tőzsde legújabb szenzációja

Ki az a Halász Lajos?

(A B. N. budapesti szerkesztőségétől.) A napilapok tőzsderevatai három nap óta egyébbel sem foglalkoznak, mint Halász Lajos esetével. Halász Lajos a keddi zsirónapon nem teljesítette másfél millió pengős fizetési kötelezettségét. Az utóbbi időkben nem voltak ilyen nagy ügyek a pesti tőzsdén s így ez a hír valósággal forradalmat jelentett. A legkitűnőbb emberek álltak össze, hogy megmentsek az ügyet és megmenték Halász Lajost, a tőzsde egyik legkedvesebb és leglovíaltabb tagját. Krausz Simon, Munk Péter és mások, a legnagyobbak, egyesültek és nincs kizárva, hogy a dolgot el tudják simítani. Természetesen most már nem csak másfél millió pengőről van szó, hanem sokkal nagyobb összegről, mert hiszen a legközelebbi zsirónapon újabb nagy esedékességek lesznek.

A pesti társaságban most sokat beszélnek Halász Lajosról, aki igen népszerű, kedves, könnyűkezü ember. Érdekes alakját mindenütt ismerték, ahol pénzt lehetett elkölteni. Nincs olyan pincér Pesten, aki földig ne hajolna, ha Halász vezérigazgató ur bejön a lokálba. Husz éve vezető egyéniség a pesti tőzsdepiacón és mindig bőkezűen, nagy ur módjára szórta a pénzt, amíg tartott belőle.

Hogy ki volt Halász Lajos Pesten, azt legjobban lehet megvilágítani az alábbi kis történettel. Az idén nyáron a Gellért-hullám fürdő volt a magyar főváros legdivatosabb szórakozóhelye. Ide járt minden nap Halász Lajos is, aki bérelt kabint tartott fenn. A Hullám-

fürdő munkaprogramja szerint minden félórán hozták működésbe a hullámverő gépeket, amelyek negyedóránként váltogatták egymást menetrendszerűen a hullám és a szélesend. Halász Lajosnak egyszer türelmetlenül mondotta egy hölgyismerőse:

— Miért nincs még hullám?

Odahívták a vezetőt, aki megmagyarázta, hogy még tíz percig kell várni.

— Az sok — mondotta Halász.

A vezető szolgálatkészen felelte:

— Ha a vezérigazgató ur parancsolja, külön hullámokat fujunk.

És megindultak az összes gépek. Fújtak külön hullámot.

Legendásan gavallér ember volt mindig Halász Lajos. Nem azért, hogy lássák, hanem l'art pour l'art szerette dobálni a pénzt. Volt is neki mindig bőven. Jókedélye kifogyhatatlan volt. Az emlékezetes tőzsde-nap előtt egyik kőruti étteremben vacsorált barátaiával és éppen úgy tréfált éjjelig, mint máskor.

Szeretett mulatni, de azért mindig éjjel előtt ment haza és példás családi életet élt. Sógora Mária Zsigmondnak, a kiváló írónak.

Barátai remélik, hogy mindent rendbe fog hozni. Az az ember, akinek külön hullámot fujtak a fürdőben, gondoskodni fog arról, hogy a tőzsde hullámai is lecsendesedjenek.

Végig a Dunatöltéseken

Egész Alsóbácskát megvédi az új noviszdai töltés

A Bogojevó—vajsza—zsivai ármentesítő társulat 1927 tavaszán nagy anyagi áldozatok árán elkészítette a Szonta—bogojevói hatalmas lokalizációs töltést, amely tizenháromezer köbméterrel. Ismeretes ugyanis, hogy a társulat által védett területeken az elmúlt árvíz százmillió károkat okozott, amelyeket az apatini töltéseken beállott szakadások idéztek elő. Hogy ez a katasztrófa a jövőben elő ne fordulhasson, a társulat egy keresztöltést építettett a Szonta—Bogojevó—csárdai műuton hétszáz ezer köbméter földanyaggal. Az építkezéshez a bácskai tartomány huszonöt, a vasut harminc, míg a társulat negyvenöt százalékkal járult hozzá. Ezzel a hatalmas lokalizációs töltéssel biztosítva van a vasut, egy felülről jöhető árvízzel szemben.

A társulat körülbelül ezzel egyidőben kezdte meg a töltéseinek megerősítési és magasztási munkálatait. A társulat hatvanhat kilométer hosszú töltése tizenhárom fahut és hatvan ezer holdat biztosít. Ezek a munkálatok már nagyon előrehaladtak és az egymillióöttszáz ezer köbméter földet igénylő munka nemsokára készen lesz. A fővonalon és pedig Bogojevótól egészen a hetedik kilométerig dolgoznak még munkások, míg a megerősített töltésvonal a hetedik kilométertől kezdve egészen Bácskonovoszelőig teljesen készen áll. Végig haladtunk a hatalmas töltésvonalon a társulat igazgatófőmérnökével, Milics Matejinnal, aki a töltésmunkálatokról a következőképpen nyilatkozott:

— A társulat a töltés fővonalának kiépítésére az Állami jelzálogbanktól 17.500.000 dináros hosszulejárati kölcsönt kapott. Ezzel az összeggel a társulat a szükséges egymillióöttszáz ezer köbméterből 1.050.000 köbmétert teljesen kiépített és most folyik a hátramaradt négyszázötvenezer köbméter kiépítése. A nagymunkálatok idején a társulat kétezer munkást és nyolcszáz kocsit foglalkoztatott, míg most négyszázhatvan kocsival ezerszáz munkás dolgozik. A többi társulattal ellentétben mi a munkálatokat házikészítésben végezzük és így a fővonalon csak tizenhárom dinárunkba kerül egy köbméter. A társulat a munka ily módon való kezelésére a régi tapasztalat irányította.

— A töltésvonalat átlag egy méterrel emeltük és a töltés az eddigi 3.60—4 méter helyett 4.20—5 méter magas, amely magassággal a töltések plusz 9.10 méter magas vizállást bírnak ki. A töltés szabványszelvénye a következő: a töltés magassága az eddigi észlelt legmagasabb, azaz az 1926. árvíz felett egy méter. A töltésvonal öt méter széles, a Duna felől 1:3 lejtővel, a belső oldalon 1:2 lejtővel, helyenkint hozzávaló egy vagy két méter széles padkával. Az apatini pumpától kezdve a társulati hetedik kilométerig három padkával van kiépítve, mert a töltés itt a legmagasabb.

Időközben megérkezünk Bácskonovoszelőhöz, ahol a munkások és kocsik százai egy új töltés építésén dolgoznak. Az építkezés eltér a töltés irányától és teljesen új vonalban halad.

— Itt most teljesen új töltést építünk — mondotta Matejin mérnök. — Letérünk a főtöltésünktől és egy új háromszög alakú, hat kilométeres töltést építünk. Ugyanakkor a legutóbbi árvizeknél tapasztaltuk, hogy itt a töltés-

sünk hátsóvonala rossz és igen kedvezőtlenül fekszik Bácskonovoszelő védelmére, amely község tudvalevőleg 1926. évben a legnagyobb katasztrófának nézett elébe. Ennek a töltésrésznek kell megvédenie az egész Alsóbácskát, azonkívül ezáltal újabb ezer holdat ármentesítünk. Az új töltés Bácskonovoszelőnél kezdődik és a bukini zsüpnél csatlakozik a fővonalhoz. A munkálatok négyszázötvenezer köbméter földet igényelnek és egységáruk köbméterenként tíz és fél dinár. A szükséges hatmillió dinárt úgy hoztuk össze, hogy az érdekeltek jegyeztek kétfélmillió dinárt, a társulat adta a további kétfélmillió dinárt, míg a hátralékos kétfélmillió dinárt a Jugoszláv Banknál vette fel hosszulejárati kölcsönként a társulat. A munkálatok egy hónappal előtt kezdődtek és eddig százhuszezer köbmétert építettünk ki, átlag nyolcszáz munkással és háromszázötven koccsal. Most arra törekszünk, hogy a munkáltszámot kétezerre, a kocsikét hétszázra emeljük. Az új töltésnek igen kedvező fekvése van. Szabványszelvénye a rendes dunai töltésszabványszelvény, 2 és fél métertől 4 méteres magasságig. Ezeket a munkálatokat is házikészítésben tartjuk. Az összes munkálatokkal megfelelő időjárás mellett három-négy hónap alatt elkészülünk.

(B. S.)

A közlekedésiügyi miniszterium tarifabizottságának ülése. A közlekedésiügyi miniszterium tarifabizottsága most tartja Zagrebban ülését, amelyeken tárgyalás alá vette a faipar fuvardíjtételeit. A faipar megjelölt képviselői és a betervezett szakvélemények főleg a faki-viteli és a vajdasági vasúti szállítási díjszabások mérséklését és csukott kocsikban való szállításhoz a tízszázalékos felár elengedését kérték. A faipar képviselői követelték továbbá fatöngkő hazai fűrészekbe való szállításánál a fuvardíj mérséklését. Ezzel szemben hozzájárulnának ahhoz, hogy fatöngkő külföldre való szállításánál a fuvardíjtételek felemeltessenek. Megvitatták a táviratpóznák, bányafa és tanninfa fuvardíjtételeit is. A tarifabizottság ezután áttért a kémiai ipartermékekre. A szappanipar a gyártáshoz szükséges nyersanyagok fuvardíjának leszállítását kérte, hasonlóképpen a lugkő számára is. A tarifabizottság legközelebbi ülésén a fémipar és a cementipar fuvardíjtételeivel fog foglalkozni.

Váratlanul nagy eredménnyel végződött a Vinkovcin megtartott erdőirtási árlejtés. Noviszdáról jelentik: Csütörtökön tartották meg Vinkovcin a bródi vagyongazdálkodásig tartó tizenegy erdőterületre vonatkozó 12.25 millió dináros becsült erdőirtás kiirtására kiírt árlejtést, amely iránt szokatlan nagy érdeklődés mutatkozott. Az árlejtés eredménye szerint a tölgyfa iránti érdeklődés volt. Egyes erdőterületeken I., II. és III. osztályú tölgyfáért köbméterenként 1400 dinárt fizettek. Az árlejtés eredménye a következő volt: A Nasici fakitermelő és faipari vállalat megvette a csunjevici erdőirtásért 1.970.000 dinárért (becslési ár 1.186.000 volt). Ugyancsak a Nasici megvette a ripacsi erdőirtásért 703.000 dinárért (becslés 426.000 volt). Megvette a Nasici a gradinai erdőt is 630.000 dinárért (becslés 388.000), Drach erdőkitermelő vállalata megvette a jelasi erdőt 211.000 dinárért (136.000), a luscisai erdőirtásért 2.013.000 dinárért (1.141.000), a kusarai erdőt 1.310.000 dinárért (746.000), a trizslovi erdőt

1.440.000 dinárért (788.000), a svenoi erdőt 450.000 (183.000) dinárért. A Deutsch Fiai cég megvette a migalovci erdőirtásért 7.200.000 dinárért (3.600.000), a bojkovói erdőirtásért 1.582.000 dinárért (846.000), a Szlavónia falpari részvénytársaság a rasztovói erdőt 1.120.000 dinárért (689.000) és a dubicai erdőt 968.000 dinárért (744.000). A Szlavex fakitermelő vállalat a radisevói erdőirtásért 1.718.000 (1.046.000) dinárért.

A nyári időszak bevezetése a jugoszláv vasutakon. Noviszdáról jelentik: A kereskedelmi miniszterium pénteken arról értesítette a noviszdai kereskedelmi, gyáripari és iparkamarát, hogy a svájci vasutak vezérigazgatósága megküldötte a kereskedelmi miniszteriumnak a Prágában megtartott európai vasutügyi konferencia jegyzőkönyvét, amelyből kitéjük, hogy a konferencia felkérte a francia, angol, belga és holland kormányokat, állapodjanak meg a nyári időszak bevezetésének végleges időpontja tekintetében. Ugyanez a jegyzőkönyv felszólítja az összes közép-európai államok kormányait, hogy csatlakozzanak a nyári időszak bevezetéséhez. A konferencia szótöbbséggel május 15-ikét hozta javaslatba. A konferencia nyilatkozattételre szólította fel a jugoszláv kormányt, vajjon csatlakozik-e a mozgalomhoz, ha igen, május 15-ikét, vagy május második szombatját, esetleg egy harmadik időpontot tart-e alkalmasnak a menetrend bevezetésére. A kamara a leirattal kapcsolatosan köiratot intézett valamennyi mezőgazdasági és ipari érdekeltiséghez. A kamara szívesen látná, ha az érdekeltiségeken kívül egyesek is közölnék erről a kérdéssel véleményüket.

Mezőgazdasági kiállítás Valjevóban. Valjevóból jelentik: Csütörtökön délelőtt nyitották meg ünnepélyes keretek között az első valjevói mezőgazdasági kiállítást. A kiállítás keretében tenyészállatok, mezőgazdasági gépek és eszközök, valamint mezőgazdasági termékek kerülnek bemutatásra. A kiállításon, amelyen a kormány képviselője is résztvett, Niketic Gyóka gazdasági akadémiai igazgató mondotta a megnyitó beszédet.

Esnek a gyanjuak a világpiacokon. Londoni jelentés szerint az első aukciók eredménye meglepően kedvezőtlen, miután a kereslet minimális volt. A kereslet hiányának oka nagyrésztben a feldolgozó ipar rossz helyzete, azonban ehhez hozzájárul az is, hogy a tengerentúli államokból a produkció emelkedését jelentik. A spekuláció miatt tartózkodó.

Megszüntetett pénzügyi kirendeltség. Noviszdáról jelentik: A pénzügyminiszter megszüntette a szarajevói cukorgyár mellé kirendelt pénzügyi kirendeltséget és annak teendőit a szombori pénzügyi kirendeltség hatáskörébe utalta át.

Mezőgazdasági kiállítás a Száva-menti Bródban. Bródból jelentik: Szeptember 29-ikén, szombaton nyílik meg Bródban a mezőgazdasági kiállítás, amelyen az ország minden részéből való tenyészállatok és mezőgazdasági termékeket mutatnak be. A kiállításra, amely az egyik legnagyobb szabású lesz az országban, a közlekedésiügyi miniszterium ötven százalékos menetdíj kedvezményt engedélyezett.

Javul Lengyelország külkereskedelmi mérlege. A lengyel statisztikai hivatal jelentése szerint az ország külkereskedelmi mérlege az elmúlt hónapokban javulást mutat. Az importált árak értéke augusztusban 258.774.000 zloty volt, ezzel szemben az export összege 196.333.000 zloty telt ki. A passzivitás összege még mindig körülbelül 62 millió, azonban az előző havi eredményhez viszonyítva még mindig kedvezőbb. Főleg az import csökkent az előző hónapban, míg az export változatlan maradt.

A motorerőre berendezett járművek nyilvántartása. Noviszdáról jelentik: A belügyminiszter elrendelte a motorerőre berendezett járművek nyilvántartását. Ezzel kapcsolatosan Vildovics Antun bácskai tartományi főispán rendeletet adott ki, amely a belügyminiszteri rendelet végrehajtását bővebben megmagyarázza. Ezerint Noviszdán, Szuboticán, Szomborban és a tartomány területén levő valamennyi fősztolgabirovágnál elrendeli, hogy a motorerőre berendezett járműveket nyilvántartsák. A központi nyilvántartást a tartományi főispáni hivatalban vezetik és oda tartoznak a városok főkapitányai és a járási fősztolgabirák a saját nyilvántartásaikat beküldeni. A nyilvántartásokat és a járművek jelzését legközelebb október elsejéig kell végrehajtani. Ilyen járművek csak abban az esetben használhatók közlekedésre, ha erre az illetékes hatóságtól meg van a közlekedési engedély, amelyet a városokban a rendőrfőkapitány, különben a fősztolgabirovágnál állít ki. Az engedély kiadása előtt a járműveket szakértőbizottság fogja megvizsgálni. A bizottságok működését illetően a tartomány három kerületre van bocsátva. Az elsőbe tartoznak Szombor városa, a szombori, apatini, kulai, odzscii, dárdai és batinaí járások és a kerület székhelye Szombor. A második kerületbe Noviszdai város, a noviszdai és palánkai járások tartoznak, székhelye Noviszdai. A harmadik kerület Szubotica városból, továbbá a szuboticaí és topolai járásokból áll, székhelye Szubotica. A bizottságok minden járművet évente egyszer tartoznak megvizsgálni. Ilyen járművek vezetésére csak vizsgázott sofőrök jogosultak. A vizsgát az egyes kerületi székhelyeken tartják meg és annak díja 280 dinár. Új jármű kipróbálásáért 375 dinár, a minden évben megtartandó vizsgálatért 150 dinár fizetendő.

TÁRCA

Ahogy ők azt elképzelik

Orbók Attila

Azt hiszem, ha valaki megcsinálná a tikos drámaírók nemzetközi szövetségét, annak több tagja lenne, mint akármelyik más nemzetközi szövetségé. A drámaírás ma már éppen olyan ragadós járvány, mint a lirizálás, amelyen élete egyik korszakában — rendszerint az elsöben — átesik minden második ember, akárcsak a kanyarón. A drámaírás láz nagyon érthető, éppen úgy, mint a póétáskodás.

A díletáns drámaírókról sok kedves és jellemző anekdota kering, amelyek közül néhányat csokorba gyűjtve, ime átnyújtok az olvasónak, nemcsak szórakoztatásul, hanem esetleg — elrettentő példaképpen.

*

Egy derék ceglédi asztalosmester vigiátékot nyújtott be a Nemzeti Színház igazgatóságának. Az új drámaíró igen ötletes módon kerülte meg a drámaírásnak azt a nehézségét, hogy a szereplők minden szavát le kell írni, ami bizony sok munkát, gondot és fejtörést okoz a legrutinizotabb íróknak is. Hát még egy ambiciózus asztalosmesternek! De ez a nehézség nem riasztotta el a próbálkozástól. Így írta meg vigiátékát:

I. Felvonds.

I. jelenet.

Horváth János és fia, Pál.

Horváth és fia belépnek a színre és öt percig beszélgetnek. A fiu apjának szellemes vicceket mond, amelyekben az apa jókat nevet. (Az apa el)

2. jelenet.

Horváth fia és Eszter.

Horváth fia egyedül marad. Belép Eszter, a szomszéd leánya. Diskurálnak. Horváth fia szívhez szóló, gyönyörű szavakkal szerelmet vall Eszternek.

3. jelenet.

Előbbie, Horváth.

Horváth meglepi a szerelmeseket. Esztert kiutasítja. A fiu reátámad apjára. Az apa megmagyarázza fiának, hogy Esztert nem veheti el. Elmond egy ijesztően érdekes történetet Eszter anyjának multjáról.

— És így tovább. Az egész vigiáték mindössze hat írott oldalból állott. Csupa ilyen »instrukciókkal«. A derék asztalosmester azt hitte, hogy csak az instrukciók a fontosak — a többit a színészek elvégzik.

*

Az öreg Krecsányi mesélte nekem egyszer:

— Egy szép napon beállit hozzám egy öreg budai zenetanár, akit jól ismertem. Kedves, művelt ember volt, — nagyon szerettem. Az öreg tanár legnagyobb meglepetésemre kéziratot ad át nekem:

— Nagyszerű darabot írtam. Dráma a hipnozisérol. Kérem, olvassa el és ha tetszik, adja elő, meglássa óriási sikere lesz, — mondta büszkén.

Kíváncsian vittem haza és elolvastam. A legnagyobb megdöbbenéssel állapítottam meg, hogy a darab nem egyéb, mint magyar milicu-be átültetve, magyar szereplőket a híres »Trilby«, amelyet pár tucat-szor nálam is játszottak a Budai Színházban.

Öszinte és igazán jogos felháborodással támadtam a drámaíró professzorra:

— Kérem, az ön darabja a legdurvább plágium, a híres »Trilby« rossz kópiája!... Nem vártam volt öntől, hogy éppen engem tisztel meg vele és akar beugratni... Mondhatom, hogy rossz helyen kopogtatott!

A zenetanár kétségbeesett:

— Esküszöm önnek direktor ur, hogy ártatlan vagyok. Harmadszor történiük velem ilyesmí... De nem tehetek róla. Rettenetes rossz memóriám van. Ha látok egy jó darabot, elfelejtem, később eszembe jut a tartalma és azt hiszem, hogy én találtam ki.

El kellett hinnem, amit a zenetanár mondott, mert köztisztelőben álló, becsületes, derék ember volt. Megígértettem vele, hogy soha többé nem fog darabot írni.

*

A párisi Chatelet-színháznak az a speciálitása, hogy mindig látványos darabokat játszik, amelyekben nem is a mese a fontos, hanem az, hogy minél több alkalom legyen színpadtechnikai trükkökre, mint például egy nagy tengeri csata, égő erdőn át robogó vonat, a Vezuv kitörése stb.

Egy fiatal író nemrégiben darabot írt és benyújtotta a Chatelet-színháznak. De tul akart tenni valamennyi elődjén és olyan látványosságot akart produ-

kálni, amilyenre még a Chatelet történetében sincsen példa. Az egyik felvonásban orosz anarkisták felrobantják a cári palotát. A tulbuzgó szerző ennek a képmek a végére ezt az instrukciót írta:

»Bomba felrobban, az egész színpad és nézőtér összeomlik.«

Az igazgató udvarias levélben visszaküldte az ifju szerzőnek a darabot, avval a megjegyzéssel, hogy »a darab technikailag kivihetetlen«, mert a színpad és nézőtér összeomlása megakadályozná a további előadásokat. Már pedig a Chatelet-színháznál tradíció, hogy minden darabja legalább háromszázszor színre kerüljön...

*

Sarah Bernhard jegyzi fel memoárjaiban, hogy egy napon egy államtitkár kereste fel a meglepő újsággal, hogy darabot írt a művész számára. El is hozta mingyárt a kéziratot. A nagy művész lapozni kezdte a kéziratot és megkérdezte:

— Nos és melyik szerep az enyém a darabban?
— Természetesen a főhősnőt játszáná, madame Dubosque-ot...

Sarah Bernhard megnézi a főhősnőre vonatkozó instrukciókat, amely így szólt:

»Madame Dubosque ötven év körüli, csunya, idomtalan, rendkívül kövér nő.«

A csodálatosan szép, gyönyörű termetű tragika megsértődve fordult az államtitkárhoz:

— Azt hiszem, a külsőm nem igen alkalmas ennek a szerepnek az alakítására...

— Miért ne? — mondta a drámaíró politikus. — Hiszen ön olyan nagy művész. Majd elcsufítja az arcát és a ruha alatt kitömi magát!

De a nagy tragika mégsem vállalkozott a »számára írott« szerep eljátszására. Pedig egy aktív államtitkár darabjáról volt szó.

*

Nemrégiben egy vidéki tanító nyújtott be egy drámát Faludi Jenőnek, a Magyar Színház igazgatójának.

Nézi Faludi a darab kéziratát s azt mondja:

— De kérem, de hiszen ez négyszáz gépelt oldal. Ilyen hosszú darabot nem lehet előadni, három estét venne igénybe az előadás.

— Az nem baj — mondta szerényen a tanító, — legfeljebb majd egész évben nem tetszik más darabot előadni.

— Hogy-hogy?

— Hát három este tetszik játszani az én darabomat »folytatáskoban«... Száz előadás az háromszáz nap — ... Aztán jön a szünet... Nem kell, hogy újdonságon törje a fejét a direktor ur...

BECK JENŐ kötött-szövött készítményei a legszebbek, a legjobbak, a legolcsóbbak. BECK JENŐ kötött-szövött készítményei a legszebbek, a legjobbak, a legolcsóbbak. BECK JENŐ kötött-szövött készítményei a legszebbek, a legjobbak, a legolcsóbbak. BECK JENŐ kötött-szövött készítményei a legszebbek, a legjobbak, a legolcsóbbak.

Női Leányka Fiu mellények ruhák pull-owerek

Beck Jenő kötött-szövött ruháira Szubotica Kicsinybeni éruítés: Ruriceva ul. (G. L. m. c. p. ac)

BECK JENŐ kötött-szövött készítményei a legszebbek, a legjobbak, a legolcsóbbak. BECK JENŐ kötött-szövött készítményei a legszebbek, a legjobbak, a legolcsóbbak. BECK JENŐ kötött-szövött készítményei a legszebbek, a legjobbak, a legolcsóbbak. BECK JENŐ kötött-szövött készítményei a legszebbek, a legjobbak, a legolcsóbbak.

Most a legalkalmasabb idő beszerezni a télre való **szület és koksztot**

Mielőtt bárhol vásárol, forduljon az **Általános Hitelbank Subotica szénosztályához** (Telefon: 49, 50, 51)

amely **vagontételekben, bányarakon a legelsőrendű minőséget szállítja**

Viszonleladóknak előnyös árak!

Akar Ön jó és olcsó könyvet?

Akkor fájradjon be a „Bácsmegyei Napló“ könyvosztályába, ahol a legmagasabb igényeket is kielégítik

Az összes eredeti **Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth** gazdasági gépek, valamint az összes eredeti **Mc Cormick**-gépek állandóan kaphatók **BRAUN MARCEL**-nél, **Velik-Bečkerek**. — Telefon 106

G ermek-mellény, prima gy pju-ból.....	45	Kötött mellények és puloverek olcsó és nagy választékban	Női és férfi mellény, sima és mintás.....	75
Gyermek pulover, himalája gyapju.....	50		Női mellény, selyem kidolgozással.....	99
Legfinomabb gyermek mellény, nyakkal, selyem kidolgozással.....	75	LITTMANN-nál (Kispiac)	Pu'over, férfi és női, elől és hátul mintás.....	150
Pulover, férfi és női, szép mintázással.....	80		Legfinomabb férfi és női mellény nagy választékban.....	180

NYILT-TÉR

Dražbena objava

Na osnovu rešenja stečajnog odbora prezaduženih Konrada i Magdalene Kremer, u četvrtak, 4. oktobra o. g. u 11 sati pre podne izdavaću u svojoj kancelariji u Vršcu pod zakup na jednu godinu dana, t. j. za 1928/29. ekonomsku godinu, 413 jutara i 1119 kv. hv. zemlje u laudonovačkom hataru, i to sa svima zgradama, s tim, da će se sve ove nepokretnine prodati u celini.

O rezultatu dražbe rešavaće stečajni odbor još istoga dana, te u koliko rezultat dražbe bude odobrio kako stečajni odbor, tako i stečajni poverenik, dražba će po odobrenju odmah stupiti na snagu. U slučaju da rezultat dražbe ne bude odobren, prodavaće se nepokretnine u parcelama u *nedelju*, 7. oktobra o. g. i idućih dana u 9 sati pre podne opet na javnoj dražbi, a na licu mesta.

Dražbeni dostalac dužan će biti celu zakupninu odmah u gotovu da položi.

Uslovi dražbe mogu se videti svaki dan u mojoj kancelariji za vreme kancelarijskih časova.

Vršac, 25. septembra 1928.

Dr. Branislav Stanojević

advokat

10107

kao kurator stečajne mase prezaduženih Konrada i Magdalene Kremer.

Haszonbérbeadás

Tumbász Béláné szül. Krékity Márta tulajdonát képező és a szuboticei kir. törvényszék G 1795/1926. sz. végzése folytán bírói zár alá vett 10 lánca területű a hajmoki (katymári) határban fekvő szántóföld az 1928/1929. gazdasági évre 1928. év szeptember hó 30-án délelőtt 9 órakor Bajmók községhezánál nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Haszonbérbe vevő a haszonbéri összeget az árveréskor azonnal köteles kifizetni.

Az illetéket a haszonbérbe vevő fizeti.

Közelebbi felvilágosítás Dr. Ivkovic Ivandekics Imre szuboticei ügyvédnél, vagy néhai Dr. Voinics Tuncics István szuboticei ügyvéd irodájában kapható.

9990

Lengyel Ferenc
zár gondnok

Értesítés

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy orvosi műszereken kívül mindennemű háztartási cikket, autókalkatréseket, valamint bármily réztárgyat csiszolunk és nikkelezünk. Ugyazintén rozsdát minden tárgyról utányos áron a lehető legrövidebb időn belül eltávolítunk. Az elsőrendű és szakszerű kidolgozásért jótállást vállalunk.

Kérve a n. b. közönség további pártfogását, vagyunk
kiváló tisztelettel

»NIKKEL«

10112

nikkelező és galvánizáló műintézet
Novisad, Jevrejska ulica 4.

Könnyítések a magyar vizumok beszerzésénél

Folyó évi július 3-ikától kezdődőleg a Budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zagrebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vizumot szerezní, mert az utasok magyar vizum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapesten kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vizumot. Ez az utítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyekben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vizumnélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselőlet Utazási Osztálya hivatalos bélyegzőjével ellátott igazolvány szükséges, mely ugy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviselőletnél (Beograd, Palata Akademije, Jakšičeva ul. 2.), mint pedig a felkért SHS vidéki kereskedelmi tesületéknél és

Szubotícán: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala, Rádió Reklam Jugoszlavia, Manojlovičeva ul.

Novi Vrbas: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schmiedt Frigyes,

Bácska Topola: Közgazdasági Bank, Bácsopolai Takarékpénztár,

Veliki Bečkerék: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár,

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Bácskai Gazdasági Egyesület,

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Ozdákör,

Velika Kikinda: Centralna Štedionica,

Oszijek: Kereskedelmi Kamara, Jugoszláv Bank,

Čakovec: Horvát Általános Hitelbank,

Novisad: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik Utazási iroda, Merkurbank, Lusztig Bank,

Kula: Hitelbank,

Odžaci: Takarékpénztár,

Vrsac: Kereskedők Egyesülete, Srpska Zanatlijska Banka, Szalay Utazási Iroda.

Ada: Leszámitolóbank,

Az apatini járás részére Berlekovich Sándor utasíró Apatin.

Sztari Bečsej: Népbank, Potiska Banka,

Novi Bečsej: Általános Hitelbank,

Bela Crkva: Trgovačko Udruženje,

Pancsevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank,

Sarajevo: Kereskedelmi Kamara, Agrárbank, Putnik,

Skoplje: Kereskedelmi Kamaránál személyenként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vizum Budapesten 50%-os kedvezményvel adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és a gyógycélokat szolgáló vasúti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vizum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál 50-os engedménnyel előzetesen is beszerezhető.

Meghívó

A Szabómesterek Szakcsoportja tisztelettel értesíti tagjait, hogy f. évi október hó 7-én

évi rendes közgyűlést tart

A tárgysorozat egyik pontja: új tisztikar választása.

10013

Elnökség

A FÉRFI, A NŐ

ÉS A FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Amikor a reflektorok kialudtak, hunyorgó szemekkel nézett körül, mint aki lidércnyomásos álomból ébred.

— Köszönöm! — mondta udvariasan a rendező.

— Mi az impressziója? — kérdezte izgatottan Dér Géza, aki szivdobogva és maga is lámpalázasan nézte végig a jelenetet.

— Most még korai volna jóslásokba bocsátkozni — tért ki Fényes a válasz elől. — Elő fogjuk hívni a képet, aztán levelítjük és csak akkor mondhatók véleményyt... Lesz szíves kollegám megadni a címét és én néhány nap múlva értesítem önöket az eredményről.

A rendező diszkrétan került az egész idő alatt minden olyan szót, amely a Dér és a lány közötti kapcsolatokra vonatkozhatott volna. Amikor az újságíró egy névjegyre felírta szállodai címüket, Fényes tapintatosan, a lány felé fordulva, mondotta:

— A kollega ur azután majd értesíti Főti kisasszonyt az eredményről...

Ismét szolgálatkészen és előzékenyen kísérték ki őket a műteremből az udvarok és folyosók labirintusán keresztül, semmitmondó, udvarias szavakat mondva arról, hogy reméli, ezután gyakrabban fognak találkozni és a fáradságát köszönő szavakat túlzottan elhárítva, hogy semmi ség az egész, miért ne lenne meg ilyen esélyiséget egy régi kedves újságíró társa kedvéért...

Az egyik nyitott ajtó mögöl egy fiatal férfi fej nézett ki és kikiáltott a folyosóra:

— Herr Fényes!...

— Megbocsátanak, ugy-e, hogy nem kísérem önöket tovább... — mentegetőzött a ren-

dező és ugyanekkor válaszolt a szobába is: — Ja, sofort!

Fényes Dezső kezét szorított velük és most már sietve ismételte:

— Néhány nap múlva megkapják az értesítésemet!

Lilinek az volt az érzése, hogy az a férfi, aki behívta a rendezőt, merően nézi és figyeli őt azóta, hogy megálltak az ajtó előtt. A folyosó sokkal világosabb volt, mint a szoba és így a férfi jól láthatta őt, Lili azonban csak két lángoló szemet érzett magán, anélkül, hogy kivethette volna az arc vonásait... Ezekről a rámeredő szemektől egészen megzavarodva bucsuzott a rendezőtől, aki a következő percben már eltűnt az ajtó mögött.

XI.

Ennek a napnak a fojtott izgalma is lázas ölelkedésben oldódott fel. Dér Géza, aki ezen a napon újnak és az eddiginél is izgatóbbnak találta Lilit, talán még soha nem ölelte ennyi vágygally és ilyen mohó és csillapíthatatlan éhséggel a lányt, aki hálásan és odaadón bujt meg a karjaiban...

Másnap aztán boldogan vetették magukat Berlin csodálni valóira, mint a terhes vizsgától megszabadult gyerekek, akik gondtalanul adják át magukat a vakáció örömeinek. Az első két napon újszólván semmit sem láttak Berlinből, annyira lefoglalta minden gondolatukat a filmgyárban való jelentkezés, de most hogy tulvoltak ezen, annál mohóbban ismerkedtek az idegen nagyvárossal. Órákig jártak a hatalmas Sleg-sallé csodálatos szoborművei között, ahol a német történelem nagyjainak kőbemerendezett gögje kísértett, a széles és előkelő Unter den Linden monumentális palotái között, a zajos Leipzigerstrassen az elegáns üzleteket bámulva, a Westen zárkózott, előkelő negyedében, az egész óriási városban. Zavartalanul bolyonghattak naphosszat, miután ugysem volt más dolguk, mint várni Fényes Dezső értesítését. Ez az értesítés azonban makacsul késett. Az első napokban még annyira elfoglalta őket a sok újszerűség, amit Berlin nyújtott, hogy nem is türelmetlenkedtek a rendező levelének késése miatt. Az olaszországi bolyongásokhoz hasonló sétáik teljesen lefoglalták minden idejüket és ha néha

mégis eszükbejutott a filmgyár, azzal mentették magukban Fényest, hogy más dolga is van, mint az ő ügyükkel foglalkozni. Kétségtelennek látszott, hogy türelmesen kell várni a megígért értesítésre, azonban, ahogy multak a napok és amilyen mértékben beteltek a város szépségeivel, úgy fogyott a türelmük is. A hotel portásánál senki sem érdeklődött olyan lázasan a posta után, mint Dér és Lili, akik mindannyiszor, hogy hazajöttek, izgatottan szaladtak a portásfülkéhez megkérdezni, hogy van-e levelük... Az öreg portás már úgy megszokta kérdézősködésüket, hogy néha megelőzte az érdeklődésüket és már a kapuban szomoruan intett eljűk:

— Keine Post... Nichts ist gekommen!

Egy délután öröm sugárzott a portás arcáról, amikor azt újságolta nekik, hogy levelük van. Dér Géza és Lili szíve hevesen dobogott, amíg az öreg ember a levelet kereste és a szédületes karriertől a legsufosabb bukásig minden eshetőség öröme és szomorúsága átvillant a gondolatukban... A portás Lilinek adta át a levelet és nem értette, mért szomorkodik el annyira a lány, amikor végre megkapja a rég várt hírt. Csakhogy ez nem az a levél volt, amelyre Lili várt. A borítékon ismerős irás, az édesanyja betűi köszöntötték és mintha ezek a hosszú, keskeny betűk most incselkedtek volna vele és kigunyolták volna a csalódását... Milyen furcsa is volt ez: Elutazása óta most kapta az első levelet hazulról és ujjongani kellett volna örömben, hogy az anyja mégis csak gondol rá, de ő mégsem örömet, hanem csalódást érzett és egy idegen ember hivatalos irásáért szívesen felelelt volna ezt a hazulról küldött első levelet... Csak az édesanyja irt, röviden és furcsa, kényszeredett tartózkodással. Nem tett neki szemrehányást azért ami történt, nem voltak leveleiben érzelmi kitörések sem, inkább jözan, söt száraz sorok voltak ezek és az anya titkolt gyöngédségét csak az a megjegyzés árulta el, hogy apja tudta nélkül ír neki, mert apa sohasem bocsát meg, de ő megpróbálja megérteni... Az anya gondoskodása szólalt meg a levél végén is, kérvé a lányt, hogy vigyázzon magára nagyon, írja meg, ha valami baja van, bár reméli, hogy azóta már kapott Berlinben szerződést...

(Folyt. köv.)

ÓVÁS

Naptárárusítók figyelmébe

A naptárárusítókat ügynökök keresik fel, akik idegenben készült és itt csak megfejejt naptárakat kínálnak eladásra.

Figyelmeztetjük a naptárárusítókat, hogy ne hagyják magukat félrevezetni. Külföldön készült naptárakat az országba nem szabad behozni és nem szabad árusítani. Az a naptárárusító, aki a külföldön készült és belföldön megfejejt naptárakat hoz forgalomba, könnyen kerülhet kellemetlen helyzetbe a hatóságokkal szemben.

A kereskedőnek ugyanis épen elég kellemtelensége van, elég zaklatásban van része, még ha legjobban vigyáz is, minek vállalja az elkobzás, birságolás, letartóztatás veszedelmét, amikor arra semmi szükség nincs.

Belföldön is készülnek úgy magyar, mint német naptárak.

A Minerva naptárak
1929-re

is idejében megjelennek s ezek árusítása nyugodt és biztos keresetet jelent.

A közönség megismerte, megszerette, s keresi a Minerva naptárakat.

Az 1929-es esztendőre a következő naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. Vajdasági Magyar Naptár
2. Petőfi Naptár
3. Gazdák Naptára
4. Jézus Szent Szive Naptár
5. Szőlősgazdák Nagy Naptára
6. Kis Naptár

Mi a Minerva naptárak előnye minden más naptár felett:

1. Olcsóbbak, mint a többi naptárak.
2. Tartalmasabbak, vaskosabbak, mint a többi naptárak.
3. Kiállításuk csinos, tetszetős, művészi.
4. Szerkesztésük gondos.
5. Minden naptár más-más szövegű.
6. Igen sok és szép kép van benne.
7. Tartalmuk élvezetes, tanulságos.
8. A benne foglalt adatok pontosak. Minden más naptárkiadó kivágja és lenyomatja a tavalji Minerva naptárak vásári adatait. Mi minden évben revidiáljuk az adatokat.
9. Minden naptárhoz ingyen regénymelléklet van hozzáfűzve.
10. A naptár részben a római katolikus, protestáns és görögkeleti ünnepeken kívül a nemzeti ünnepek és a holdtölte is vörös betűkkel van feltüntetve.

Aki naptárárusítással foglalkozni akar, kérjen tőlünk árajánlatot:

Minerva-nyomda r. t.
Subotica

KINTORNA

A mérges férj egy családi jelenet után kifakad:
— Utálom ezeket a maguktól záródó ajtókat. Mikor veszekszem a feleségemmel, nem tudom becsapni őket.

*

A vendéglőben egy idősebb hölgygel, aki süket, hallócsövön át beszélnek. Egy idősebb ur, miután szintén mondott a hölgynek valamit, visszaül asztalához és odainti a pincért?

— Pincér, adok magának száz dinárt, legyen szives vegye ki a hallócsövöből észrevétlenül a fogsoromat.

*

Feleség: Mikor tanuld már meg, hogy a cukrot fogóval illik kivenni?

Férj: Miért? Hiszen a cukor nem forró.

*

A fiatal hölgy önkéntes ápolónő volt, de rendkívül szeretett volna egyszer az uccán is első segélyt nyújtani valakinek. Sokáig hiába várt az alkalomra. Nem volt szerencséje. Azaz nem történt semmiféle szerencsétlenség.

Egyszer azonban egy urat elütött a gépkocsi, keresztülment a lábán. A hölgy minekelőtte még a mentők megérkeztek volna, odaugrott, egy arra haladó urtól elkérte sétatölgját, fa-síneket hasogatott belőle, tépést csinált s úgy ellátta a sebesültet, hogy a tömeg megéjlenezte. Majd a sebesülttel együtt a klinikára hajtott.

— Ki kötözte be? — kérdezte a sebész.

— Én, — válaszolt a hölgy szemérmesen elpirulva.

— Mert a kötés kifogástalan — szölt a sebész, — teljesen szabályszerű. Csak egy hiba van.

— Micsoda?

— Az, hogy a másik lábát méltóztatott bekötözni.

*

A férj csodálkozva kérdi a feleségétől:

— Mi ez? A szobalány kalappal a fején fényesíti a parkettet?

— Igen. Ma reggel állt be és még nem tudja, hogy megmarad-e.

*

Két férfi beszélget.

— Én barátom minden este a párnám alá teszem a pénztárcámat.

— Én nem. Nem szeretek laponon feküdni.

*

Karpenstein: Tegnap azt írta a fiam, hogy szerkesztő lesz.

Bettelheim: Mi az, hogy szerkesztő?

Karpenstein: Hát újságot fog írni.

Bettelheim: Ne engedd magad becsapni, Karpenstein, az újságokat nyomatják.

Amint megkezd

a szerb nyelv újrendszerű tanulását

már is beszélhet

szerbül, mert gyakorlati alapon

Berlitz—Gouin egyesített

rendszerei alapján írta meg

Vujkovic Marica

Szerb-magyar nyelvkönyvét

Ára 30 dinár, portóra 2 dinárt küldjön

Szállítja:

Minerva R. T. könyvosztálya

Subotica

Trafik-megnyitás

A Strossmayerova utcában 15 esztendőig vezetett trafikomat áthelyeztem

az új Labor-palotába

a Rudics-k tőrő szomszédságába és azt

október hó 1-én megnyitom

Trafik, különlegességi áruda, okmány- és levélblyeg, váltó, vámdek aráció.

Gyufa, cigaretpapír, szipka, öngyújtó.

Ujságok, divatlapok, folyóiratok.

Papírárak, toll, tinta le o esőbb beszerzési forrása.

Bélyeggyűjtők figyelmébe! Nagy különleges bélyegraktár.

Kölesönkönyvtár a legújabb könyvekkel kiegészítve

Nyilvános telefon-állomás!

Szives pártfogást kér

Lőw Gizella

Nagyobb pénzüintézet keres

jó, szorgalmas és tisztességes

képviselőket

értékpapírok részletfizetésre való

elárúsítására. Ajánlatokat bizonyítvánnyal és életleirással továbbít

az Interreklam d. d., Zagreb

Marovska ul. 28 „Novčani zavod

P-1193* jelige alatt

Öltönyöket, felöltőket

1200 dinártól kezdve jó szövötből, fazont

hozott szövötből 500—600—700 dinárért

a legújabb divat szerint készít

Grünberger Mór uriszabó Novisad,

Trg Oslobodjenja 3. Wagner-palota.

10085

Ugyanott 1—2 tanonc felvétetik

Déli gyümölcs

Füge, jánoskenyér, mogyoró, mandula, mazsola állandóan raktáron

„FORTUNA“ trgovačka agencija

Cara Lazara ulica 4.

GROTESZK ÉS ARABESZK

POE ALLAN EDGAR ELBESZÉLÉSEI,
FORDITOTTA BABITS MIHÁLY

A Hires Könyvek 19. kötete, 296 oldal.

ÁRA FÜZVE 54 DINÁR

(AZ ATHENAEUM KIADÁSA)

A világirodalom klasszikusai közé emelkedett immár Poe Allan Edgar, akinek neve először lett ismeretes Amerika írói közül Európában. — Minden műve között a *Groteszk és arabeszk*, legszebb elbeszéléseinek gyűjteménye az, amelyben Poe Edgar költői szelleme, elbeszélő ereje és lélekrajzoló tehetsége legtökéletesebben egyesül.

— A Hires Könyvek új kötetében Babits Mihály ajándékozta meg a magyar közönséget azzal, hogy lefordította Poe könyvét. Babits a prózairó mesteri nyelvén ültette át az elbeszéléseket és Babitsnak, a költőnek diadalmas képessége kellett ahhoz, hogy magyar nyelven is legtökéletesebb szépségekben ragyogjanak azok az elbeszélések, melyeket Poe, a költő, versben írt meg.

Kapható

a Minerva r. t. könyvosztályában

Ismét

leszállt a kenyér ára

a Šibalić-féle kenyérgyárban

1-a fehér szilvakenyér kg.-ja 4.— din.

1-a fehérkenyér 3.50 „

1-a rozskenyér 3.50 „

Félbarna kenyér 3.— „

Ajánlja elsőrendű süteményeit

Egész napon át privátsütés

Hamburger-Gépáru és Vasöntőde
Hegesztés. — Minden másnap öntés.
rás. Tömögcsikkgyártás, törött géprészek
üzemelt. Esztergálás, fogaskerékma-
Ajánlom modern gépekkel felszerelt
IPARVÁLLALATOK
ES
GÉPTULAJDONOSOK

Nyersolajmotor
13 1/2 HP
42 colos darálókő
teljes felszereléssel
azonnal
eladó
Üzembe meglekíthető:
Kardos hirdetővállalat
Novisad, Vilsonov trg 7
10008

UJ! 1787 **UJ!**
Levesgers'li
Lenese
Borsó
Fab
UGÁR MANÓ
Telefon 47

Kereskedők
figyelmébe!
Más vállalat miatt
rövidán a engros-
üzletemet kiáru-
sítom. 10053
Mayer Hauer
Kr. Aleksandrova u. 15

Jó és olcsó könyvet
csak a
Minerva könyvosztályában
vehet!

Őszi divatszükségletét már most olcsón szerezhethi be **SÁR SÁNDORNÉ**

divatáruházában, Szubotica

- 70 cm. sz. tiszta gyapju kozán divatszinekbek **36 din.**
- 135 " " " " ripsz szövet " " **72 " "**
- 140 " " " " férfiruha szövet **60 " "**
- 140 " " " " kosztüm- és kabátkelme **80 " "**
- 80 " " " " finom angol szines fehérnemű-batizst **16 " "**
- 70 " " " " mosóbársony **30 dinártól** kezdve

*Raktáron a legújabb divatanyagok: teveszőr, cibelin
ondolé, ratiné, mintás angol szövet, gyapju-bársony,
onda-mousa, crep satin, transpa-
rent, velour-chiffon, imprimé, stb.*

Kitűnő állapotban levő
boros- és pálinkashordók
50-100, 800 literig
olcsón eladó
SCHWARZ
borkereskedő
Subotica, Zentai ut.

Virágai
gyönyörűen fejlődnek és
pompásan virulnak ha
Kanipos növénytáp-
szóval neveljük őket.
Ára 12.50 és 42.- Din.

Szorgalmasan **TOJÓK**
aprószárnyasok
nevelésére, hizlalására
és baromfibetegségek
ellen utólráthatatlan a
KOKO baromfipor
Ára 10.-, 40.- és 115.- Din.

Az ecetsav méreg,
egy a téli savanyítás-
hoz csak a Kemény
csegyárban készült
főzött eszencet
használjunk. Haszná-
lati utasítás: 1 liter
ecet c. 3 liter viz.
Gyár:
L. Vojnovičeva ul. 5.

Hirdetéseket
Szentán a Bácsmegeyi Napló
részére
Molnár Sz. Vince
könyvkereskedése vesz fel.

Kiadó Noviszádon
a Fő-utcán irodának alkalmas
négy utcai szoba
október 1-ére. Bővebbet
Schmolka hirdetőirodában, Noviszád

 Fodrász-székek
Zanin András
székgyártónál
Subotica, 13 novembra ul. 13
(Bajski put)

Okleveles
gyógyszerészt keres
a vállalat önnálló vezetésére
Gyógynövény r. t.
Velikibečkerék

WEITZENFELD I DRUG
Telefon 192 SUBOTICA Telefon 192
Zsineg, gabonás és lisztes zsákok,
vazmentes ponyvák, szőnyegek, linc-
leumok, butorszövetek és egyéb ká-
pi os cikkek legolcsóbb bevásárlási
forrása. Kérjen árajánlatot. Külön
felhívást a t. vásárló közö ség figye-
lmet nyugályaakra, amelyek a le-
jobb anyagból vannak összeállítva és
a legolcsóbbak az egész környéken

Kóbor Noémi:
Elmult világok
Első pillanatban a fiatal író művelődéstörténeti
tájékozottsága lep meg ez elbeszélésekben, de
amint az olvasó tuljutott olvasásában az első pár
oldalon, egyre jobban lenyűgözi az a költői erő,
mellyel elmult világokat támaszt fel s élettel el-
töltve az olvasó elé visz. Füzve 60 dinár. — Kapható
a Minerva r. t. könyvosztályában

APRO HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS
Két 26 éves kedélyes, esí-
nos noviszadi fiatalember
üres óráik kellemes eltölté-
se végett hasonló zsánerű
barátnőket keres. Kérjük a
leveleket »Diskréció bizto-
sítva rádiózás mellett« ci-
mű jelisével, esetleg fény-
képpel a noviszadi kiadóba
küldeni. 10034

FOGLALKOZÁS
Utazókat keresek fehérne-
mű szakmába. Tóth H. Ma-
riska fehérnemű szalonja,
Senta. 10042
Filmvállalat ügyes jó meg-
jelenésű állományvetet per-
fektül beszélő irodistanót
keres, ki levelez és vevők-
kel foglalkozik. Ajánlatokat
»Magas fizetés« jelisére a
kiadóba kérünk. 9991

HÁZASSÁG
Sombori kereskedő keres
feleséget, 24-26 éves jó
családból való izraelita
leányt. Legalább 50.000 di-
nár hozományra van szük-
ségem. »Gondos férj« jel-
isére küldött levélre azon-
nal válaszolok. 10060

Falusi orvoshoz feleségül
adnám 22 éves leányomat
350.000 dinár hozomány-
nyal. Csak teljes című le-
velet fogadok el »Apa« jel-
isére. 10061

23 éves önálló kereskedő,
akinek Suboticián jólmenő
üzlete van, házasság céljá-
ból megismerkedne olyan 20-
-26 éves leánnyal, esetleg
özvegyasszonnyal, akinek
40-50.000 dinár hozomá-
nya van. Csak komoly
fényképpel és pontos cím-
mel ellátott levelekre vála-
szolok. Diskréció biztosít-
va. Leveleket »Megértés«
jelisére alatt a kiadó továb-
bit. 9977

Menyasszonyok figyelmé-
be! Ajánlja saját készítmé-
nyű valódi lendamaszt,
asztalabrosz, szalvéta, tör-
lüköző, ágynemű és vá-
szon, valamint egyéb
gyártmányait, melyek a
műszövészethez tartoznak.
Varga Flórián, Subotica,
Trumbičeva ul. 3. 8003

Házasságot biztos ered-
ménytel gyorsan közvetít
Bizony Ferenc 6 év óta
fennálló házasságközvetítő
irodája. Timisoara IV. Bul.
Berthelot 21. Előjegyzés-
ben: orvos, ügyvéd, föld-
birtokos, gyáros, bankigaz-
gató, nagykereskedő, hiva-
talnok, iparos stb. 9061

Képviselő(nő)ket
keresek álami értékpapírok kis havi részletre való eladására.
Feltételek miatt forduljon
JAKOV C. ZUMBULOVIĆ céghez
Beograđ, Kralja Petra ulica 52

Eredeti párisi
kalapmodelljeim
megérkeztek és mérsékelt
árakon eladásra kerülnek
Heiduska Mariska, Subotica

EDGAR WALLACE
regényei egészen egyedül állnak a re-
gényirodalomban, mert regényeiben
abszolút újat és eredetit ad
és világsikerének ez az egyik, talán a
legfőbb magyarázata.
Bűnügyi regényei legközelebb állnak
a mai emberhez, mert mindegyik köny-
ve a mai életből van véve és valameny-
nyinek dátuma tegnap, vagy legkésőbb
tegnapelőtt.

Edgar Wallace a magaalkotta műfor-
májában elmegy a legszélső határig.
Egyre célzó és utal a bűnösre, de ugy,
hogy célzásai mind kettős jelentésűek,
mert két cselekményre is vonatkozhat-
nak. Legnagyobb művészete az esemé-
nyek ilyen összeállítása: minden köny-
vében legalább kettős, de nem ritkán
három, négyes, ötös egyenlő erejű,
egyformán érdekes, egyformán izgató
mese szalad a kibontakozás felé.
Az események szágulda követik
egymást regényeiben, ez sikerének má-
sodik főoka. Regényei drámák, vagy
helyesebben filmdrámák, a filmdráma
minden helyzeti energiájával, hibái nél-
kül. Lehetetlen megszabadulni könyvei-
nek lebilincselő erejétől.

Most jelentek meg:
A Vörös kör 40 dinár
A két lakattal lezárt ajtó 40 »
A smaragd nyaklánc 40 »
A zöld ijjász 60 »
Kaphatók:
a MINERVA rt. könyvosztályában,
Suboticián.

LIFKA-MOZI

Va árnapi utoljára
amitől az egész város beszél!
UFA A GYŐZTES VILÁGMÁRKA
SPION

Hétfőtől szerdáig

Gond- és bánatúzó napok! Vidámság és jókedv
tanyája lesz a LIFKA! ITT VAGYUNK!

ZORO-HURU
mint vök. (Schwiegersöhne)

Két császár kalandjai Bécsben és Szt. Moritzban, ahol a változatosság kedvéért mint omnibusz kalauzok bejárnak a városokat

Original
Meichar

vetőgép

Unicum
Imperator
raktárról kapható

BARZEL D.D.
géposztálya
SZUBOTICA

Legolcsóbb

takarmány
a lefőlözött édes tej

3-től 3 havi vaj jövedelméből kifizethető egy valódi „Alfa“-lefőlözőgépet
Ajánlatokat küld

Szeles Sándor
Sombor 10024

Tambura zenekarhoz énekes
leányok felvételnek. Kafana
Trišešira, Knez Mihajlova
broj 4. Subotica. 10129

Butorasztalos munkásokat
polituros munkára felve-
szek. Dózsa asztalos Beo-
grad, Kralja Aleksandra 246
10039

Francia és angol nyelvet
beszélő intelligens hölgyet,
lehetőleg tanárnőt vagy ta-
nitónőt, keresek két lányom-
hoz zongoratudással. Aján-
latok működési bizonyítvá-
nyokkal felszerelve Dr.
Kurcz Henrik ügyvéd, Kula
cimre kéretnek. 10083

Fiatl vegyeskereskedőség,
azonnalra felvétetik Kohn
Simon cégnél, Subotica.
Edénypiac. 10121

Könyvelő-levelező, lehető-
leg a rövidáru szakmában
járatos, azonnalra felvéte-
tik. Kohn Simon cégnél,
Subotica Edénypiac. 10122

Tizenhétéves izraelita le-
ány ajánlkozik 3-4 éves
gyermekhez. Cim a kiadó-
ban. 10093

Perfekt magyar-német le-
velező, gyorsíró, könyve-
lésben is járatos kisasszony
napi három-négy órai fog-
lalkozást keres. Leveleket
»Félnap« jelige alatt to-
vábbít a kiadóhivatal.
9707

Kifutófiu, 13-15 éves, ke-
rékpározni tudó, felvétetik.
Néhány középiskolát vég-
zett előnyben. Cim a ki-
adóhivatalban. 10092

Iccésnek menne fiatal pár
5 évi gyakorlattal. Gál Já-
nos, Stara Moravica 826.
szám. 10036

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó
különösen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbontott jellegű leveleket továbbítunk
Kérdéseket illetően válasszunk megköszönve.

Hentessegédet, idősebbet,
(Rodwirschler) azonnalra
keres Tepavc. Novisad, Fu-
toški put 20. 10080

Uraságoknál szolgált ház-
vezetőnőt, aki jól főz és
szépen vasal, keres Szemző
Istvánné, Krnjaja. 10113

Fiatlabb fűszeresegéd, ki
az üveg- és porcellánzak-
mában is járatos, a magyar
nyelven kívül a német és
horvát nyelvet is bírja, na-
gyobb bácskai községben
állandó alkalmazásra ke-
restetik. Ajánlatokat »Fia-
tal fűszeres« jellegével a
kiadóhivatal továbbít.
10054

Dr. Katona, Budapest, Rá-
day-uca 41. előkészít jog-
ra, államszámvitelre, ereti-
ségire, összevont magán-
vizsgálatra, polgárra. 9960

VÉTEL-ELADÁS

Zongora, jó karban, kitü-
nő gyártmány, olcsón el-
adó. Cim a kiadóban.
10069

Wertheim-szekrényt kere-
sek megvételre. Cimeket
»Wertheim« jellegre a ki-
adóba kérek. 10117

Kőfűrészt és baltát kere-
sek azonnali megvételre. —
Ajánlatok az ár megjelölé-
sével Kardos hirdetővállal-
athoz, Novisad, Vilsonov
trg 7. 10089

Szalagfűrészgép, kombinál-
va, frézérellel, kőfűrésszel,
furóval stb., új állapotban,
áron alul eladó. Suboticán,
fűszerkereskedés, I. Scotus
Viatora ulica 51 9766

VÁROSI MOZI

Csütörtöktől Vasárnapig. Ujból nagy sláger!

Kivándorlók

A boldogság háza

Az anyai szív tragédiája, aki gyermekéért feláldozta
boldogságát — Főszereplők:

NEIL HAMILTON, BELLE BENNET
és VICTOR MC. LAGLEN

Az előadás keretében előszám betéti!

The Brother's Franc

légtornász és egyensúlyozó akrobaták

Előadások kezdete d. u. 4, 6. és este 12:30 órakor

Eladó 20 év óta fennálló
vendéglő. Gajeva ul. 82. —
Érdeklődni ugyanott a tu-
lajdonosnál. 10077

Rövid fekete zongora, jó ál-
lapotban, költözködés miatt
eladó. Zmaj Jovina 17,
emeleten 4. sz. 10076

Stráfkoozi, kisebb, használt,
megvételre kerestetik. Noj-
csek Géza, Subotica.

Borprés,
SZŐLŐZUZÓ

és mindennemű
mezőgazdasági gépek

Kühne
gyártmány
leszá litott árban
kaphatók

BARZEL D.D.
GEPOSZTÁLYA
SUBOTICA

Modern és stílus
butorokat
továbbá a szakmába vágó
összes munkákat készítünk
az újonnan átépített mű-
butorgyárunkban
SIPOS FIAI
Zentai ut 3.
Allandó raktár! 10090

Butorozott szoba kiadó dr.
Wohl József szülész és nő-
orvosnál, Kr. Aleksandra
ul. 9. 10052

Két szoba, előszoba, kony-
ha november elsejére kiadó
Sudarevičeva ul. 14. 10055

Ültessen ősszel gyümölcs-
fát! Kérjen árjegyzéket és
rendelje meg szükségletét
Bednárz utóda falkolájá-
ban Stara Kanjizán. 9575

Különbejárati, szépen bu-
torozott féregmentes szobát
2 szekrényvel, fűdőszobá-
val vagy használatlalt ke-
res magános ur, a város
központjában, a vasúthoz
közel. Ajánlatokat »Csinos«
jellegre a kiadóhivatalba.
9983

Lakóházat keres bérbe
azonnalra vagy november
1-re gyermektelen család.
Megfelelő magános parasz-
ház, nagy kertheliséggel,
istállókkal, fészerekkel és
több mellékkeliséggel a
Sombori, Bajai, vagy a Ha-
lasi ut körül. Bővebbet
Nemzetközi Iroda, Suboti-
ca, Aleksandrova ul. 9.
10053

Juniper zöld sóborszesz
boróka kivonattal, hatásra
nézve felér bármely más
sóborszesz három üvegje-
nek hatásával. Kapható
gyógyszertárakban, fűszer-
üzletekben. Postai székü-
dés Blum gyógyszerár, Su-
botica, főpostával szemben

Lakás takarításért gyer-
meztelen házaspárnak ki-
adó. Skotus Viator ulica 82.
9902

Az
őszi szezon
divat-
különlegességei
komplett választékban raktáron
vannak
Pero Vujković
Subotica

Szeckavágót, jókarban, meg-
vételre keresek. Schlanger,
Skotus Viator 82. 10073

Eladó modern ebédlő és
hálószoba berendezés. Cim
a kiadóban. 10026

Sentán sarokház jófogalmu
péküzlettel és teljes felsze-
reléssel eladó. Bergel Jakab
10101

Női felöltő. leányfelöltő uj-
donságok mindig legsze-
bek, legjobbak és legol-
csóbbak Eislér Izsónál Ba-
rátok temploma során.
Szörmékben nagy választék.
9652

Boroshordók, hatvanket-
tős viztartályok, káposzta-
vágógép, fényképező kira-
lato olcsóért eladók. Földes
ruháüzlet. 9685

Patkanin egeret, patkányt
végrelesen irt. Kapható
minden gyógyszerárban.
9746

Hol vásárol a vidéki
legolcsóbban Szuboticán?
Földes Samu ruhaárúházá-
ban (Gyümölcs-piac). —
Férfi öltöny már 475 dinár-
tól. Őszi férfi raglánok már
675 dinártól. Iskolai fiu ru-
hák már 350 dinártól. Gyermek téli kabátok már
375 dinártól. Női felöltők
már 425 dinártól. Leány
felöltők már 375 dinártól.
Börkabátok már 850 dinár-
tól. Férfi télikabátok már
475 dinártól. Tessék meg-
győződni olcsóbb mint bár-
hol! 9075

Eladó gyárimagánjáró, erős
8 HP Neutitscheini magá-
nyos gőzgép és egy könnyű
keréken álló elevátor ki-
fogástalan jókarban. Leve-
lekre nem válaszolok, csak
személyesen tárgyalok.
Csáki István Mali Idjós.

Eladó jókarban levő 8-as
és 10-es MÁV-cséplőgarni-
tura és egy traktor. Jova-
nov Ivan, Csóka (Bánát).
10043

Vetőgépek, szeckavágók,
ekék, daralók és mindenfé-
le gazdasági gépek legol-
csóbban beszerezhetők. Ba-
ta Károly, vas- és gépüzle-
tében Stara-Kanjizán.
9987

Stare kovine kao, bakar,
mjed, strugotine mjadi,
olovo, cinkli, akumulato-
rske ploče, olovna slova,
željezo, gus, šuplje autogu-
me, rabljene tračnice, va-
gonete, traverze, stare ne-
uporabive mašine kupuje i
plaća najbolje Calin k. d.
Zagreb, Mandaličina 1b.
7032

Eladó jókarban levő 8-as
és 10-es MÁV-cséplőgarni-
tura és egy traktor. Jova-
nov Ivan, Csóka (Bánát).
10043

Vetőgépek, szeckavágók,
ekék, daralók és mindenfé-
le gazdasági gépek legol-
csóbban beszerezhetők. Ba-
ta Károly, vas- és gépüzle-
tében Stara-Kanjizán.
9987

Stare kovine kao, bakar,
mjed, strugotine mjadi,
olovo, cinkli, akumulato-
rske ploče, olovna slova,
željezo, gus, šuplje autogu-
me, rabljene tračnice, va-
gonete, traverze, stare ne-
uporabive mašine kupuje i
plaća najbolje Calin k. d.
Zagreb, Mandaličina 1b.
7032

Eladó jókarban levő 8-as
és 10-es MÁV-cséplőgarni-
tura és egy traktor. Jova-
nov Ivan, Csóka (Bánát).
10043

Rádió, ötlámpás, hangszó-
róval, olcsón eladó. Trum-
bičeva ul. 10. 9925

KÜLÖNFÉLE

Oromon 40 láncc föld 250
mázsa buzáért egy vagy
több évre bérbeadó. Érte-
kezni vasárnap és hétfőn
Stevana Knićanina (volt
Fáy utca) ulica 15. szám
alatt. 10100

Butorozott szoba azonnalra
kiadó. Usporedna ul. 1.
Gőzfürdő mellett. 10108

3 szoba-konyhás üres la-
kást keresek, lehetőleg a
város központjában, októ-
beri beköltözéssel. Ajánla-
tok »10.105« szám alatt a
kiadóhivatal továbbít.
10105

Butorozott szoba kiadó. —
Cara Lazara ul. 9. 10099

Olcsó koszt és lakás kap-
ható öz. Grünénél, Stipe
Grgića 15. 9849